

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH & CONSUMERS DIRECTORATE-GENERAL

Unit 04 - Veterinary Control Programmes

SANCO/10256/2009

*Programmes for the eradication, control and monitoring of certain
animal diseases and zoonoses*

**Control programme of Salmonella in breeding, laying
and broiler flocks (*Gallus gallus*) and in flocks of
turkeys (*Meleagris gallopavo*)**

Approved* for 2010 by Commission Decision 2009/883/EC

Belgium

* in accordance with Council Decision 2009/470/EC

**Belgisch nationaal salmonellabestrijdingsprogramma bij braadkippen
voor de periode 2010 – aanvraag financiering door de Gemeenschap**

Lidstaat:	België
Ziekte:	Besmetting van dieren met zoönotische <i>Salmonella</i> spp
Dierpopulatie waarop het programma van toepassing is:	Braadkippen <i>Gallus gallus</i>
Uitvoeringsjaar/-jaren:	2010
Referentie van dit document:	PCCB/S2/KVH/salmonella braadkippen 2010-1
Contactpersoon (naam, telefoon, fax, e-mail):	Katie Vermeersch Tel: 32 2 211 8588 Fax: 32 2 211 8630 Katie.vermeersch@favv.be
Datum van verzending aan de Commissie:	4 september 2009

DEEL A

1 Voornaamste doelstellingen van het programma

Daling van de prevalentie

Dit bestrijdingsprogramma beoogt een reductie van de prevalentie van Salmonella bij braadkippen in het algemeen en in het bijzonder van Salmonella Enteritidis en Typhimurium tot minder dan 1% positieve tomen op jaarbasis. Het programma moet bekeken worden in combinatie met het nationaal salmonellabestrijdingsprogramma bij fokpluimvee. Dit programma geeft de garantie dat de ééndagskuikens onder andere Salmonella Enteritidis en Typhimurium vrij zijn. Aan de hand van de monitoring van alle braadkippenbedrijven met meer dan 200 stuks braadkippen kunnen maatregelen genomen worden op de bedrijven met één of meerdere positieve tomen. De maatregelen op de Salmonella positieve braadkippenbedrijven (logistieke slacht, controle op Salmonella na reinigen en ontsmetten, monitoring ééndagskuikens, begeleiding door bedrijfsdierenarts, ...) moeten een extra daling van de prevalentie bevorderen. Eveneens moeten de algemene structurele eisen en management eisen de insleep en verspreiding van Salmonella helpen voorkomen.

Daling van het aantal humane Salmonella gevallen

Door de daling van de Salmonella prevalentie bij braadkippen en een verplicht logistiek slachten van de Salmonella positieve braadkippen op het einde van de productie wordt een daling van het aantal humane Salmonella gevallen verwacht. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik van kippenvlees en algemene hygiënemaatregelen in de keuken voortgezet.

Vanaf 12 december 2010 zal het pluimveevlees dat niet voldoet aan het criterium 'Salmonella: afwezig in 25g' verhitting ondergaan. Dit zal eveneens bijdragen tot een verdere daling van het aantal humane Salmonella gevallen.

Voorkomen van antimicrobiële resistentie

Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van braadkippen tegen zoönotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoönotische Salmonella, dit om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen.

2 Monitoring

In onderstaande tabel wordt een overzicht weergegeven van de bemonstering uitgevoerd door de verantwoordelijke, door de bedrijfsdierenarts en door DGZ of ARSIA op braadkippenbedrijven. Alle verplichte onderzoeken in het kader van Verordeningen (EG) nrs. 2160/2003 en 646/2007, uit te voeren door de pluimveehouder zijn hierin opgenomen. Voor officiële controles, zie onder 4.5, analyses.

Tabel 1: Controles door de verantwoordelijke

TIJDSTIP	UITVOERDER	STALEN	AANTAL ANALYSES	FREQUENTIE
Eendagskuikens	verantwoordelijke	20 stukjes iniegvel	1	ledere toom
Binnen de 3 weken voor het slachten	verantwoordelijke	2 paar overschoentjes	1	ledere toom
Controle op algemene hygiënestatus na R&O	bedrijfsdierenarts	Rodacplaatjes	25 kiemplaattjes	om de 3 ronden
Aanwezigheid van Salmonella	bedrijfsdierenarts	2 * 25 swabs	2 analyses	Indien vorige toom Salmonella positief
Controle op algemene hygiënestatus na R&O	DGZ	Rodacplaatjes	25 kiempiaattjes	Indien vorige toom Salmonella positief

3 Specifieke eisen

Enkel de specifieke eisen voor vers vlees (part E) zijn van toepassing op het braadkippenvlees. De gedetailleerde regels voor het criterium 'Salmonella: afwezig in 25g' zijn nog niet vastgesteld volgens de vooropgestelde procedure en zijn bijgevolg nog niet opgenomen in het programma. Er wordt wel rekening mee gehouden dat vlees dat niet voldoet aan het criterium hittebehandeling zal moeten ondergaan.

4 Algemene informatie

4.1 Voorkomen van Salmonellose in België

Salmonella uitgangscntroles op braadkippenbedrijven

Vanaf 1999 tot eind 2008 werden de uitgangscntroles bij braadkippen uitgevoerd door de pluimveehouder. Hij had de keuze tussen 3 bemonsteringsmethodes: 2 paar overschoentjes, 60 steriele swabs of 60 individuele mengmeststalen. De resultaten van de uitgangscntroles op Salmonella bij braadkippen worden weergegeven in tabel 3. De resultaten werden gebruikt voor het al of niet logistiek slachten van de braadkippen. Het logistiek slachten gold voor tomen positief voor om het even welk serotype zoönotische Salmonella. Bijgevolg werd de serotypering niet uitgevoerd.

Tabel 2 : Overzicht resultaten van de uitgangscntrolles op de braadkippenbedrijven.

Jaar	Aantal analyses	Aantal tomen	%positieve tomen	% positieve analyses
2003				7%
2004	18.994		7%	5,23%
2005	17.196			4,14%
2006	16.525	8593	3,6%	2,9%
2007	15.712	8809	3,12%	2,53%
2008	14.374	7755	3,02%	2,23

Salmonella baseline studie braadkippen 2005-2006 volgens beschikking 2005/636/EG

In opdracht van de Europese Commissie werd een Salmonella survey uitgevoerd bij braadkippen in de periode oktober 2005 tot en met september 2006. 149 bedrijven (1 toom per bedrijf) werden bemonsterd. De Belgische resultaten worden weergegeven in tabel 3.

Tabel 3: Belgische resultaten Salmonella survey bij braadkippen.

	Bedrijven		Stalen	
	Aantal	%	Aantal	%
Totaal	376		1280	
Salmonella positief	58	15,42	166	8,83
S. Enteritidis positief	0	0	0	0
S. Typhimurium positief	13	3,46	23	1,22
andere	48	12,76	143	7,91

Humane gevallen van Salmonella

Een overzicht van het aantal humane Salmonella gevallen wordt weergegeven in tabel 4. De cijfers voor 2008 zijn voorlopige cijfers.

Tabel 4: Overzicht humane Salmonella gevallen volgens het nationaal referentielaboratorium (WV)

Jaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 (voortlopige resultaten)
Salmonella Totaal	14.088	11.065	10.075	12.894	9.489	4.846	3.693	3.975	3.883
Salmonella Enteritidis	9.503 (67,5 %)	7.112 (64,3 %)	6.398 (63,5 %)	9.201 (71,5 %)	6.075 (63,7%)	2.202 (45,4%)	1.052 (28%)	987 (24,8%)	811 (20,9%)
Salmonella Typhimurium	2.799 (19,9 %)	2.370 (21,4 %)	2.438 (24,2 %)	2.541 (19,4 %)	2.459 (25,7%)	1.625 (33,5%)	1.826 (49%)	2233 (56,2%)	2.243 (57,8%)
Salmonella Hadar	178 (1,26%)	143 (1,29%)	74 (0,73%)	60 (0,46%)	48 (0,50%)	29 (0,6%)	21 (0,6%)	41 (1%)	19 (0,5%)
Salmonella Virchow	147 (1,40%)	143 (1,29%)	132 (1,31%)	152 (1,18%)	91 (0,96%)	65 (1,3%)	46 (1,25%)	28 (0,7%)	Nog niet gekend
Salmonella Infantis	120 (0,85%)	126 (1,14%)	74 (0,73%)	54 (0,42%)	107 (1,13%)	58 (1,2%)	37 (1%)	38 (1%)	Nog niet gekend

4.2 Structuur van de organisatie en informatiestroom

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) is de bevoegde autoriteit voor de uitvoering en coördinatie van het programma. Het FAVV heeft een centraal hoofdbestuur met 4 directoraten-generaal nl.: DG Controlebeleid (opstellen van het bestrijdingsprogramma, coördinatie, opstellen van de nodige

nationale wetgeving), DG Controle (uniforme organisatie van de controles), DG laboratoria (erkenning van de laboratoria) en DG Algemene diensten. Onder DG Controle zijn er 11 provinciale controle eenheden (PCE's), 1 per provincie en 1 voor Brussel, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de officiële controles.

DG Controlebeleid programmeert de officiële controles (zowel de analyses als de inspecties) uitgevoerd door de bevoegde overheid in het meerjaren nationaal controleprogramma. Dit controleprogramma wordt door DG Controle omgezet in een nationaal controleplan waarin de uit te voeren controles geprogrammeerd staan per PCE. De officiële monsters worden via de dispatching dienst van DG Labo van de PCE naar de bevoegde laboratoria gebracht. De externe laboratoria rapporteren aan de hand van een webapplicatie aan het FAVV. De resultaten worden rechtstreeks in FOODNET ingebracht, het rapporteringssysteem van het FAVV. DG Controlebeleid haalt de gegevens uit FOODNET voor de opvolging van het programma en de rapportering aan de Europese Commissie.

Alle braadkippenbedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks braadkippen vallen onder het bestrijdingsprogramma. De stalen in de laatste 3 weken voor het slachten worden genomen door de verantwoordelijke van het braadkippenbedrijf, de bedrijfsdierenarts of personeel van DGZ of ARSIA. De verantwoordelijke brengt de stalen of stuurt ze op binnen de 24 uur na de staalname naar een door het FAVV erkend laboratorium voor de analyse van de stalen. De stalen worden vergezeld van alle nodige informatie over het bedrijf, de toom braadkippen en de stalen.

De braadkippenhouders delen het resultaat van de controle op Salmonella in de laatste 3 weken voor het slachten mee aan het slachthuis, minimaal 24 uur voor het slachten, als een deel van de voedselketeninformatie. Op basis van deze informatie kan de slachthuisverantwoordelijke het slachten plannen zodat de tomen met een Salmonella positief resultaat op het einde van de dag kunnen geslacht worden.

Maandelijks rapporteren de erkende laboratoria alle resultaten in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma aan DG Labo van het FAVV. Resultaten positief voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium worden direct gemeld (via fax en e-mail) aan de Provinciale Controle Eenheid (PCE) van het FAVV onder wiens bevoegdheid het bedrijf staat. Vanuit de PCE wordt een brief verstuurd naar het positieve braadkippenbedrijf met de vermelding van de opgelegde maatregelen. De controle of de maatregelen effectief zijn uitgevoerd wordt gedaan op het ogenblik dat het FAVV de bedrijven gaat bezoeken in het kader van het meerjaarlijks controleprogramma van het FAVV.

4.3 Beschrijving van de erkende laboratoria

Enkel laboratoria erkend door het FAVV voor de betrokken parameter (detectie: ISO 6579 : 2002 annex D (MSRV) methode feces, serotypering: Kaufmann-White Schema) komen in aanmerking voor de analyse op salmonella in het kader van het bestrijdingsprogramma bij braadkippen. De laboratoria moeten aan onderstaande voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor erkenning:

- Het laboratorium moet geaccrediteerd zijn bij BELTEST en de voorgeschreven methode, gebruikt voor de bacteriologische analyse van Salmonella, moet geaccrediteerd zijn.
- Het laboratorium moet deelnemen aan ringtesten die door het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA) worden georganiseerd.

Het CODA, is het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector.

Tot op heden zijn 5 laboratoria (Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ), Association Régionale de Santé et d'Identification Animales (ARSIA), Lavetan, Food Control en een labo van het FAVV) erkend door het FAVV voor het uitvoeren van de Salmonella detectie bij braadkippen (MSRV methode).

Enkel het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella (WIV: Wetenschappelijk instituut voor de volksgezondheid) of het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector (CODA) zijn erkend voor de serotypering. Het WIV is eveneens erkend voor de antimicrobiële resistentiebepaling volgens beschikking 2007/407/EG.

De laboratoria die de hygiënogrammen uitvoeren in het kader van de autocontrole (3 maal per jaar) moeten erkend zijn door het FAVV. Accreditatie is tot op heden niet vereist voor deze analyse. De hygiënogrammen die uitgevoerd worden na een positief resultaat worden geanalyseerd in geaccrediteerde en door het FAVV erkende laboratoria. Deze hygiënogrammen worden genomen door geaccrediteerde organisaties. Op dit ogenblik zijn dit enkel DGZ en ARSIA die hiervoor geaccrediteerd zijn.

4.4 Analysemethoden

Voor de detectie van Salmonella wordt de 'EN-ISO 6579:2002/A1: 2007: Microbiology of food and animal feeding stuffs - Horizontal method for the detection of Salmonella spp. Amendment 1: Annex D: Detection of Salmonella spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage' of afgekort de MSRV methode gebruikt. Voor de serotypering wordt het Kaufmann-White schema gevolgd. Voor de antimicrobiële resistentie bepaling wordt de ISO-norm 20776-1:2006 methode gebruikt.

4.5 Officiële controles van diervoeders, koppels en/of beslagen

Officiële controles bij braadkippen

Zowel de inspecties als de analyses worden geprogrammeerd in het meerjaarlijks controleprogramma van DG Controlebeleid van het FAVV.

Inspecties

In het kader van de gezondheidskwalificatie worden alle bedrijven gemiddeld 4 maal per 10 jaar bezocht waarbij telkens een van de volgende scopes wordt gecontroleerd:

- Infrastructuur, inrichting en hygiëne
- Dierengezondheid
- Traceerbaarheid
- Epidemiosurveillance

Braadkippenbedrijven die levende braadkippen uitvoeren (intra-communautair en 3^e landen), met uitzondering van slachtdieren, worden eveneens jaarlijkse gecontroleerd op elk van volgende scopes in het kader van hun sanitaire toelating:

- Diergezondheid
- Infrastructuur, inrichting en hygiëne
- Traceerbaarheid.

De controle op de uitvoering van het Salmonellaprogramma valt onder de scope diergezondheid.

Jaarlijks wordt 10% van de braadkippenbedrijven gecontroleerd op de uitvoering van het salmonellabestrijdingsprogramma door het FAVV. Tezelfdertijd worden stalen genomen zoals onder 'Analyses' beschreven.

Analyses

Op 10% van de braadkippenbedrijven wordt jaarlijks 1 loom bemonsterd door het FAVV. De selectie van de bedrijven gebeurt door de controleur van het FAVV. Indien nodig zal een deel van de bedrijven geselecteerd worden op basis van positieve Salmonella uitslagen. De staalname bij de controles bevat 2 paar overschoenen die samengevoegd worden tot 1 staal voor analyse. De officiële controle kan de controle door de pluimveehouder vervangen.

Bij braadkippen wordt het niet voorzien dat in uitzonderlijke gevallen er bevestigingsonderzoeken zullen uitgevoerd worden.

Indien er monsters genomen worden wegens een verdenking van Salmonellabesmetting, zullen eveneens monsters genomen worden om het gebruik van antimicrobiële middelen na te gaan.

Officiële controles diervoeders

Inspecties

In de diervoedersector worden volgende activiteiten uitgevoerd:

- het vervaardigen van
 - grondstoffen voor diervoeders
 - additieven
 - voormengsels
 - mengvoeders om in de handel te brengen
 - gemedicineerde voeders
 - mengvoeders uit eigen grondstoffen voor eigen bedrijf
- groothandel in
 - grondstoffen
 - additieven
 - voormengsels
 - mengvoeders

De bedrijven in de diervoedersector worden opgedeeld in 3 categorieën. Het aantal inspecties is afhankelijk van de categorie waartoe het bedrijf behoort. In grote lijnen zijn de bedrijven met een erkenning diegene waarvoor een erkenning opgelegd is door de Europese Commissie. Bedrijven met een toelating zijn bedrijven die

additieven en voormengsels vervaardigen of verhandelen waarvoor geen Europese erkenning nodig is of bedrijven die handel voeren in mengvoeders. De overige bedrijven zijn geregistreerde bedrijven.

Volgend schema wordt toegepast voor de inspecties in de diervoedersector:

- Bedrijven met een erkenning: jaarlijks;
- Bedrijven met een toelating: om de 2 jaar;
- Geregistreerde bedrijven: om de 3 jaar..

Onderstaande scopes worden bij elke inspectie gecontroleerd:

- Traceerbaarheid;
- Meldingsplicht;
- Infrastructuur, inrichting en hygiëne;
- Verpakking en etikettering.

Analyses op Salmonella

In onderstaande tabel worden het aantal geplande analyses in de diervoedersector zoals gepland in het MANCP voor Salmonella voor 2009 weergegeven.

Tabel 5: Officiële analyses in de diervoedersector

Beschrijving	Aantal analyses
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van landdieren	60
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van vis	10
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van zaden en oliehoudend fruit	119
Samengestelde voeders, controle op leghennenbedrijven	119
Samengestelde voeders, controle op braadkippenbedrijven	119
Samengestelde voeders, controle op fokpluimveebedrijven	87
Vervaardigen van mengvoeders voor pluimvee	32

Officiële controles in andere stadia van de voedselketen

Vlees van pluimvee en afgeleide producten

Tabel 6: Geplande staalname 2009 voor vlees en vleesproducten afkomstig van pluimvee

PRODUCT	AANTAL STALEN SLACHTHUIS	AANTAL STALEN TRANSFORMATIE	AANTAL STALEN DISTRIBUTIE
Salmonella op karkassen van braadkippen		0	
• monitoring	499		91
• controle op autocontrole	850		
Caecale feces braadkippen (monitoring)	181		
Karkassen (monitoring) soepkippen	381		
Caecale feces soepkippen (monitoring)	182		

Salmonella op versneden kippenvlees met vel (monitoring)		211	118
Salmonella op versneden kippenvlees zonder vel (monitoring)		211	118
Gehakt vlees kippen (monitoring)		61	
Totaal	2.093	484	327

De planning voor 2010 zal gelijkaardig zijn.

4.6 Officiële maatregelen

Voornaamste maatregelen

Preventieve maatregelen

Structurele en werkingsmaatregelen

In het kader van de gezondheidskwalificatie (KB van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee) worden reeds volgende eisen opgelegd aan alle braadkippenbedrijven met 200 of meer stuks pluimvee:

- Een schriftelijke verbintenis met een bedrijfsdierenarts;
- Voor de inrichting: hygiënesluis, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslag voor krenge, uitrusting voor reinigen en ontsmetten, gekoelde opslagplaats voor krenge (facultatief).
- Voor de werking: verplicht ongediertebestrijdingsplan, vogeldichte bedrijfsgebouwen; geen andere pluimvee of siervogels; strooisel droog, schoon en vrij van toxische stoffen; voeders van geregistreerde fabrikanten; bijhouden van bedrijfsregister; documenten begeleiding slachtpluimvee; uitvasten van slachtpluimvee voor transport; controle op reinigen en ontsmetten door middel van hygiënogram minimaal 3 maal per jaar, jaarlijks wateronderzoek bij gebruik van putwater.

Vaccinatie

Vaccinatie van braadkippen tegen *Salmonella* Enteritidis en *Typhimurium* is toegelaten. Voorlopig is er geen vaccin dat een vergunning heeft om in de handel gebracht te worden in België voor vaccinatie tegen *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium bij braadkippen.

Maatregelen positieve tomen

Volgende maatregelen worden opgelegd indien een toom positief is voor *Salmonella* (ronde n):

- Het is verboden tomen te behandelen tegen zoönotische *Salmonella* met antimicrobiële middelen. Dit om antimicrobiële resistentie tegen te gaan.
- De braadkippen worden logistiek geslacht op het einde van de productieperiode. Het slachthuis voert een grondige reiniging en ontsmetting uit na het slachten van *Salmonella* positieve tomen.
- Laden als laatste bedrijf van de dag;

- De pluimveestal wordt grondig gereinigd en ontsmet en de nodige sanitaire leegstand wordt gerespecteerd.
- Er wordt een Salmonella onderzoek door de bedrijfsdierenarts uitgevoerd door middel van 2 gepoolde swabmonsters en een algemene controle op de kwaliteit van het reinigen en ontsmetten van de stal door middel van een hygiënogram (25 Rodacplaatjes voor kiemen) door een geaccrediteerde organisatie. Afhankelijk van het resultaat van het hygiënogram en het swabonderzoek worden de maatregelen opgelegd zoals weergegeven in tabel 7.

Tabel 7: Overzicht maatregelen afhankelijk van het resultaat van het hygiënogram

RESULTAAT HYGIENOGRAM	RESULTAAT SWABCONTROLE	MAATREGELEN
$X \leq 1,5$	Negatief voor Salmonella spp.	Geen maatregelen
	Positief voor Salmonella spp.	Na volgende leegstandperiode swabcontrole
$1,5 < X \leq 3,0$	Negatief voor Salmonella spp.	Na volgende leegstandperiode hygiënogram
	Positief voor salmonella spp.	Na volgende leegstandperiode hygiënogram en swabcontrole.
$X > 3,0$	Negatief of positief voor salmonella spp.	Na volgende leegstandperiode laten ontsmetten door externe firma, hygiënogram en swabcontrole.

Indien een stal 2 keer na elkaar niet vrij is van hetzelfde serotype Salmonella (ronde n en n+1) gelden volgende maatregelen:

- o Na het ledigen van de stal wordt ontsmet door een professioneel bedrijf (ronde n+1);
- o Indien het Salmonella Typhimurium betreft wordt aangeraden ééndagskuikens afkomstig van moederdieren die gevaccineerd zijn tegen Salmonella Typhimurium op te zetten voor ronde n+3.

Indien een stal 3 of meer keer na elkaar niet vrij is van hetzelfde serotype Salmonella laat de verantwoordelijke zijn bedrijf begeleiden door de bedrijfsdierenarts. Om de begeleiding vlot te laten verlopen wordt een 'Salmonella dierenarts' ingeschakeld. Deze 'Salmonella dierenarts' is verantwoordelijk voor de opleiding en begeleiding van de bedrijfsdierenartsen, de opleiding van de pluimveehouders, het ontwikkelen van een algemeen Salmonella actieplan voor de herhaaldelijk besmette bedrijven, en het opstellen van een algemene checklist voor de evaluatie van de herhaaldelijk besmette bedrijven.

4.7 Nationale wetgeving

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

De wetgeving is van toepassing voor bedrijven met braadkippen met een capaciteit van 200 of meer stuks pluimvee. Volgende maatregelen worden opgelegd inzake bioveiligheid en voorkomen van insleep van besmettelijke ziekten:

- Structurele maatregelen
- Werkingsmaatregelen
- Controle op hygiëne voor het bevolken van een stal
- Verplichting van een begeleidingsdocument slachtpluimvee voor pluimvee die naar het slachthuis getransporteerd worden.

Het besluit wordt aangepast zodat alle braadkippenbedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks pluimvee verplicht zijn te voldoen aan de eisen van Gezondheidskwalificatie A.

Ministerieel besluit betreffende de modaliteiten ter toepassing van het koninklijk besluit van 10/08/1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Dit besluit duidt het tijdstip van onderzoek, de onderzoeksmethode en de betrokken laboratoria aan voor de onderzoeken uitgevoerd in het kader van het koninklijk besluit van 10/08/1998 met name het jaarlijks wateronderzoek en het hygiënogram minstens 3 maal per jaar.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007)

Dit besluit bevat volgende punten:

- Verplichte monitoring op onder punt b) vermelde tijdstippen;
- Preventieve maatregelen
- Maatregelen opgelegd aan een Salmonella positieve toom

Ministerieel besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007)

Dit besluit zal de bepalingen voor de analysemethoden bevatten en een opsomming van de te bestrijden serotypes zoönotische Salmonella bij braadkippen.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoönoses (B.S. 26/05/2005)

Het FAVV kan op ieder ogenblik pluimveebedrijven inspecteren, stalen nemen en maatregelen opleggen in het kader van de opsporing van zoönoseverwekkers waaronder de zoönotische Salmonella's.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 02/03/2006)

Dit besluit bevat de verplichting tot registratie van braadkippenbedrijven.

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (B.S. 12/12/2003)

Dit besluit bevat de verplichting van elke braadkippenhouder of laboratorium om positieve Salmonella resultaten te melden aan het FAVV.

4.8 Verstrekte financiële steun

Er wordt 1 full time 'Salmonella dierenarts' in dienst genomen in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma bij braadkippen. Deze 'Salmonella dierenarts' is onder andere verantwoordelijk voor de opleiding en begeleiding van de bedrijfsdierenartsen, de opleiding van de pluimveehouders, het ontwikkelen van een algemeen Salmonella actieplan voor de herhaaldelijk besmette bedrijven, en het opstellen van een algemene checklist voor de evaluatie van de herhaaldelijk besmette bedrijven. De 'Salmonella dierenarts' werkt onder de vleugel van de regionale diergezondheidsverenigingen (DGZ en ARSIA) maar wordt bekostigd (loon, kosten voor onderzoeken en verplaatsingen) door het FAVV

De officiële controles, zowel de inspecties als de staalnames en analyses, worden volledig gefinancierd door het FAVV.

5 Levensmiddelenbedrijven en diervoederbedrijven waarop het programma van toepassing is

5.1 De productiestructuur voor de betrokken soort en de producten daarvan

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal pluimveebedrijven (Gallus gallus). De fokbedrijven bevatten zowel fokdieren voor de sector leg als voor de sector vlees.

Tabel 8: Overzicht aantal pluimveebedrijven en capaciteit

Soort bedrijf	Aantal bedrijven	Totale capaciteit
Selectie	2	24.240
Opfok fokpluimvee	84	1.394.195
Fokpluimvee	147	2.091.183
Broeierijen	35	Niet beschikbaar
braadkippen	911	25.414.353

5.2 De productiestructuur voor diervoeders

Aantal bedrijven (totale diervoedersector)

Voormengers en additieven: 78

Producent van samengesteld voeders voor pluimvee: 70

Zelfmengers (voornamelijk voor varkens): 110

Productie samengestelde voeders voor pluimvee binnenland (2007)

Totaal pluimvee:	1.076.379 ton
Braadkippen:	511.069 ton
Leghennen:	383.748 ton
Opfok (leghennen en fokpluimvee):	62.794 ton
Andere:	118.768 ton

Deze gegevens werden verkregen door een organisatie van de voederindustrie. Ze vertegenwoordigt 97% van de mengvoederfabrikanten.

5.3 Relevante richtsnoeren voor goede veehouderijpraktijken of andere richtsnoeren

Op dit ogenblik zijn er twee door het FAVV gevalideerde autocontrolegidsen beschikbaar voor de braadkippensector, namelijk de autocontrolegids voor de braadkippenkolom (moederdieren, broeierijen, braadkippenbedrijven) en de autocontrolegids voor de pluimveeslachthuizen en -uitsnijderijen. In de autocontrolegidsen komen alle aspecten in verband met de voedselveiligheid aan bod. Eveneens is er voor de braadkippensector een facultatieve kwaliteitsgids (Belplume) waarin o.a. het Salmonella aspect dieper wordt uitgewerkt.

5.4 Veterinair routinetoezicht op de bedrijven.

Alle bedrijven met 200 of meer braadkippen, moeten een contract afsluiten met een bedrijfsdierenarts die instaat voor de epidemiologische bewaking op het bedrijf.

In het kader van maatregelen tegen aviaire influenza moet de bedrijfsdierenarts jaarlijks een evaluatie maken van de bioveiligheid op het bedrijf.

5.5 Registratie van de bedrijven.

Elk bedrijf met 200 of meer braadkippen moet geregistreerd zijn bij het FAVV waarbij een registratiecode en een identificatienummer wordt toegekend. Eveneens moet elk bedrijf geregistreerd zijn in Sanitel, een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

5.6 Door de bedrijven te registreren gegevens.

Volgende gegevens worden bijgehouden in registers op de braadkippenbedrijven:

- datum aanvoer dieren
- herkomst dieren
- aantal dieren
- aard van het voeder
- aard en gebruikperiode van voederadditieven en wachttijden
- verbruik van voeder en drinkwater
- gewichtstoename tijdens de mestperiode
- mortaliteit
- onderzoek en gestelde diagnoses
- uitkomsten labo onderzoeken
- type geneesmiddelen, datum van eerste en laatste toediening
- type, alle data en wachttijden van geneesmiddelen
- datum van toediening vaccin en aard van vaccin
- resultaten van eerder uitgevoerde keuringen van hetzelfde beslag afkomstig pluimvee
- waarschijnlijke slachtdatum
- aantal dieren dat moet worden geslacht/verwijderd
- uitgevoerde officiële controles

5.7 Documenten waarvan de dieren bij verzending vergezeld moeten gaan.

Op het ogenblik dat de braadkippen naar het slachthuis vervoerd worden, worden ze vergezeld van een document in het kader van de voedselketeninformatie (VKI). De gegevens van dit document worden eveneens 24 u op voorhand overgemaakt aan het slachthuis. Op dit document worden volgende punten vermeld:

- Beslagnummer, aantal stuks pluimvee, soort en type pluimvee, datum van opzet
- Gegevens over de voeders met wachttijd toegediend in de laatste 6 weken
- Diergeneeskundige onderzoeken en behandelingen in laatste 6 weken
- Vaccinaties gedurende laatste 8 weken
- Slachthuis van bestemming

- Resultaat uitgangscntrole Salmonella

De vervoerder moet over een document beschikken waarmee hij de oorsprong van de dieren, de plaats van vertrek en aankomst en de datum en uur van vertrek kan bewijzen. Hij moet eveneens een register bijhouden met de uitgevoerde transporten en de reiniging en ontsmetting van het transportmiddel.

5.8 Andere relevante maatregelen om de traceerbaarheid van dieren te garanderen.

Het slachtpluimvee wordt begeleid door het 'begeleidingsdocument slachtpluimvee' waarop onder andere het beslagnummer van het bedrijf van herkomst en het slachthuis, het identificatienummer van de stal en de geboortedatum van de toom vermeld staan. De bedrijven zijn verplicht een in- en uitgaand register bij te houden en moeten in staat zijn een verband aan te tonen tussen het in- en uitgaand register. Op deze wijze is traceerbaarheid gegarandeerd.

De facultatieve kwaliteitsgids heeft een eigen identificatiesysteem per toom dieren dat beschreven staat in hun gids. De meeste braadkippenbedrijven zijn aangesloten bij dit kwaliteitssysteem (Belplume).

Deel B

1. Identificatie van het programma

Lidstaat: België
Ziekte: Besmetting van dieren met zoönotische *Salmonella* spp
Dierpopulatie waarop het programma van toepassing is: Braadkippen *Gallus gallus*
Uitvoeringsjaar/-jaren: 2010
Referentie van dit document: PCCB/S2/KVH/salmonella braadkippen 2010-1
Contactpersoon (naam, telefoon, fax, e-mail): Katie Vermeersch
Tel: 32 2 211 85 88
Fax: 32 2 211 86 30
Katie.vermeersch@favv.be
Datum van verzending aan de Commissie: 3 september 2009

2. Historische gegevens over de epidemiologische ontwikkeling van zoönotische salmonellose als gespecificeerd in punt 1:

2.1 Gegevens van de doelpopulatie

Species: *Gallus gallus* braadkippen
Aantal aanwezige beslagen dd 15/03/2009: 911

A concise description is given with data on the target population (species, number of flocks/herds and animals present and under the programme), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of flocks/herds and animals, vaccination) and the main results (incidence, prevalence, qualification of flocks/herds and animals). The information is given for distinct periods if the measures were substantially modified. The information is documented by relevant summary epidemiological tables, graphs or maps.

<u>Aantal aanwezige dieren</u>	dd 15/03/2009:	bij benadering 25.700.000
<u>Aantal onder het programma vallende beslagen</u>	dd 15/03/2009:	911 (meer dan 200 stuks)
<u>Aantal onder het programma vallende dieren</u>	dd 15/03/2009:	bij benadering 25.700.000

2.2 Voornaamste maatregelen

2.2.1 Het opleggen van bepaalde eisen overeenkomstig de gezondheidskwalificatie van het beslag

Op 1 januari 1999 trad het programma "Gezondheidskwalificatie van pluimvee" in werking en wordt tot op heden nog steeds toegepast. Eén van de voornaamste doelstellingen is de preventie van zoonotische *Salmonella*. Aan alle geregistreerde pluimveebedrijven met meer dan 200 dieren wordt een kwalificatie toegekend, namelijk A, B of C, naargelang aan bepaalde voorschriften is voldaan. Gebruikspluimveebedrijven met meer dan 5000 stuks pluimvee moeten voldoen aan kwalificatie B, gebruikspluimveebedrijven met minder dan 5000 stuks aan kwalificatie C, met uitzondering van braadkippen en vleeskalkoenen. Kwalificatie A is facultatief voor gebruikspluimvee. De voorschriften omheizen een algemeen gedeelte waar alle kwalificaties moeten aan voldoen en een specifiek gedeelte naargelang de kwalificatie.

1) Algemene voorschriften:

- voor de bedrijfsdierenarts : verplicht schriftelijke overeenkomst;
- voor de inrichting: hygiënesluis, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslagplaats voor krenge, uitrusting voor reiniging en ontsmetting;
- voor de werking: ongediertebestrijdingsplan, vogelichte bedrijfsgebouwen, geen ander pluimvee of siervogels, strooisel, voeders, bedrijfsregister, document begeleiding slachtpluimvee, uitvasten van slachtpluimvee.

2) Voorschriften naargelang de kwalificatie:

Gezondheidskwalificatie "A"

- facultatief voor gebruikspluimvee;
- ingangscntrole (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) bij opzet van ééndagskuikens;
- uitgangscntrole (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) maximaal 21 dagen voor het slachten;
- jaarlijks bacteriologisch (totaal kiemgetal, coliformen) en chemisch wateronderzoek (drinkwater en reinigingswater);
- gekoelde opslagplaats voor krenge;
- hygiënogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor de opzet van elke productieronde.

Gezondheidskwalificatie "B"

- Verplicht voor gebruikspluimvee (leghennen en braadkippen) op bedrijven met 5000 of meer stuks pluimvee;
- Uitgangscntrole (bacteriologisch onderzoek op Salmonella) maximaal 21 dagen voor het slachten;
- Hygiënogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor opzet minimaal 3 maal per jaar;
- Jaarlijks wateronderzoek bij gebruik van putwater.

Gezondheidskwalificatie "C"

- bedrijven met minder dan 5000 stuks gebruikspluimvee;
- vrijgesteld van uitgangscntrole, hygiënogram en wateronderzoek.

Dankzij de uitslagen van het laboratoriumonderzoek op het al dan niet voorkomen van een Salmonella-infectie op het einde van de productieronde (uitgangscntrole) kan het pluimveeslachthuis op een logistieke manier slachten. Het begeleidingsdocument slachtpluimvee, ingevuld door de pluimveehouder en de bedrijfsdierenarts werd 72 uur (vanaf 2007: 24 uur) voor de levering van het desbetreffend pluimvee samen met de uitslag van het laboratoriumonderzoek overgemaakt aan het slachthuis.

2.2.2 Het toekennen van een toelating

Alle beslagen met gebruikspluimvee bestemd voor uitvoer of intracommunautaire handel, met uitzondering van slachtpluimvee, moeten een toelating hebben overeenkomstig richtlijn 90/539/EG, uitgereikt door het FAVV. Om aan de voorwaarden voor deze toelating te voldoen moeten de bedrijven:

- Een schriftelijke overeenkomst sluiten met een aangenomen dierenarts;
- Vrij zijn van 10 ziekten waaronder de salmonellosen;
- Per dag een hokkaart bijhouden;
- Dieren vervoeren in transportmiddelen, dozen en kooien die:
 - o vooraf gereinigd en ontsmet zijn;
 - o zodanig ontworpen zijn dat tijdens het vervoer geen uitwerpselen worden verloren en het verlies van veren zoveel mogelijk wordt beperkt;
 - o toelaten het pluimvee gemakkelijk te aanschouwen;
- Voorbehoedsmaatregelen toepassen met betrekking tot de installaties en de bedrijfsvoering;
- Enkel pluimvee binnenbrengen dat afkomstig is van bedrijven met een erkenning (toelating);

- Bij verdenking of besmetting door een besmettelijke ziekte alle inlichtingen betreffende de oorsprong van de dieren, van de overeenkomsten en het vervoer waarvan dit pluimvee of deze eieren het voorwerp waren en de verkoop of levering van eieren of pluimvee aan andere pluimveebedrijven of broerijen verschaffen;
- Het pluimvee laten onderzoeken door de bevoegde dierenarts telkens ziekte tekens het bestaan van een besmettelijke ziekte aantonen of het bestaan ervan laten vermoeden;
- Zich minstens eenmaal per jaar door het FAVV laten controleren op de gezondheidstoestand en de hygiëne.

2.3 Voornaamste resultaten

Braadkippen

De resultaten van de braadkippen worden weergegeven onder 4.1. van DEEL A.

Humane gevallen van Salmonella

Een overzicht van het aantal gerapporteerde humane Salmonella gevallen wordt weergegeven in tabel 4 onder punt 4.1. van DEEL A van dit programma.

Er wordt een duidelijke daling waargenomen van het aantal humane Salmonella gevallen sedert 2003. Dit is voornamelijk ten gevolge van een sterke daling van het voorkomen van Salmonella Enteritidis bij de mens. Het vaccinatiebeleid van fokpluimvee en leghennen is hiervan een van de voornaamste redenen. Het aantal Salmonella Typhimurium gevallen blijft min of meer gelijk de voorbije jaren.

3. Beschrijving van het ingediende programma²:

3.1 Voornaamste doelstellingen

3.1.1 Daling van de prevalentie

Dit bestrijdingsprogramma beoogt een reductie van de prevalentie van Salmonella bij braadkippen in het algemeen en in het bijzonder van Salmonella Enteritidis en Typhimurium tot minder dan 1% positieve tomen op jaarbasis in 2011. Het programma moet bekeken worden in combinatie met het salmonellabestrijdingsprogramma bij fokpluimvee. Dit programma geeft de garantie dat de eendagskuikens onder andere Salmonella Enteritidis en Typhimurium vrij zijn. Aan de hand van de monitoring van alle

² A concise description of the programme is given with the main objective(s) (monitoring, control, eradication, qualification of flocks/herds and/or regions, reducing prevalence and incidence), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of flocks/herds and animals, vaccination), the target animal population and the area(s) of implementation and the definition of a positive case.

braadkippenbedrijven met meer dan 200 stuks braadkippen kunnen maatregelen genomen worden op de bedrijven met één of meerdere positieve tomen. De maatregelen op de Salmonella positieve braadkippenbedrijven (logistische slacht, controle op Salmonella na reinigen en ontsmetten, monitoring eendagskuikens, begeleiding door bedrijfsdierenarts, ...) moeten een extra daling van de prevalentie bevorderen. Eveneens moeten de globale structurele eisen en management eisen de insleep en verspreiding van Salmonella helpen voorkomen.

3.1.2 Daling van het aantal humane Salmonella gevallen

Door de daling van de salmonellaprevalentie bij braadkippen en een verplicht logistiek slachten van de Salmonella positieve braadkippen wordt een daling van het aantal humane Salmonella gevallen verwacht. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik van kippenvlees en algemene hygiënemaatregelen in de keuken voortgezet.

Vanaf 12 december 2010 zal de kanalisatie van pluimveevlees afkomstig van Salmonella positieve tomen voor verhijting eveneens bijdragen tot een daling van het aantal humane Salmonella gevallen.

3.1.3 Voorkomen van antimicrobiële resistentie

Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van braadkippen tegen zoönotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoönotische Salmonella, dit om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen.

3.2 Voornaamste maatregelen

De maatregelen worden beschreven in deel A van dit programma. De voornaamste maatregelen die opgelegd worden zijn de volgende:

- Preventieve maatregelen (structurele en werkingsmaatregelen overeenkomstig 2.2.1.) om insleep te voorkomen/beperken
- Testen: alle tomen worden getest op Salmonella in de laatste 3 weken voor het slachten.
- Slacht: positieve tomen worden logistiek geslacht.
- Maatregelen (werkingsmaatregelen en testen) na positieve toom om overdracht naar volgende toom te voorkomen/beperken.

3.3 Doelpopulatie

Alle tomen braadkippen op bedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks braadkippen vallen onder het programma, met uitzondering van de bedrijven die enkel kleine hoeveelheden vers vlees rechtstreeks verkopen aan de eindverbruiker.

3.4 Gebied van implementatie

Het programma wordt geïmplementeerd op het volledig grondgebied België.

3.5 Definitie positief geval

Een toom braadkippen wordt als positief gedefinieerd indien het resultaat van het Salmonella onderzoek in de laatste 3 weken voor het slachten positief is voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium of indien een Salmonella Enteritidis of Typhimurium positief resultaat bekomen wordt bij een officiële controle. Een aantal maatregelen gelden eveneens wanneer een ander serotype zoonotische Salmonella gevonden wordt.

4. Maatregelen van het ingediende programma

4.1. *Samenvatting van de maatregelen van het programma*

Duration of the programme: 3 jaar

First year: 2009

Last year: 2011

■ Control

□ Control/Eradication

- Testing
- Slaughter of animals tested positive
- Killing of animals tested positive
- Vaccination
- Treatment of animal products
- Disposal of products
- Monitoring or surveillance
- Other measures (specify): zie deel A d) 1.6

- Testing
- Slaughter of animals tested positive
- Killing of animals tested positive
- Extended slaughter or killing
- Disposal of products

4.2. *Aanwijzing van de centrale autoriteit die belast is met het toezicht op en de coördinatie van de voor de uitvoering van het programma bevoegde diensten*³;

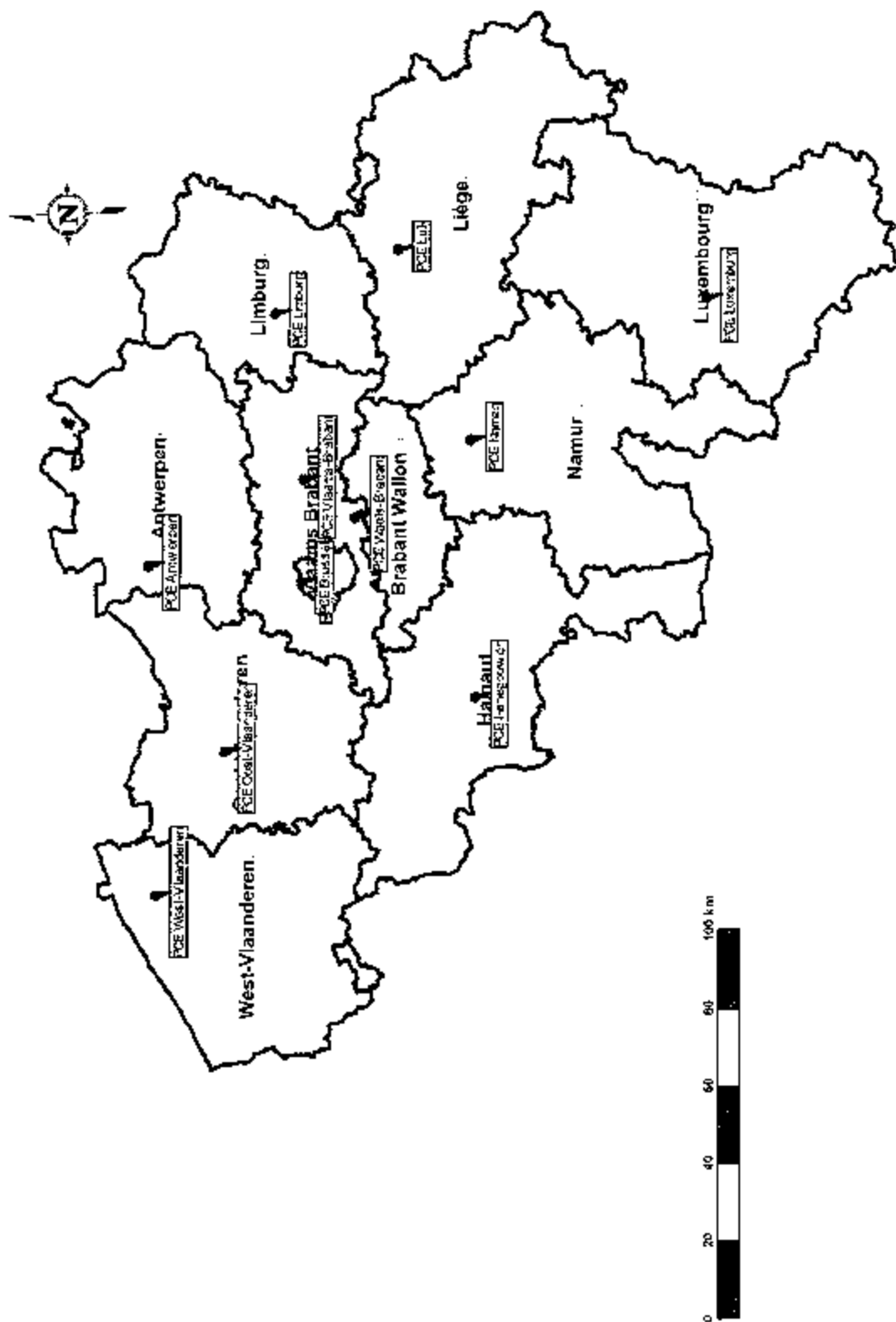
Zie deel A d) 1.2

4.3. *Beschrijving en afbakening van de geografische en administratieve gebieden waarvoor het programma geldt*⁴;

Zie deel A d) 1.2: Elke PCE is verantwoordelijk voor een administratief gebied, namelijk 1 per provincie. Er is een bijkomende PCE voor Brussel. Het bestrijdingsprogramma wordt over het volledig grondgebied België geïmplementeerd. Hieronder wordt een kaart van België met de verschillende administratieve gebieden weergegeven.

³ Describe the authorities in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme and the different operators involved.
Describe the responsibilities of all involved.

⁴ Describe the name and denomination, the administrative boundaries, and the surface of the administrative and geographical areas in which the programme is to be applied. Illustrate with maps.

BE ... Subregionaal bestuursniveau na brexit (page 20-4)

4.4. In het kader van het programma uitgevoerde maatregelen ⁵

Alle Europese verordeningen zijn rechtstreeks van toepassing in België.

4.4.1. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de registratie van bedrijven:

Verordening (EG) Nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne.

Het levensmiddelenbedrijf moet verplicht geregistreerd zijn bij de bevoegde autoriteit en moet de bevoegde autoriteit op de hoogte houden van de actuele informatie van het bedrijf. Deze verplichtingen worden gespecificeerd in het KB van 16/01/2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenning, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV (BS 02/03/2006)

Alle braadkippenbedrijven moeten minstens geregistreerd worden (geen uitvoer) of een toelating (uitvoer van levende dieren) hebben.

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza (BS 05/04/2006)

Elke houder of eigenaar met ten minste 200 stuks pluimvee is ertoe gehouden zijn beslag bij het provinciale verbod ter bestrijding van dierziekten (DGZ of ARSIA) te laten registreren in Sanitel. Sanitel is een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerhofdieren, alsook het in de handel brengen van broedelaars, eendagskuikens en fokpluimvee (BS 30/07/1970)

Enkel de exploitanten van een gebruikspluimveebedrijf die in het bezit zijn van een door het FAVV verleende toelating, mogen gebruikspluimvee bestemd voor uitvoer leveren of verkopen.

4.4.2. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de identificatie van dieren ⁶:

Niet van toepassing voor pluimvee.

⁵ Where appropriate Community legislation is mentioned. Otherwise the national legislation is mentioned.

⁶ Not applicable for poultry.

4.4.3. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de kennisgeving van de ziekte:

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (BS 12/12/2003)

Elke exploitant stelt het FAVV onmiddellijk in kennis als hij van mening is dat een door hem ingevoerd, geproduceerd, gekweekt, geteeld, verwerkt, vervaardigd of gedistribueerd product schadelijk kan zijn voor de volksgezondheid van mens, dier of plant. Hij stelt het FAVV in kennis van de maatregelen die hij heeft genomen om risico's te voorkomen.

Elk laboratorium, inspectie- of certificeringsorganisme of elk beroepsbeoefenaar die sanitair toezicht houdt op de veehouderijen dat redenen heeft om aan te nemen dat een in de handel gebracht product niet beantwoordt aan de voedselveiligheidsvoorschriften stelt het FAVV daarvan onverwijld in kennis.

Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen (BS 13.02.2004)

Hierin worden de minimale gegevens beschreven waaraan een melding moet voldoen.

4.4.4. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de maatregelen bij een positief resultaat⁷:

Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van Salmonella en andere specifieke door voedsel overgedragen zoonoseverwekkers.

Vanaf 01/01/2011 zullen de eisen opgelegd in Annex II E toegepast worden.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zoonoseverwekkers (BS 26.05.2005)

Op het ogenblik dat de aanwezigheid van een zoonose bevestigd wordt, verklaart het FAVV het bedrijf als zijnde besmet en past er de voorgeschreven maatregelen toe. Het FAVV verricht in het besmet verklaarde bedrijf een epidemiologisch onderzoek naar de herkomst en de verspreiding van de zoonose.

De Minister van Volksgezondheid kan voor besmette bedrijven alle bijkomende maatregelen bepalen die hij nodig acht in het belang van de volksgezondheid.

⁷ A short description is provided of the measures as regards positive animals (slaughter, destination of carcasses, use or treatment of animal products, the destruction of all products which could transmit the disease or the treatment of such products to avoid any possible contamination), a procedure for the disinfection of infected holdings, a procedure for the restocking with healthy animals of holdings which have been depopulated by slaughter.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee

Dit besluit is aangepast voor de bestrijding van Salmonella bij braadkippen. De maatregelen met betrekking tot een positieve toom zoals beschreven onder deel A, d) 1.6 zijn opgenomen in dit besluit.

4.4.5. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de verschillende kwalificaties van de dieren en beslagen:

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Deze regelgeving trad in werking op 1 januari 1999 en is van toepassing op alle pluimveebedrijven met meer dan 200 kippen, kalkoenen, parelhoenders, eenden en ganzen. De preventieve maatregelen zoals beschreven onder deel A, d) 1.6 en deel B 2.2.1. zijn opgenomen in deze besluiten. De besluiten zullen aangepast worden zodat vanaf 1 januari 2009 enkel gezondheidskwalificatie A van toepassing is op alle braadkippenbedrijven vanaf 200 stuks.

4.4.6. De controleprocedures, met name de voorschriften inzake verplaatsingen van de mogelijk door een bepaalde ziekte getroffen of ermee besmette dieren en inzake de regelmatige inspectie van de betrokken bedrijven of gebieden⁸:

Koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende de organisatie van de controles die worden verricht door het FAVV en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen.

In dit besluit worden de bevoegde personen aangeduid voor het uitvoeren van controles en worden de algemene bepalingen en de algemene maatregelen beschreven (administratieve boetes, waarschuwingen, inbeslagneming, ..).

Koninklijk Besluit houdende maatregelen van diergeneeskundige politie voor de bescherming tegen bepaalde zoönoses en bepaalde zoönoseverwekkers bij dieren teneinde overgedragen infecties en vergiftigingen te voorkomen dd 23.10.1998 (B.S. dd 05.11.1998)

Het FAVV kan op ieder ogenblik pluimveebedrijven inspecteren en indien nodig stalen nemen in het kader van de opsporing van zoönoseverwekkers.

⁸ A short description of the control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas is provided.

Verordening (EG) Nr. 646/2007 van de Commissie van 12 juni 2007 ter uitvoering van Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van Salmonella Enteritidis en Typhimurium bij slachtkuikens en tot intrekking van Verordening (EG) Nr. 1091/2005

10% van de braadkippenbedrijven worden jaarlijks gecontroleerd door het FAVV op Salmonella aan de hand van de bemonstering van 1 toom per bedrijf. Positieve bedrijven zullen meer aan bod komen. De inspectie van het bedrijf wordt uitgevoerd aan de hand van een checklist, de bemonsteringsprocedure overeenkomstig Verordening (EG) Nr. 646/2007 wordt vastgelegd in een technische fiche.

4.4.7. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de bestrijding (tests, vaccinatie, ...) van de ziekte: Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van Salmonella en andere specifieke door voedsel overgedragen zoonoseverwekkers

Verordening (EG) Nr. 646/2007 van de Commissie van 12 juni 2007 ter uitvoering van Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van Salmonella Enteritidis en Typhimurium bij slachtkuikens en tot intrekking van Verordening (EG) Nr. 1091/2005

Alle braadkippentomen zullen bemonsterd worden in de laatste 3 weken voor het slachten.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee

Hierin wordt het volledig testschema opgenomen, inclusief de extra testen die moeten uitgevoerd worden ingeval van een positieve toom of meerdere positieve tomen. De maatregelen die worden opgelegd aan een positieve toom (zie deel A d) 1.6) worden eveneens hierin opgenomen.

4.4.8. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de vergoeding van eigenaars van geslachte en gedode dieren: Er wordt geen compensatie voorzien voor slachtkippen.

4.4.9. Informatie over en beoordeling van beheer en infrastructuur op het gebied van bioveiligheidsmaatregelen in de betrokken koppels/bedrijven:

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza (BS 05/04/2006)

Jaarlijks wordt een checklist ingevuld door de bedrijfsdierenarts met de status van de bioveiligheid, infrastructuur en hygiëne op het bedrijf.

5. Algemene beschrijving van de kosten en baten⁹:

Kosten

De voornaamste kosten vloeien voort uit de monitoring (staalname en analyse), en het reinigen en ontsmetten van de braadkippenstal. De geschatte kost voor het programma 2010 bedraagt 407.921,96€. Hier wordt geen rekening gehouden met de bijkomende kosten (reiniging en ontsmetting) voor het slachthuis ingeval van het slachten van salmonellapositieve tomen en de mogelijks lagere waarde van vlees afkomstig van salmonellapositieve kippen.

Baten

Humane *Salmonella* besmettingen vormen een aanzienlijke kost voor de ganse gemeenschap. In het verleden was *Salmonella* Enteritidis, hoofdzakelijk een gevolg van het consumeren van verse eieren, de belangrijkste zoonose in België. Sedert eind 2005 is *Salmonella* Typhimurium relatief in belang gaan toenemen door het sterk gedaalde aantal humane *Salmonella* Enteritidis gevallen. Sedert 2006 is *S. Typhimurium* het meest voorkomend serotype *Salmonella* bij de mens, gevolgd door *S. Enteritidis*. In België worden meer dan 150 verschillende humane serotypes *Salmonella* geïsoleerd. Verlies door afwezigheid op het werk, ziekte en de geneeskundige kosten lopen hoog op. De gemiddelde kost ten gevolge van een humane *Salmonella* infectie wordt geschat op 890€.

In 2008 werden 3.883 gevallen van *Salmonella* bij de mens vastgesteld (voorlopige cijfers). Het wordt algemeen aanvaard dat dit getal een onderschatting is gezien niet alle laboratoria de resultaten doorgeven en eveneens niet alle vermoedelijke *Salmonella* patiënten verder onderzocht worden. Indien men slechts rekening houdt met 3.883 gevallen is dit reeds een jaarlijkse kost van 3.455.870 € voor de maatschappij.

⁹ A description is provided of all costs for the authorities and society and the benefits for farmers and society in general.

6. Gegevens over de epidemiologische ontwikkeling over de laatste vijf jaar¹⁰

6.1. Ontwikkeling van zoonotische salmonellose

6.1.2. Gegevens over de ontwikkeling van zoonotische salmonellose

Jaar: 2006

Situatie op (datum): 31/12/2006

Diersoort: Gallus gallus – braadkippen.

Ziekte/infectie^(a): Salmonella spp

Regio ^(a1)	Type koppels ^(a2)	Totaal aantal koppels	Totaal aantal dieren waarop het programma van toepassing is	Aantal gecontroleerde koppels ^(c1)	Aantal koppels ^(c2)		Aantal geruimde koppels ^(a3)	Totaal aantal geslachte of vermistigde dieren ^(a4)	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(c3)	Aantal eieren bestemd voor eiprodukten (aantal of kg) ^(a4)
					(a1)	(a2)				
Belgie	braadkip	8.593	NA	8.593	239		NVT	NVT	NVT	NVT
Total	braadkip	8.593	NA	8.593	239		NVT	NVT	NVT	NVT

(a) Geef voor zoonotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen - specificeren voor zover nodig, (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

(a1) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- of uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(b) Bijvoorbeeld vermeerderingskoppels (opfokkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels legkippen, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz. Koppels of beslagen, naargelang van het geval.

(c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.

(d) Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma) van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteld, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.

(e) Indien een koppel overeenkomstig voetnoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.

NA

Not available - NVT niet van toepassing

10

The data on the evolution of zoonotic salmonellosis are provided according to the tables where appropriate.

Jaar: 2007

Situatie op (datum): 31/12/2007

Diersoort: Gallus gallus ~ braadkippen

Ziekte/infectie^(a): Salmonella spp

Regio ^(a1)	Type koppels ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarop het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarop het programma van toepassing is	Aantal gecontroleerde koppels ^(d)	Aantal positieve koppels ^(e)	Aantal geruimde koppels ^(a2)	Totaal aantal geslachte of vernietigde dieren ^(a3)	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(a4)	Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ^(a5)
Belgie	braadkip	8.809	NA	8.809	NA	8.809	275	NVT	NVT	NVT	NVT
Total	braadkip	8.809	NA	8.809	NA	8.809	275	NVT	NVT	NVT	NVT

(a) Geef voor zoonotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen – specificeren voor zover nodig, (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

b) Bijvoorbeeld vernederingskoppels (oplokkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels legkippen, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz. Koppels of beslagen, naargelang van het geval.

c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.

d) Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma) van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegedeeld, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.

e) Indien een koppel overeenkomstig voetnoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.

NA Not available

NVT Niet van toepassing

Jaar: 2008

Situatie op (datum): 31/12/2008

Diersoort: Gallus gallus -- braadkippen_

Ziekte/infectie^(a): Salmonella spp

Regio ^(a1)	Type koppel ^(a2)	Totaal aantal koppels ^(a3)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarop het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarop het programma van toepassing is	Aantal gecontroleerde koppels ^(a4)	Aantal positieve ^(a5) koppels ^(a6)	Aantal geruimde koppels ^(a7)	Totaal aantal geslachte of vernietigde dieren ^(a8)	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(a9)	Aantal eieren bestemd voor eiprodukten (aantal of kg) ^(a10)
België	braadkip	7755	NA	7755	NA	7755	334	NVT	NVT	NVT	NVT
Total	braadkip	7755	NA	7755	NA	7755	334	NVT	NVT	NVT	NVT

(a) Geef voor zoonotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen - specificeren voor zover nodig, (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

a1) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

b) Bijvoorbeeld vermeerderingskoppels (opfokkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels legkippen, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz. Koppels of beslagen, naargelang van het geval.

c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.

d) Niet gecontroleerd, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.

e) Indien een koppel overeenkomstig voornoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.

NA Not available

NVT Niet van toepassing

6.2. Gestratificeerde gegevens over toezicht en laboratoriumtests

6.2.1. Gestratificeerde gegevens over toezicht en laboratoriumtests (één tabel per jaar en per ziekte/soort)

Diersoort^(a): Gallus gallus Categorie^(b): braadkippen

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: Niet van toepassing

Beschrijving van de gebruikte microbiologische of virologische tests: Detection of Salmonella spp. - MRSV methode

Beschrijving van de andere gebruikte tests: Niet van toepassing

Jaar: 2004

	Serologische tests		Microbiologische of virologische tests		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(c)	Aantal positieve monsters	Aantal geteste monsters ^(f)	Aantal positieve monsters ^(g)
Regio ^(a)						
Belgie			18.994	993		
Totaal			18.994	993		

(a) Diersoort indien nodig.

(b) Categorie/nadere specificaties zoals fokkieren, legkippen, vleeskuikens, fokkuikens, fokvarkens, vleeskaalkoenten, fokvarkens, slachtvarkens enz., indien nodig.

(c) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(d) Aantal geteste monsters.

(e) Aantal positieve monsters.

Jaar: 2005

Regio ^(a)	Serologische tests		Microbiologische of virologische tests		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(b)	Aantal positieve monsters ^(c)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters	Aantal geteste monsters ^(e)	Aantal positieve monsters ^(f)
België			17.196	707		
Totaal			17.196	707		

- (a) Diersoort indien nodig.
 (b) Categorie: nadere specificaties zoals fokkieren, legkippen, vleeskuikens, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens enz., indien nodig.
 (c) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 (d) Aantal geteste monsters.
 (e) Aantal positieve monsters.

Jaar: 2006

Regio ^(a)	Serologische tests		Microbiologische of virologische tests		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(b)	Aantal positieve monsters ^(c)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters	Aantal geteste monsters ^(e)	Aantal positieve monsters ^(f)
België			15.525	450		
Totaal			15.525	450		

- (a) Diersoort indien nodig.
 (b) Categorie: nadere specificaties zoals fokkieren, legkippen, vleeskuikens, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens enz., indien nodig.
 (c) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 (d) Aantal geteste monsters.
 (e) Aantal positieve monsters.

Jaar: 2007

Regio ^(a)	Serologische tests		Microbiologische of virologische tests		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters ^(e)
Belgie			15.712	397		
Totaal			15.712	397		

- (a) Diersoort indien nodig.
 (b) Categorie/nadere specificaties zoals fokdieren, legkippen, vleeskuikens, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens enz., indien nodig.
 (c) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 (d) Aantal geteste monsters.
 (e) Aantal positieve monsters.

Jaar: 2008

Regio ^(a)	Serologische tests		Microbiologische of virologische tests		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters ^(e)
Belgie			14.374	320		
Totaal			14.374	320		

- (a) Diersoort indien nodig.
 (b) Categorie/nadere specificaties zoals fokdieren, legkippen, vleeskuikens, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens enz., indien nodig.
 (c) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 (d) Aantal geteste monsters.
 (e) Aantal positieve monsters.

6.3. Gegevens over de besmetting (één tabel per jaar en per soort)

Jaar: 2007		Regio ^(a)	Aantal besmette beslagen ^(c)	Aantal besmette dieren
		België	283	X
		Totaal	283	X

- a) Diersoort indien nodig.
 b) Regio als omschreven in het bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 c) koppels
 d) X: niet gekend

Jaar: 2008		Regio ^(a)	Aantal besmette beslagen ^(c)	Aantal besmette dieren
		België	234	X
		Totaal	234	X

- a) Diersoort indien nodig.
 b) Regio als omschreven in het bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 c) koppels
 d) X: niet gekend

6.4. Gegevens over vaccinatieprogramma's¹⁾

Niet van toepassing voor braadkippen

¹⁾ Data to provide only if vaccination has been carried out.

7. Streefcijfers

7.1. Streefcijfers voor tests (één tabel per uitvoeringsjaar)

7.1.1. Streefcijfers voor diagnostische tests

2010

Regio ^{b)}	Type test ^{c)}	Doelpopulatie ^{d)}	Soort monster ^{e)}	Doel ^{f)}	Number of planned tests	
België	Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579:2002 annex D (MSRV)	Braadkippen	1 gemengd staal bestaande uit 2 paar overschoenen	controle op 10% van de bedrijven	92	
	Stalen genomen door de bevoegde autoriteit	Braadkippen	1 gemengd staal bestaande uit 2 paar overschoenen	controle	4	
	Salmonella serotypering Kaufman-White schema officiële stalen	Braadkippen	1 gemengd staal bestaande uit 2 paar overschoenen	surveillance	9.475	
	Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579:2002 annex D (MSRV)	Braadkippen	Overschoenen, inlegvellen, swabmonsters	surveillance	380	
	Stalen genomen door pluimveehouder	Braadkippen	Inlegvellen transport of braaierij	surveillance	5.000	
	Salmonella serotypening Kaufman-White schema routine stalen	eedagstuikens	Omgevingsstalen na reinigen en ontsmetten van de braadkippenstal na een positieve toom.	surveillance	380	
	Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579:2002 annex D (MSRV)	Omgevingsstalen na reinigen en ontsmetten van de braadkippenstal na een positieve toom.	Omgevingsstalen	surveillance	720	
	Stalen genomen door pluimveehouder	Omgevingsstalen na reinigen en ontsmetten van de braadkippenstal na een positieve toom.	2 mengmonsters van telkens 25 swabs	surveillance		
	Afdruk op Rodacplaatjes: 25 klempaatjes per test (=hygiënoogram)					
	Salmonella detectie MSRV					
Totaal					16.051	

c) Beschrijving van de test.

e) Beschrijving van het monster (bv. feces).

f) Beschrijving van het doel (bv. toezicht, bewaking, controle van de vaccinatie).

Opmerking

De berekening is gebaseerd op de cijfers van 2008.

- Er wordt geschat dat 4% van de tomen (=stalen) positief is voor Salmonella en een swabcontrole na reinigen en ontsmetting moet uitvoeren.
- Bij eendagskuikens telt de controle uitgevoerd in de broeierij op de eendagskuikens eveneens als ingangscntrole.

7.1.2.

Streeftijfers voor tests op koppels¹²

Jaar: 2010

Situatie op datum: 31/12/2010

Diersoort: Gallus gallus

infectie¹³: Salmonella Enteritidis and Salmonella Typhimurium

Regio ^{a1}	Type koppels ^b	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarop het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarop het programma van toepassing is	Verwacht aantal te controleren koppels ^{c1}	Verwacht aantal positieve ^{a2} koppels ^{c2}		Verwacht aantal te ruïneren koppels ^{a3}	Verwacht totaal aantal te vernietigen dieren ^{d1}	Verwacht aantal te vernietigen eieren (aantal of kg) ^{d2}	Verwacht aantal eieren bestemd voor eiproductie (aantal of kg) ^{d3}	
						(a1) - (a2)	(a3)					(a4)
België	Braadkip	9.475	9.475	296.596.122	9.475	19	88	273				
Totaal	Braadkip	9.475	9.475	296.596.122	9.475	19	88	273				

(a) Geef voor zoönotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen - specificeren voor zover nodig, (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

a1) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

b) Bijvoorbeeld: vermeerderingskoppels (opfokkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels legkippen, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz. Koppels of beslagen, naargelang van het geval.

c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.

d) Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma) van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden megeteld, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.

e) Indien een koppel overeenkomstig voemoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.

NvT Niet van toepassing

Opmerkingen bij de tabel onder 7.1.2.:

- in België worden de bedrijven geregistreerd op bedrijfsniveau en niet op loomniveau. Op 15 maart 2009 zijn 911 braadkippenbedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks geregistreerd in Sanitel en dus verplicht deel te nemen aan het programma, met uitzondering van een aantal bedrijven die rechtstreeks pluimveevlees leveren aan de eindconsument. Er wordt rekening gehouden met 8 ronden per jaar en 1,3 tomen per bedrijf (8*1,3*911=9.475)

¹² Specify types of flocks if appropriate (breeders, layers, broilers).

- De berekening van het aantal tomen dat verwacht wordt positief te zijn voor *Salmonella* Enteritidis en *Salmonella* Typhimurium in 2010 is gebaseerd op de resultaten van de *Salmonella* baseline studie bij braadkippen volgens beschikking 2005/636/EG (23% van de positieve tomen *S. Typhimurium* en 0% *S. Enteritidis*) en het aantal positieve tomen voor een *Salmonella* spp. in 2008 (3,02%). *Salmonella* Enteritidis komt echter wel voor bij braadkippen in België en er wordt rekening gehouden met 5% van de positieve tomen. Het aantal tomen in 2010 wordt groter geschat dan het effectief aantal in 2008 (uitgangscntrole 2008 vanaf een capaciteit > 5000 braadkippen, in 2010 vanaf 200 braadkippen).

7.2. Streefcijfers voor vaccinatie (één tabel per uitvoeringsjaar)

Niet van toepassing voor braadkippen.

¹² Data to provide only if appropriate.

8. Gedetailleerde analyse van de kosten van het programma (één tabel per uitvoeringsjaar)

2010 - Kosten inzake	Specificatie	Aantal eenheden	Eenheidskosten in euro's	Totaalbedrag in euro's	Communaute aire steun gevraagd (ja/nee)
1. Tests					
1.1. Kosten van de analyse	Test: Gepland aantal bacteriologische tests (kweek) in het kader van officiële bemonstering	92	14,28	1.313,76	JA
	Test: Aantal geplande tests voor de serotypering van de desbetreffende isolaten	4	13,60	54,40	JA
	Test: aantal niet officiële bacteriologische testen uitgevoerd in de laatste 3 weken voor de slacht	9.475	14,28	135.303,00	JA
	Test: aantal niet officiële bacteriologische testen uitgevoerd bij ééndagskuikens	5.000	14,28	71.400,00	JA
	Test: Aantal geplande tests voor de serotypering van de desbetreffende niet officiële isolaten	380	13,60	5.168,00	JA
	Test: swabonderzoek na positieve toom	760	14,28	10.852,80	JA
	Test: hygiënoogram na positieve toom	380	33,50	12.730,00	JA
1.2. Kosten van de bemonstering	Niet - officiële stalen				
	- detectie	9.475			NEEN
	- hygiënoogram	380	85	32.300,00	NEEN
	- swabs na reinigen en ontsmetten positieve stallen en hygiënoogram	380	90	34.200,00	NEEN
1.3. Andere kosten					
2. Vaccinatie of behandeling van dierlijke producten	Niet van toepassing				
2.1. Aankoop van vaccin/behandeling van dierlijke producten					

2.2. Distributiekosten						
2.3. Toedieningskosten						
2.4. Controlekosten						
3. Slacht en vernietiging	Niet van toepassing					
3.1. Vergoeding voor dieren						
3.2. Vervoerskosten						
3.3. Vernietigingskosten						
3.4. Verlies in geval van slacht						
3.5. Kosten van de behandeling van dierlijke producten (melk, eieren, broeders, enz.)						
4. Reiniging en ontsmetting		40	740	29.600,00		NEEN
5. Salarissen (alleen personeel dat voor het programma in dienst is genomen)		1 FTE	75.000	75.000		JA
6. Verbruiksgoederen en specifieke uitrusting						
7. Andere kosten						
TOTAAL						407.921,96

Bijlage

Hierbij wordt bevestigd dat de bepalingen van Verordeningen (EG) nr. 2160/2003, 1177/2006 en 646/2007 strikt gevolgd worden met betrekking tot de bevestiging van resultaten en staving van het bereiken van de Communautaire doelstelling.

H. Diricks
Directeur-generaal
DG Controlebeleid

L.O.R.

**Belgisch nationaal salmonellabestrijdingsprogramma bij fokpluimvee
voor de periode 2010 – aanvraag financiering door de Gemeenschap**

Lidstaat: België

Ziekte: Besmetting van dieren met
zoönotische *Salmonella* spp

Dierpopulatie waarop het programma
van toepassing is: fokpluimvee *Gallus gallus*

Uitvoeringsjaar/-jaren: 2010

Referentie van dit document: PCCB/S2/KVH/salmonella
fokpluimvee 2010 - 1

Contactpersoon (naam, telefoon, fax, e-mail):Katie Vermeersch
Tel: 32 2 211 85 88
Fax: 32 2 211 86 30
Katie.vermeersch@favv.be

Datum van verzending aan de Commissie: 4 september 2009

Deel A

1 Voornaamste doelstellingen van het programma

Daling van de prevalentie

Het voornaamste doel van het programma is een daling bewerkstelligen van het aantal humane salmonellagevallen van de 5 meeste voorkomende serotypes bij de mens.

Monitoring van andere serotypes

Dit bestrijdingsprogramma beoogt eveneens de monitoring van de andere serotypes zoönotische Salmonella. Op deze wijze is het eveneens mogelijk vlug in te grijpen indien er specifieke problemen zouden ontstaan in de voedselketen door andere dan de 5 bovenvermelde serotypes Salmonella.

Voorkomen van antimicrobiële resistentie

Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van fokpluimvee tegen zoönotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoönotische Salmonella, dit om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen.

2 Monitoring

De monitoring wordt uitgevoerd conform verordening (EG) nr. 2160/2003, 1003/2005 en 213/2009 met name op onderstaande tijdstippen op het fokpluimveebedrijf:

- opfokkoppels:
 - eendagskuikens
 - 4 weken
 - 2 weken voor verplaatsing naar de legeenheid
- volwassen koppels
 - om de 14 dagen

De bemonstering wordt uitgevoerd door de pluimveehouder met uitzondering van de bemonstering 2 weken voor de overplaatsing naar de legeenheid en op 22, 46 en 56 weken. Deze bemonsteringen worden uitgevoerd door DGZ en ARSIA (zie verder onder 4.3.) in opdracht van het FAVV.

3 Specifieke eisen

Ingeval een (opfok)toom positief is voor Salmonella Enteritidis, Salmonella Typhimurium, Salmonella Hadar, Salmonella Infantis of Salmonella Virchow worden onder andere volgende maatregelen genomen overeenkomstig verordening (EG) nr. 2160/2003:

- Niet bebroede broedeieren worden gekanaliseerd naar de eiverwerkende industrie voor hittebehandeling;
- Bebroede broedeieren worden vernietigd;
- De positieve toom wordt binnen de maand logistiek geslacht.

4 Algemene informatie

4.1 Voorkomen van Salmonellose in België

Humane gevallen van Salmonella

Een overzicht van het aantal humane Salmonella gevallen wordt weergegeven in tabel 1. De cijfers voor 2008 zijn voorlopige cijfers.

Tabel 1: Overzicht humane Salmonella gevallen volgens het nationaal referentielaboratorium (WIV)

Jaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 (voorlopige resultaten)
Salmonella Totaal	14.088	11.065	10.075	12.894	9.489	4.848	3.693	3.975	3.883
Salmonella Enteritidis	9.503 (67,5%)	7.112 (64,3%)	6.398 (63,5%)	9.201 (71,5%)	6.075 (63,7%)	2.202 (45,4%)	1.052 (28%)	987 (24,8%)	811 (20,9%)
Salmonella Typhimurium	2.799 (19,9%)	2.370 (21,4%)	2.438 (24,2%)	2.541 (19,4%)	2.459 (25,7%)	1.625 (33,5%)	1.826 (49%)	2.233 (56,2%)	2.243 (57,8%)
Salmonella Hadar	178 (1,26%)	143 (1,29%)	74 (0,73%)	60 (0,46%)	48 (0,50%)	29 (0,6%)	21 (0,6%)	41 (1%)	19 (0,5%)
Salmonella Virchow	147 (1,40%)	143 (1,29%)	132 (1,31%)	152 (1,18%)	91 (0,96%)	65 (1,3%)	46 (1,25%)	28 (0,7%)	Nog niet gekend
Salmonella Infantis	120 (0,85%)	126 (1,14%)	74 (0,73%)	54 (0,42%)	107 (1,13%)	58 (1,2%)	37 (1%)	38 (1%)	Nog niet gekend

Pluimvee

Een overzicht van de prevalentie bij fokpluimvee wordt weergegeven onder 2.3. van deel B van dit programma.

Een overzicht van de prevalentie bij leghennen en braadkippen wordt weergegeven in de respectievelijke bestrijdingsprogramma's voor leghennen (PCCB/S2/KVH/salmonella leghennen 2010-1 en PCCB/S2/KVH/salmonella braadkippen 2010-1).

4.2 Structuur van de organisatie en informatiestroom

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) is de bevoegde autoriteit voor de uitvoering en coördinatie van het programma. Het FAVV heeft een centraal hoofdbestuur met 4 directoraten-generaal nl.: DG Controlebeleid (opstellen van het bestrijdingsprogramma, coördinatie, opstellen van de nodige nationale wetgeving), DG Controle (uniforme organisatie van de controles), DG laboratoria (erkenning van de laboratoria) en DG Algemene diensten. Onder DG Controle zijn er 11 provinciale controle eenheden (PCE's), 1 per provincie en 1 voor Brussel, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de inspecties.

Alle fokpluimveebedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks fokpluimvee vallen onder het bestrijdingsprogramma. De stalen genomen bij eendagskuikens, op 4 weken en om de 2 weken tijdens de productie worden genomen door de verantwoordelijke van het fokpluimveebedrijf, de bedrijfsdierenarts of personeel van DGZ of ARSIA. De verantwoordelijke brengt de stalen of stuurt ze op binnen de 24 uur na de stalname naar een door het FAVV erkend laboratorium voor de analyse van de stalen. De stalen worden vergezeld van alle nodige informatie over het bedrijf, de toom fokpluimvee en de stalen.

De officiële bemonsteringen op 16 weken en in het begin, in het midden en op het einde van de productieperiode worden uitgevoerd door DGZ of ARSIA (erkende verenigingen die bepaalde taken overnemen van het Agentschap in het kader van de dierziektebestrijding).

Maandelijks rapporteren de erkende laboratoria alle resultaten in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma aan DG Labo van het FAVV. Resultaten positief

voor één van de 5 te bestrijden serotypes Salmonella worden direct gemeld (via fax en e-mail) aan de Provinciale Controle Eenheid (PCE) van het FAVV onder wiens bevoegdheid het bedrijf staat. Deze melding gebeurt door het erkend laboratorium. Het bedrijf wordt onder toezicht van het Agentschap geplaatst en de verantwoordelijke wordt geïnformeerd over de te nemen maatregelen.

4.3 Beschrijving van de erkende laboratoria

Enkel de erkende verenigingen (detectie: ISO 6579 : 2002 annex D (MSRV) methode feces, serotypering: Kaufmann-White Schema) komen in aanmerking voor de analyse op salmonella in het kader van het bestrijdingsprogramma bij fokpluimvee. De laboratoria van de verenigingen moeten aan onderstaande voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor erkenning:

- Het laboratorium moet geaccrediteerd zijn bij BELTEST en de voorgeschreven methode, gebruikt voor de bacteriologische analyse van Salmonella, moet geaccrediteerd zijn.
- Het laboratorium moet deelnemen aan ringtesten die door het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA) worden georganiseerd. Het CODA is het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector.

Tot op heden zijn enkel Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) en l'Association Régionale de Santé et d'Identification Animales (ARSIA) erkend als vereniging door de Minister.

Enkel het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella (WIV: Wetenschappelijk instituut voor de volksgezondheid) of het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector (CODA) zijn erkend voor de serotypering. Het WIV is eveneens erkend voor de antimicrobiële resistentiebepaling volgens beschikking 2007/407/EG.

4.4 Analysemethoden

Voor de detectie van Salmonella wordt de 'EN-ISO 6579:2002/A1: 2007: Microbiology of food and animal feeding stuffs - Horizontal method for the detection of Salmonella spp. Amendment 1: Annex D: Detection of Salmonella spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage' of afgekort de MSRV methode gebruikt. Voor de serotypering wordt het Kaufmann-White schema gevolgd. Voor de antimicrobiële resistentie bepaling wordt de ISO-norm 20776-1:2006 methode gebruikt.

4.5 Officiële controles van diervoeders, koppels en/of beslagen

Officiële controles bij fokpluimvee

Zowel de inspecties als de analyses worden geprogrammeerd in het meerjaarlijks controleprogramma van DG Controlebeleid van het FAVV.

Inspecties

In het kader van de gezondheidskwalificatie worden alle bedrijven gemiddeld 4 maal per 10 jaar bezocht waarbij telkens een van de volgende scopes wordt gecontroleerd:

- Infrastructuur, inrichting en hygiëne
- Dierengezondheid

- Traceerbaarheid
- Epidemiosurveillance

Fokpluimveebedrijven worden eveneens jaarlijkse gecontroleerd op elk van volgende scopes in het kader van hun sanitaire toelating:

- Diergezondheid
- Infrastructuur, inrichting en hygiëne
- Traceerbaarheid.

De controle op de uitvoering van het salmonellaprogramma valt onder de scope diergezondheid van de inspectie in het kader van de sanitaire toelating.

Analyses

Alle fokpluimveebedrijven die vallen onder het programma worden bemonsterd op 16 weken en in het begin, in het midden en op het einde van de productieperiode door een erkende vereniging in opdracht van het Agentschap. Er worden 5 paar overschoenen genomen, verdeeld over 2 mengmonsters overeenkomstig Verordeningen (EG) nrs. 1003/2005 en 213/2009. Er wordt nog geen gebruik gemaakt van de versoepelingen in Verordening (EG) nr. 213/2009.

Indien een bevestigingsonderzoek wordt uitgevoerd overeenkomstig Verordening (EG) nr. 213/2009, bijlage, 2.2.2.2. c), wordt dit uitgevoerd door DGZ, ARSIA of het FAVV door middel van 5 paar overschoenen en 2 stofstalen overeenkomstig beschikking 2004/665/EC.

Officiële controles bij leghennen en braadkippen

Zie respectievelijke bestrijdingsprogramma's.

Officiële controles diervoeders

Inspecties

In de diervoedersector worden volgende activiteiten uitgevoerd:

- het vervaardigen van
 - grondstoffen voor diervoeders
 - additieven
 - voormengsels
 - mengvoeders om in de handel te brengen
 - gemedicineerde voeders
 - mengvoeders uit eigen grondstoffen voor eigen bedrijf
- groothandel in
 - grondstoffen
 - additieven
 - voormengsels
 - mengvoeders

De bedrijven in de diervoedersector worden opgedeeld in 3 categorieën. Het aantal inspecties is afhankelijk van de categorie waartoe het bedrijf behoort: In grote lijnen zijn de bedrijven met een erkenning diegene waarvoor een erkenning opgelegd is door de Europese Commissie. Bedrijven met een toelating zijn bedrijven die

additieven en voormengsels vervaardigen of verhandelen waarvoor geen Europese erkenning nodig is of bedrijven die handel voeren in mengvoeders. De overige bedrijven zijn geregistreerde bedrijven. Volgend schema wordt toegepast voor de inspecties in de diervoedersector:

- Bedrijven met een erkenning: jaarlijks;
- Bedrijven met een toelating: om de 2 jaar;
- Geregistreerde bedrijven: om de 3 jaar..

Onderstaande scopes worden bij elke inspectie gecontroleerd:

- Traceerbaarheid;
- Meldingsplicht;
- Infrastructuur, inrichting en hygiëne;
- Verpakking en etikettering.

Analyses op Salmonella

In onderstaande tabel worden het aantal geplande analyses in de diervoedersector zoals gepland in het MANCP voor Salmonella voor 2009 weergegeven.

Tabel 5: Officiële analyses in de diervoedersector

Beschrijving	Aantal analyses
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van landdieren	60
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van vis	10
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van zaden en oliehoudend fruit	119
Samengestelde voeders, controle op leghennenbedrijven	119
Samengestelde voeders, controle op braadkippenbedrijven	119
Samengestelde voeders, controle op fokpluimveebedrijven	87
Vervaardigen van mengvoeders voor pluimvee	32

Officiële controles in andere stadia van de voedselketen

Vlees van pluimvee en afgeleide producten

Tabel 6: Geplande staalname 2009 voor vlees en vleesproducten afkomstig van pluimvee

PRODUCT	AANTAL STALEN SLACHTHUIS	AANTAL STALEN TRANSFORMATIE	AANTAL STALEN DISTRIBUTIE
Salmonella op karkassen van braadkippen		0	
• monitoring	499		91
• controle op autocontrole	850		
Caecale feces braadkippen (monitoring)	181		
Karkassen soepkippen	381		

(monitoring)			
Caecale feces soepkippen (monitoring)	182		
Salmonella op versneden kippenvlees met vel (monitoring)		211	118
Salmonella op versneden kippenvlees zonder vel (monitoring)		211	118
Gehakt vlees kippen (monitoring)		61	
Totaal	2.093	484	327

De planning voor 2010 zal gelijkaardig zijn.

4.6 Officiële maatregelen

Voornaamste maatregelen

Preventieve maatregelen

Structurele en werkingsmaatregelen

In het kader van de gezondheidskwalificatie (KB van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee) worden reeds volgende eisen opgelegd aan alle fokpluimveebedrijven met 200 of meer stuks pluimvee:

- Een schriftelijke verbintenis met een bedrijfsdierenarts;
- Voor de inrichting: hygiënesluis, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslag voor krenge, uitrusting voor reinigen en ontsmetten, gekoelde opslagplaats voor krenge.
- Voor de werking: verplicht ongediertebestrijdingsplan, vogeldichte bedrijfsgebouwen; geen andere pluimvee of siervogels; strooisel droog, schoon en vrij van toxische stoffen; voeders van geregistreerde fabrikanten; bijhouden van bedrijfsregister; voedselketeninformatie; uitvasten van slachtpluimvee voor transport; controle op reinigen en ontsmetten door middel van hygiënogram na elke ronde, jaarlijks wateronderzoek.

Vaccinatie

Vaccinatie van (groot)ouderdieren is verplicht tegen *Salmonella Enteritidis*, de vaccinatie tegen *Salmonella Typhimurium* wordt sterk aangeraden. De vaccinatie van selectiepluimvee tegen *Salmonella* is verboden.

Maatregelen positieve tomen

- Bedrijf wordt onder toezicht van het Agentschap geplaatst;
- Verbod op behandeling met antimicrobiële middelen;
- Epidemiologisch onderzoek wordt uitgevoerd;
- Positief fokpluimvee wordt binnen de maand logistiek geslacht;
- De stal wordt grondig gereinigd en ontsmet;

- De nodige leegstand wordt gerespecteerd (minimaal tot de stal volledig opgedroogd is);
- Hygiënogram na nodige leegstand;
- Swabonderzoek voor de controle op de aanwezigheid van Salmonella. Een nieuwe toom mag pas opgezet worden als het swabonderzoek negatief is;
- Reeds ingelegde broedeieren worden vernietigd;
- Niet ingelegde broedeieren worden gekanaliseerd naar de eiverwerkende industrie voor pasteurisatie;

4.7 Nationale wetgeving

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidswaardering van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

De wetgeving is van toepassing voor bedrijven met fokpluimvee met een capaciteit van 200 of meer stuks pluimvee. Volgende maatregelen worden opgelegd inzake bioveiligheid en voorkomen van insleep van besmettelijke ziekten:

- Structurele maatregelen
- Werkingsmaatregelen
- Controle op hygiëne voor het bevolken van een stal

Ministerieel besluit betreffende de modaliteiten ter toepassing van het koninklijk besluit van 10/08/1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidswaardering van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Dit besluit duidt het tijdstip van onderzoek, de onderzoeksmethode en de betrokken laboratoria aan voor de onderzoeken uitgevoerd in het kader van het koninklijk besluit van 10/08/1998 met name het jaarlijks wateronderzoek en het hygiënogram na elke ronde.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007)

Dit besluit bevat de bepalingen over de vaccinatie, de technische specificaties van de monitoring en de maatregelen in geval van een positieve toom.

Ministerieel besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007)

Dit besluit bevat de analysemethodes, de bevoegde laboratoria en een opsomming van de te bestrijden serotypes zoönotische Salmonella bij fokpluimvee.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoönoses (B.S. 26/05/2005)

Het FAVV kan op ieder ogenblik pluimveebedrijven inspecteren, stalen nemen en maatregelen opleggen in het kader van de opsporing van zoönoseverwekkers waaronder de zoönotische Salmonella's.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 02/03/2006)

Fokpluimveebedrijven moeten een door het FAVV afgeleverde toelating hebben overeenkomstig Richtlijn 90/539/EEG.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerhofdieren, alsook het in de handel brengen van broedeieren, eendagskuikens en fokpluimvee (BS 30/07/1970)

Enkel de eigenaars of houders van een pluimveeselectiebedrijf, van een vermeerderingsbedrijf, van een opfokbedrijf of van een broederij, die in het bezit zijn van een door het Agentschap verleende sanitaire toelating (overeenkomstig richtlijn 90/539/EG), mogen broedeieren, eendagskuikens of fokpluimvee verhandelen, te koop aanbieden of uitstallen, voor de verkoop vervoeren, verkopen, leveren en in- en uitvoeren.

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (B.S. 12/12/2003)

Dit besluit bevat de verplichting van elke verantwoordelijke van een bedrijf met fokpluimvee of laboratorium om positieve Salmonella resultaten onmiddellijk te melden aan het FAVV.

4.8 Verstrekte financiële steun

De officiële controles, zowel de inspecties als de staalnames (op de leeftijd van 16 weken en 3 maal tijdens de productieperiode) en analyses, worden volledig gefinancierd door het FAVV.

De analyses van de controles uitgevoerd door de pluimveehouder op de leeftijd van 4 weken en de tweewekelijkse controles worden eveneens gefinancierd door het FAVV.

Door het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten wordt het vaccin gefinancierd (100%) en de vergoedingen voor het waardeverlies en de vernietiging en kanalisatie van broedeieren (70%) ingeval van een toom positief voor een van de 5 te bestrijden serotypes.

5 Levensmiddelenbedrijven en diervoederbedrijven waarop het programma van toepassing is

5.1 De productiestructuur voor de betrokken soort en de producten daarvan

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal pluimveebedrijven (*Gallus gallus*) geregistreerd op 15/03/2009. De fokbedrijven bevatten zowel fokdieren voor de sector leg als voor de sector vlees.

Tabel B: Overzicht aantal pluimveebedrijven en capaciteit

Soort bedrijf	Aantal bedrijven	Totale capaciteit
Selectie	2	24.240
Opfok fokpluimvee	84	1.394.195
Fokpluimvee	147	2.091.183
Broeierijen	36	Niet beschikbaar
braadkippen	911	25.414353

5.2 De productiestructuur voor diervoeders

Aantal bedrijven (totale diervoedersector)

Voormengers en additieven: 78

Producent van samengesteld voeders voor pluimvee: 70

Zelfmengers (voornamelijk voor varkens): 110

Productie samengestelde voeders voor pluimvee binnenland (2007)

Totaal pluimvee:	1.076.379 ton
Braadkippen:	511.069 ton
Leghennen:	383.748 ton
Opfok (leghennen en fokpluimvee):	62.794 ton
Andere, waaronder fokpluimvee:	118.768 ton

Deze gegevens werden verkregen door een organisatie van de voederindustrie. Ze vertegenwoordigt 97% van de mengvoederfabrikanten.

5.3 Relevante richtsnoeren voor goede veehouderijpraktijken of andere richtsnoeren

Op dit ogenblik zijn er twee door het FAVV gevalideerde autocontrolelegidsen beschikbaar voor de braadkippensector, namelijk de autocontrolelegids voor de primaire dierlijke productie (moederdieren, broeierijen, leghennen en braadkippenbedrijven) en de autocontrolelegids voor de pluimveeslachthuizen en -uitsnijderijen. In de autocontrolelegidsen komen alle aspecten in verband met de voedselveiligheid aan bod. Eveneens is er voor de braadkippensector (fokpluimvee en braadkippen) een facultatieve kwaliteitsgids (Belplume) waarin o.a. het Salmonella aspect dieper wordt uitgewerkt.

5.4 Veterinair routinetoezicht op de bedrijven.

Alle bedrijven met 200 of meer stuks fokpluimvee, moeten een contract afsluiten met een bedrijfsdierenarts die instaat voor de epidemiologische bewaking op het bedrijf.

In het kader van maatregelen tegen aviaire influenza moet de bedrijfsdierenarts jaarlijks een evaluatie maken van de bioveiligheid op het bedrijf.

5.5 Registratie van de bedrijven.

Elk bedrijf met 200 of meer stukken fokpluimvee moet geregistreerd zijn bij het FAVV waarbij een registratiecode en een identificatienummer wordt toegekend. Eveneens moet elk bedrijf geregistreerd zijn in Sanitel, een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

5.6 Door de bedrijven te registreren gegevens.

Volgende gegevens worden bijgehouden in registers op de fokbedrijven:

- datum aanvoer dieren/broedeieren
- herkomst broedeieren
- aantal broedeieren
- soort
- uitkomstresultaten broedeieren

- aantal en bestemming niet uitgekomen broedeieren
- bestemming broedeieren
- bestemming eendagskuikens
- aard van het voeder
- aard en gebruiksperiode van voederadditieven en wachttijden
- verbruik van voeder en drinkwater
- leverancier van het voeder
- mortaliteit en ziektes
- onderzoek en gestelde diagnoses
- uitkomsten labo onderzoeken
- type geneesmiddelen, datum van eerste en laatste toediening
- type, alle data en wachttijden van geneesmiddelen
- datum van toediening vaccin en aard van vaccin
- resultaten van eerder uitgevoerde keuringen van hetzelfde beslag afkomstig pluimvee
- waarschijnlijke slachtdatum
- aantal dieren dat moet worden geslacht/verwijderd
- reiniging en ontsmetting van eieren, broedmachines, broedlokaal en gereedschap
- uitgevoerde officiële controles

5.7 Documenten waarvan de dieren bij verzending vergezeld moeten gaan.

Bij elk vervoer van dieren moet de vervoerder over een document beschikken waarmee hij de oorsprong van de dieren, de plaats van vertrek en aankomst en de datum en uur van vertrek kan bewijzen. Hij moet eveneens een register bijhouden met de uitgevoerde transporten en de reiniging en ontsmetting van het transportmiddel. Voor intracommunautaire handel of handel met 3^e landen worden de dieren en/of broedeieren vergezeld van een gezondheidscertificaat overeenkomstig richtlijn 90/537/EEG.

Op het ogenblik dat het fokpluimvee naar het slachthuis vervoerd worden, worden ze vergezeld van het document met de voedselketeninformatie (VKI). De gegevens van dit document worden eveneens 24 u op voorhand overgemaakt aan het slachthuis. Op dit document worden onder andere volgende punten vermeld:

- Beslagnummer, aantal stuks pluimvee, soort en type pluimvee, datum van opzet
- Gegevens over de voeders met wachttijd toegediend in de laatste 6 weken
- Diergeneeskundige onderzoeken en behandelingen in laatste 6 weken
- Vaccinaties gedurende laatste 8 weken
- Slachthuis van bestemming
- Resultaat uitgangscntrole Salmonella

5.8 Andere relevante maatregelen om de traceerbaarheid van dieren te garanderen.

Traceerbaarheid van broedeieren wordt gegarandeerd door het verplicht stempelen van alle broedeieren met het toelatingsnummer van het fokpluimveebedrijf en de verplichte in- en uitgaande registers van zowel het fokbedrijf als de broeierij. De braadkippensector geeft op eigen initiatief een codering aan elk lot eendagskuikens dat de broeierij verlaat. Alle gegevens over het lot (herkomstbedrijf, opzetbedrijf, ...)

worden bijgehouden ter hoogte van de broeierij waardoor een tracering heel snel kan gebeuren.

Het slachtpluimvee wordt begeleid door het VKI document waarop onder andere het beslagnummer van het bedrijf van herkomst en het slachthuis, het identificatienummer van de stal en de geboortedatum van de toom vermeld staan.

Deel B

1. Identificatie van het programma

Lidstaat: België
Ziekte: Besmetting van dieren met zoönotische *Salmonella* spp
Dierpopulatie waarop het programma van toepassing is: Fokpluimvee Gallus gallus
Uitvoeringsjaar/-jaren: 2010
Referentie van dit document: PCCB/S2/KVH/salmonella fokpluimvee 2010-1
Contactpersoon (naam, telefoon, fax, e-mail):Katie Vermeersch
Tel: 32 2 211 85 88
Fax: 32 2 211 85 30
Katie.vermeersch@favv.be
Datum van verzending aan de Commissie: 4 september 2009

2. Historische gegevens over de epidemiologische ontwikkeling van zoönotische salmonellose als gespecificeerd in punt 1¹:

2.1 Gegevens van de doelpopulatie

Species: *Gallus gallus* fokdieren (opfok en productie)

Aantal aanwezige beslagen dd 18/04/2008: 233

Aantal aanwezige dieren dd 18/04/2008: bij benadering 3.509.618

Aantal onder het programma vallende beslagen dd 18/04/2008: 233 (meer dan 200 stuks)

Aantal onder het programma vallende dieren dd 18/04/2008: bij benadering 3.509.618

2.2 Voornaamste maatregelen

Van 1993 tot en met 2004 werden de kippen in de vermeerderingssector bemonsterd voor bacteriologisch onderzoek op *Salmonella* Enteritidis en *Typhimurium* als eendagskuikens, op de leeftijd van 16 en 22 weken en verder om de 6 weken. Positieve tomen werden behandeld.

Sedert 2005 worden de kippen in de vermeerderingssector voor bacteriologisch onderzoek op *Salmonella* Enteritidis en *Salmonella* *Typhimurium* bemonsterd als eendagskuikens, op de leeftijd van 16 en 22 weken en verder om de 2 weken tijdens de productie. Om de 6 weken werd de officiële bemonstering uitgevoerd door Diergezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) en Association Régionale de Santé et d'Identification Animales (ARSIA). Tussentijds werd om de 2 weken bemonsterd door de verantwoordelijke pluimveehouder. Behandeling met antimicrobiële middelen tegen zoönotische *Salmonella* is verboden. De maatregelen in het huidige programma werden toen reeds toegepast indien een toom positief was voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* *Typhimurium*.

De vaccinatie van fokdieren wordt sterk aangeraden sedert 1999.

Vanaf september 2004 tot en met 2006 werden foktomen positief voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* *Typhimurium* vervroegd geslacht. De broedeieren die reeds ingelegd zijn waren vernietigd, de niet bebroede broedeieren werden gekanaliseerd naar de eiverwerkende industrie. De stallen werden grondig gereinigd en ontsmet voor de opzet van een nieuwe toom.

¹ A concise description is given with data on the target population (species, number of flocks/herds and animals present and under the programme), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of flocks/herds and animals, vaccination) and the main results (incidence, prevalence, qualification of flocks/herds and animals). The information is given for distinct periods if the measures were substantially modified. The information is documented by relevant summary epidemiological tables, graphs or maps.

Vanaf 2007 wordt het huidige programma toegepast. Het programma 2010 is een verderzetting van het programma 2009. Op het ogenblik dat de definitieve doelstelling voor fokpluimvee vastgelegd is, is het mogelijk dat het programma aangepast wordt.

2.2.1 Het opleggen van bepaalde eisen overeenkomstig de gezondheidskwalificatie van het beslag

Op 1 januari 1999 trad het programma "Gezondheidskwalificatie van pluimvee" in werking en wordt tot op heden nog steeds toegepast. Eén van de voornaamste doelstellingen is de preventie van zoonotische Salmonella. Aan alle geregistreerde pluimveebedrijven met meer dan 200 dieren wordt een kwalificatie toegekend, namelijk A, B of C, naargelang aan bepaalde voorschriften is voldaan. Fokpluimveebedrijven moeten voldoen aan kwalificatie A. De voorschriften omhelzen een algemeen gedeelte waar alle kwalificaties moeten aan voldoen en een specifiek gedeelte naargelang de kwalificatie. Dit is nog steeds geldig.

1) Algemene voorschriften:

- voor de bedrijfsdierenarts : verplicht schriftelijke overeenkomst
- voor de inrichting: hygiënesluis, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslagplaats voor kreuken, uitrusting voor reiniging en ontsmetting
- voor de werking: ongediertebestrijdingsplan, vogellichte bedrijfsgebouwen, geen ander pluimvee of siervogels, strooisel, voeders, bedrijfsregister, document begeleiding slachtpluimvee, uitvasten van slachtpluimvee

2) Voorschriften naargelang de kwalificatie:

Gezondheidskwalificatie "A"

- facultatief voor gebruikspluimvee
- ingangscntrole (bacteriologisch onderzoek op Salmonella) bij opzet van één-dagskuikens
- uitgangscntrole (bacteriologisch onderzoek op Salmonella) maximaal 21 dagen voor het slachten
- jaarlijks bacteriologisch (totaal kiemgetal, coliformen) en chemisch wateronderzoek (drinkwater en reinigingswater)
- gekoeide opslagplaats voor kreuken
- hygiënogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor de opzet van elke productieronde

2.2.2 Het toekennen van een toelating

Alle beslagen (ook de beslagen met minder dan 200 stuks fokpluimvee) met fokpluimvee hebben een toelating overeenkomstig richtlijn 90/539/EG, uitgereikt door het FAVV. Om aan de voorwaarden voor deze toelating te voldoen moeten de bedrijven:

- Een schriftelijke overeenkomst sluiten met een aangenomen dierenarts;
- Vrij zijn van 10 ziekten waaronder de salmonellosen;
- Per dag een foksteekkaart bijhouden;
- Dieren vervoeren in transportmiddelen, dozen en kooien die:
 - vooraf gereinigd en ontsmet zijn;
 - zodanig ontworpen zijn dat tijdens het vervoer geen uitwerpselen worden verloren en het verlies van veren zoveel mogelijk wordt beperkt;
 - toelaten het pluimvee gemakkelijk te aanschouwen;
- Voorbehoedsmaatregelen toepassen met betrekking tot de installaties en de bedrijfsvoering;
- Enkel pluimvee binnenbrengen dat afkomstig is van bedrijven met een erkenning (toelating);
- Bij verdenking of besmetting door een besmettelijke ziekte alle inlichtingen betreffende de oorsprong van de dieren, van de overeenkomsten en het vervoer waarvan dit pluimvee of deze eieren het voorwerp waren en de verkoop of levering van eieren of pluimvee aan andere pluimveebedrijven of broeierijen verschaffen;
- Het pluimvee laten onderzoeken door de bevoegde dierenarts telkens ziekte tekens het bestaan van een besmettelijke ziekte aantonen of het bestaan ervan laten vermoeden;
- Zich minstens eenmaal per jaar door het FAVV laten controleren op de gezondheidstoestand en de hygiëne.

2.3 Voornaamste resultaten

Incidentie/prevalentie

In 2003 werden in de vermeerderingssector 4 van de 746 lomen (0.5 %) positief bevonden voor *Salmonella* Enteritidis en 6 van de 746 (0.8 %) positief voor *Salmonella* Typhimurium.

In 2004 werd 1 volwassen toom van de 823 tomen (zowel opfok als productie) positief bevonden voor *Salmonella* Enteritidis (0.1%) en 4 van de 823 tomen positief voor *Salmonella* Typhimurium (0.5%), waarvan 2 opfoktomen en 2 volwassen tomen. Eén van die volwassen tomen was een ruitoom.

In 2005 zijn 615 tomen in productie en 201 opfoktomen bemonsterd. 3 tomen in productie waren positief voor *Salmonella* Enteritidis. Allen waren ruitomen, 1 toom bestond enkel uit hanen. Verder waren er twee tomen in productie positief voor *Salmonella* Virchow en 1 toom in productie positief voor *Salmonella* Infantis. 11 tomen in productie en 1 opfoktoom waren positief voor een ander serotype zoonotische *Salmonella*.

In 2006 werden 558 tomen in productie en 188 opfoktomen bemonsterd. Geen enkele toom was positief voor *Salmonella* Enteritidis. Typhimurium, Virchow, Hadar of Infantis. 13 tomen in productie waren positief voor een ander serotype zoonotische *Salmonella*.

De resultaten voor 2007 en 2008 worden weergegeven in de tabellen onder hoofdstuk 6. Het resultaat voor 2008 wordt weergegeven in het eindrapport van het nationaal *Salmonella* bestrijdingsprogramma bij fokpluimvee 2008.

Humane gevallen van Salmonella

Een overzicht van het aantal gerapporteerde humane *Salmonella* gevallen wordt weergegeven in tabel 1 onder punt 4.1, van het eerste deel van dit programma.

Er wordt een duidelijke daling waargenomen van het aantal humane *Salmonella* gevallen sedert 2003. Dit is voornamelijk ten gevolge van een sterke daling van het voorkomen van *Salmonella* Enteritidis bij de mens. Het vaccinatiebeleid van fokpluimvee en leghennen is hiervan een van de voornaamste redenen. Het aantal *Salmonella* Typhimurium gevallen blijft min of meer gelijk de voorbije jaren.

3. Beschrijving van het ingediende programma ²:

3.1 Voornaamste doelstellingen

3.1.1 Daling van het aantal humane Salmonella gevallen

De bestrijding van de 5 meest voorkomende serotypes zoönotische Salmonella bij fokpluimvee vermindert de prevalentie van Salmonella bij gebruikspluimvee waardoor de kans op besmetting van de mens eveneens vermindert. De maatregelen die genomen worden in de bestrijding van deze 5 serotypes heeft eveneens een effect op de andere serotypes zoönotische Salmonella. Hierdoor wordt eveneens een daling van het aantal besmettingen bij de mens van andere serotypes verwacht.

3.1.2 Uitroeiing

Dit bestrijdingsprogramma beoogt uitroeiing van *Salmonella* Enteritidis, Typhimurium, Hadar, Virchow en Infantis bij fokpluimvee van de soort *Gallus gallus*, de bij de mens 5 meest voorkomende serotypes. Het is een vervolg van het goedgekeurde bestrijdingsprogramma van 2009.

3.1.3 Voorkomen van antimicrobiële resistentie

Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van fokpluimvee tegen zoönotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor de 5 te bestrijden serotypes maar eveneens voor andere serotypes zoönotische Salmonella, dit om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen.

3.1.4 Monitoring

Dit bestrijdingsprogramma beoogt eveneens de monitoring van de andere serotypes zoönotische Salmonella. Op deze wijze is het eveneens mogelijk vlug in te grijpen indien er specifieke problemen zouden ontstaan in de voedselketen door andere dan de 5 bovenvermelde serotypes Salmonella.

3.2 Voornaamste maatregelen

De preventieve maatregelen (structurele en werkingsmaatregelen en vaccinatie) en de maatregelen bij een positieve toom worden beschreven in deel A van dit programma onder '4.6 Officiële maatregelen'.

² A concise description of the programme is given with the main objective(s) (monitoring, control, eradication, qualification of flocks/herds and/or regions, reducing prevalence and incidence), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of flocks/herds and animals, vaccination), the target animal population and the area(s) of implementation and the definition of a positive case.

3.3 Doelpopulatie

Alle tomen fokpluimvee (*Gallus gallus*) op bedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks op fokpluimvee of fokpluimvee in productie vallen onder het programma. In onderstaande tabel worden het aantal bedrijven weergegeven die geregistreerd zijn in Sanitel op 15/03/2009.

	Aantal bedrijven	Capaciteit
Opfok	84	1.394.195
Volwassen		
- selectie	2	24.240
- vermeerdering	147	2.091.183
TOTAAL	233	3.509.618

3.4 Gebied van implementatie

Het Salmonella bestrijdingsprogramma wordt uitgevoerd in gans België. Administratief wordt België verdeeld in 11 Provinciale Controle-eenheden (zie kaart onder 4.3. van DEEL B). Voor de bemonstering door DGZ en ARSIA en eveneens voor de analyses die gebeuren in de labo's van DGZ en ARSIA wordt België in 2 delen onderverdeeld. DGZ staat in voor de officiële bemonstering en analyses voor de bedrijven gelegen in Vlaanderen en ARSIA voor de bedrijven gelegen in Wallonië. Om een goede opvolging van de bedrijven te bekomen brengen de pluimveehouders meestal hun stalen binnen in het labo dat ook hun officiële controles uitvoert.

3.5 Definitie positief geval

Een toom fokpluimvee is positief als bacteriologische analyse van officiële monsters of monsters genomen op initiatief van de pluimveehouder de aanwezigheid van minstens 1 van de 5 te bestrijden serotypes Salmonella (*S. Enteritidis*, *S. Typhimurium*, *S. Virchow*, *S. Infantis*, *S. Hadar*) aantooit. Indien een bevestigingsonderzoek wordt uitgevoerd, is het resultaat van het bevestigingsonderzoek bindend.

Het bevestigingsonderzoek en de toom is positief als bacteriologische analyse de aanwezigheid van minstens 1 van de 5 types Salmonella (*S. Enteritidis*, *S. Typhimurium*, *S. Virchow*, *S. Infantis*, *S. Hadar*) aantooit in een één van de meststalen of in een één van de stofstalen. Indien geen van de 5 serotypes Salmonella kunnen aangetoond worden in een van de 7 stalen en er geen vermoeden van het gebruik van antimicrobiële middelen is, wordt de toom als negatief beschouwd en worden de maatregelen opgegeven. De reden van bevestigingsonderzoek wordt beschreven in de jaarlijkse rapportering.

4. Maatregelen van het ingediende programma

4.1. *Samenvatting van de maatregelen van het programma*

Looptijd van het programma: 1 jaar

Eerste jaar: 2010

Laatste jaar: 2010

- [-] Bestrijding
 - [-] Testing
 - Slacht van positief bevonden dieren
 - Doding van positief bevonden dieren
 - Vaccinatie
 - Behandeling van eieren
 - Verwijdering van producten
 - [-] Bewaking of surveillance
 - Andere maatregelen (specificeren): zie deel A 4.6.
- [-] Bestrijding/uitroeiing
 - Testing
 - Slacht van positief bevonden dieren
 - Doding van positief bevonden dieren
 - Extended slaughter or killing
 - Verwijdering van producten

4.2. *Aanwijzing van de centrale autoriteit die belast is met het toezicht op en de coördinatie van de voor de uitvoering van het programma bevoegde diensten*³:

Zie deel A 4.2.

4.3. *Beschrijving en afbakening van de geografische en administratieve gebieden waarvoor het programma geldt*⁴:

Zie deel A 4.2: Elke PCE is verantwoordelijk voor een administratief gebied, namelijk 1 per provincie. Er is een bijkomende PCE voor Brussel. Het bestrijdingsprogramma wordt over het volledig grondgebied België geïmplementeerd. Hieronder wordt een kaart van België met de verschillende administratieve gebieden weergegeven.

³ Describe the authorities in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme and the different operators involved. Describe the responsibilities of all involved.

⁴ Describe the name and denomination, the administrative boundaries, and the surface of the administrative and geographical areas in which the programme is to be applied. Illustrate with maps.

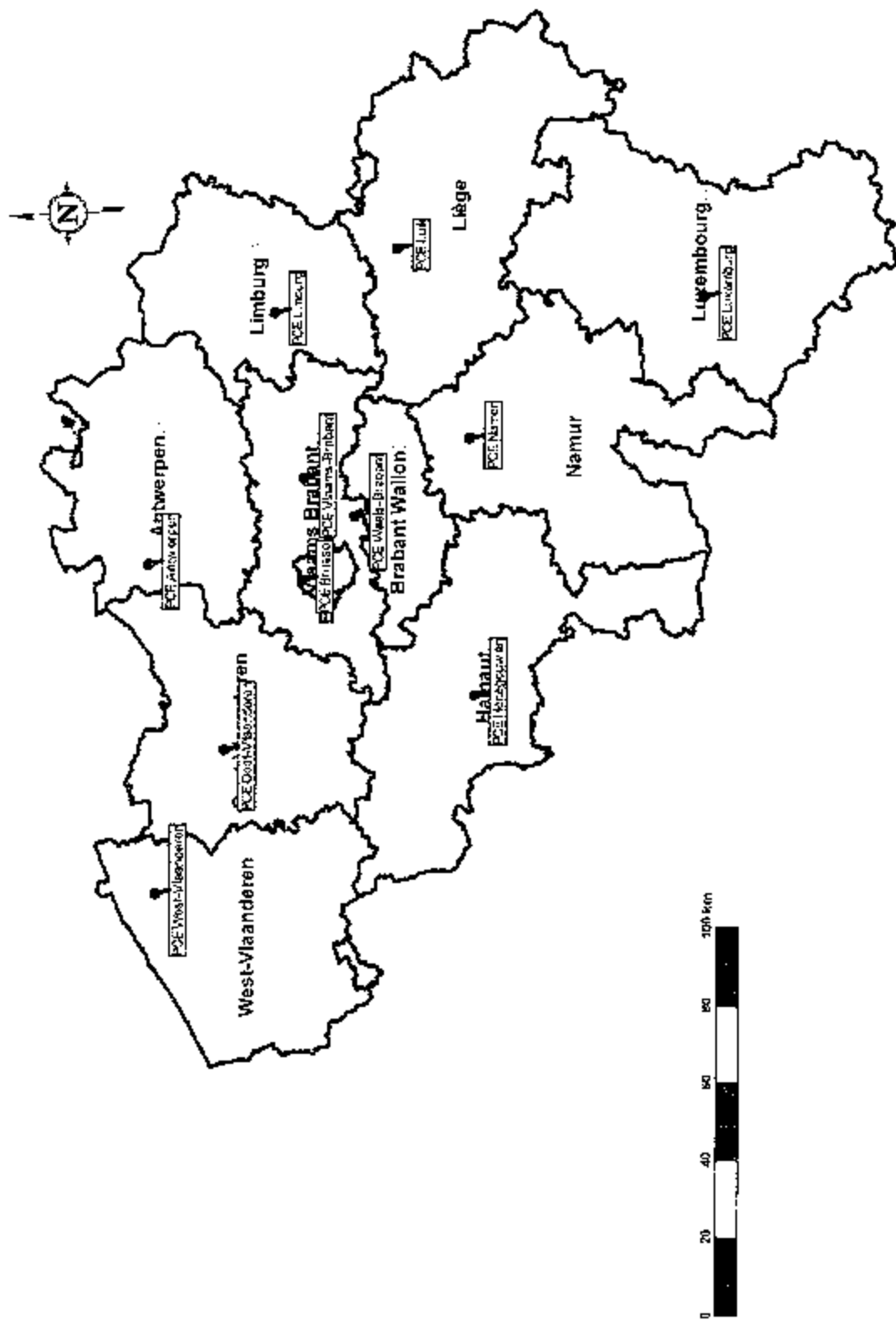

Fig. 1. Schéma de la répartition géographique des partis politiques (PSE) en Belgique.

4.4. In het kader van het programma uitgevoerde maatregelen ⁵

Alle Europese verordeningen zijn rechtstreeks van toepassing in België. De verplichtingen van volgende verordeningen werden opgenomen in het bestrijdingsprogramma:

Verordeningen (EG) nrs. 2160/2003 , 1003/2005, 1177/2006, 213/2009 evenals de verordeningen die voorgenoemde verordeningen wijzigen.

4.4.1. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de registratie van bedrijven:

Verordening (EG) Nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne.

Het levensmiddelenbedrijf moet verplicht geregistreerd zijn bij de bevoegde autoriteit en moet de bevoegde autoriteit op de hoogte houden van de actuele informatie van het bedrijf. Deze verplichtingen worden gespecificeerd in het KB van 16/01/2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenning, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV (BS 02/03/2006)

Pluimveeselectiebedrijven, vermeerderingsbedrijven en opfokbedrijven moeten een door het FAVV afgeleverde toelating hebben.

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza (BS 05/04/2006)

Elke houder of eigenaar met ten minste 200 stuks pluimvee is ertoe gehouden zijn beslag bij het provinciale verbond ter bestrijding van dierziekten (DGZ of ARSIA) te laten registreren in Sanitel. Sanitel is een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerhofdieren, alsook het in de handel brengen van broeders, eendagskuikens en fokpluimvee (BS 30/07/1970)

Enkel de eigenaars of houders van een pluimveeselectiebedrijf, van een vermeerderingsbedrijf, van een opfokbedrijf of van een broederij, die in het bezit zijn van een door het Agentschap verifiërende sanitaire toelating, mogen broeders, eendagskuikens of fokpluimvee verhandelen, te koop aanbieden of uitstallen, voor de verkoop vervoeren, verkopen, leveren en in- en uitvoeren.

4.4.2. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de identificatie van dieren ⁶:

Niet van toepassing voor pluimvee.

⁵ Where appropriate Community legislation is mentioned. Otherwise the national legislation is mentioned.

⁶ Not applicable for poultry.

4.4.3. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de kennisgeving van de ziekte:

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (BS 12/12/2003)

Elke exploitant stelt het FAVV onmiddellijk in kennis als hij van mening is dat een door hem ingevoerd, geproduceerd, gekweekt, geteeld, verwerkt, vervaardigd of gedistribueerd product schadelijk kan zijn voor de volksgezondheid van mens, dier of plant. Hij stelt het FAVV in kennis van de maatregelen die hij heeft genomen om risico's te voorkomen.

Elk laboratorium, inspectie- of certificeringsorganisme of elk beroepsbeoefenaar die sanitair toezicht houdt op de veehouderijen dat redenen heeft om aan te nemen dat een in de handel gebracht product niet beantwoordt aan de voedselveiligheidsvoorschriften stelt het FAVV daarvan onverwijld in kennis.

Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen (BS 13.02.2004)

Hierin worden de minimale gegevens beschreven waaraan een melding moet voldoen.

4.4.4. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de maatregelen bij een positief resultaat⁷:

Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van Salmonella en andere specifieke door voedsel overgedragen zoonoseverwekkers.

De specifieke eisen opgelegd in annex II.C. zijn van toepassing.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zoonoseverwekkers (BS 26.05.2005)

Dit besluit is de omzetting in nationale wetgeving van Richtlijn 2003/99/EG. Op het ogenblik dat de aanwezigheid van een zoonose bevestigd wordt, verklaart het FAVV het bedrijf als zijnde besmet en past er de voorgeschreven maatregelen toe. Het FAVV verricht in het besmet verklaarde bedrijf een epidemiologisch onderzoek naar de herkomst en de verspreiding van de zoonose.

De Minister van Volksgezondheid kan voor besmette bedrijven alle bijkomende maatregelen bepalen die hij nodig acht in het belang van de volksgezondheid.

⁷ A short description is provided of the measures as regards positive animals (slaughter, destination of carcasses, use or treatment of animal products, the destruction of all products which could transmit the disease or the treatment of such products to avoid any possible contamination, a procedure for the disinfection of infected holdings, a procedure for the restocking with healthy animals of holdings which have been depopulated by slaughter.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (BS 18.06.2007)

Dit koninklijk besluit bevat de maatregelen die moeten genomen worden indien een toom positief is voor één van de 5 te bestrijden serotypes Salmonella zoals beschreven onder Deel A, 4.6 Officiële controles, maatregelen positieve toom.

4.4.5. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de verschillende kwalificaties van de dieren en beslagen:

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Gezondheidskwalificatie A is verplicht voor fokpluimvee. Een gedetailleerde beschrijving van de opgelegde voorwaarden voor de gezondheidskwalificatie A wordt weergegeven onder deel B, hoofdstuk 2.2.1. Kwalificatie van beslagen en dieren.

4.4.6. De controleprocedures, met name de voorschriften inzake verplaatsingen van de mogelijk door een bepaalde ziekte getroffen of ermee besmette dieren en inzake de regelmatige inspectie van de betrokken bedrijven of gebieden⁵.

Koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende de organisatie van de controles die worden verricht door het FAVV en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen.

In dit besluit worden de bevoegde personen aangeduid voor het uitvoeren van controles en worden de algemene bepalingen en de algemene maatregelen beschreven (administratieve boetes, waarschuwingen, inbeslagneming, ..).

Aan de hand van interne instructies worden alle bedrijven die positief zijn voor een te bestrijden serotype Salmonella bezocht door een agent van de bevoegde PCE. Maatregelen worden opgelegd overeenkomstig verordening (EG) nr. 2160/2003 en het koninklijk besluit van 27/04/2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee, en er wordt een inventaris opgemaakt. De toelating wordt ingetrokken. Het fokpluimvee kan enkel naar het slachthuis vervoerd worden mits vrijgeleide van het FAVV en toestemming van het slachthuis. De toom moet binnen de maand na het constateren van een positief resultaat geslacht of vernietigd worden. Na het reinigen en ontsmetten wordt een swabcontrole op Salmonella uitgevoerd door DGZ of ARSIA. Bij gunstig resultaat wordt het bedrijf vrijgegeven door het FAVV en is alle activiteit terug mogelijk.

⁵ A short description of the control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas is provided.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007).

Fokdieren positief voor een van de vijf te bestrijden serotypes Salmonella mogen enkel het bedrijf verlaten om naar het slachthuis te gaan. Hiervoor is een vrijgeleide nodig die verleend wordt door het FAVV. Het slachthuis wordt, met het oog op logistiek slachten, vooraf verwittigd dat een Salmonella positieve toom geleverd wordt.

Niet bebroede broedeieren afkomstig van een toom positief voor een van de vijf te bestrijden serotypes Salmonella mogen gekanaliseerd worden naar de eiverwerkende industrie voor hittebehandeling. Volgende procedure voor het ophalen van de eieren wordt opgelegd in dit besluit:

- de houders met de eieren afkomstig van een positieve toom en bestemd voor behandeling worden door de verantwoordelijke voorzien van een etiket overeenkomstig artikel 18 van Verordening (EG) nr. 2295/2003 van 23 december 2003
- de houders worden vergezeld van een document met de data en de resultaten van alle Salmonella onderzoeken van de toom waar de eieren van afkomstig zijn.
- De eieren afkomstig van een positieve toom en de eieren afkomstig van negatieve tomen worden op gescheiden houders getransporteerd.
- De eieren afkomstig van tomen die positief zijn voor Salmonella worden als laatste opgehaald.
- Na transport worden de transportmiddelen en het gebruikte vervoermateriaal gereinigd en ontsmet. Wegwerpmateriaal wordt niet opnieuw gebruikt.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoönoses en zoönoseverwekkers dd 22.05.2005 (B.S. dd . 26.05.2005)

Het FAVV mag in alle beslagen waar zich voor een zoönose vatbare dieren bevinden monsters nemen of doen nemen of testen laten uitvoeren met het oog op de opsporing van deze zoönose.

Van zodra de aanwezigheid van de zoönose wordt bevestigd, verklaart het FAVV het bedrijf als zijnde besmet en past er de voorgeschreven maatregelen toe.

4.4.7. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de bestrijding (tests, vaccinatie, ...) van de ziekte:

Alle maatregelen die opgenomen zijn in bovenvermelde verordeningen worden toegepast.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee

De vaccinatieplicht en de technische specificaties voor de monitoring en tests worden opgelegd in dit besluit.

Er wordt een administratieve controle op de vaccinatie uitgevoerd op het ogenblik dat de inspectie in het kader van de toepassing van het Salmonella bestrijdingsprogramma wordt uitgevoerd. Deze inspecties zijn geprogrammeerd in het MANCP van het FAVV.

4.4.8. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de vergoeding van eigenaars van geslachte en gedode dieren:

Het waardeverlies ten gevolge van het vervoerd afslachten van de moederdieren, het kanaliseren van de broedeieren en de vernietiging van broedeieren komen in aanmerking voor vergoeding door het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten (het Fonds). De vergoeding voor vervoerd afgeslachte dieren en verwerkte broedeieren bedraagt slechts 70 % van de waardevermindering. Er wordt eveneens een vergoeding van 70% voor het waardeverlies gegeven indien niet-broede broedeieren verwerkt worden of bebroede broedeieren en eendagskuikens vernietigd worden tijdens de periode dat het tegenonderzoek lopende is. Het bedrag van de vergoeding wordt berekend aan de hand van waardetabellen die door de sector opgesteld worden en gevalideerd worden door de Raad van het Begrotingsfonds.

Wet betreffende de oprichting van een Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten dd 23.03.1998 (B.S. dd 30.04.1998)

Koninklijk besluit betreffende de verplichte bijdragen aan het Fonds voor de gezondheid en de productie van de dieren, vastgesteld voor de sector pluimvee dd 24.06.1997 (B.S. dd 15.07.1997)

Het bedrag en de voorwaarden van de tussenkomsten van het Fonds worden bepaald door de Minister van Volksgezondheid. Het Fonds heeft een financiële reserve dat opgebouwd wordt door middel van verplichte bijdragen van de ganse pluimveesector. De reserve is voorzien voor het financieren van vergoedingen en de implementatie van bestrijdingsprogramma's.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee

De voorwaarden van de tussenkomst van het Fonds worden vastgelegd.

4.4.9. Informatie over en beoordeling van beheer en infrastructuur op het gebied van bioveiligheidsmaatregelen in de betrokken koppels/bedrijven:

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza (BS 05/04/2006)

Jaarlijks wordt een checklist ingevuld door de bedrijfsdierenarts met de status van de bioveiligheid, infrastructuur en hygiëne op het bedrijf en gerapporteerd aan het FAVV.

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

In het kader van de gezondheidskwalificatie wordt er op regelmatige tijdstippen een inspectie uitgevoerd door het FAVV op alle bedrijven

5. Algemene beschrijving van de kosten en baten⁹ :

Kosten

De officiële bemonsteringen (uitgevoerd door DGZ en ARSIA) worden gefinancierd door de overheid (Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen - FAVV). Indien de sanitaire verantwoordelijke van het fokbedrijf de stalen neemt, zijn de kosten voor het nemen van de stalen voor zijn rekening. Alle analyses worden gefinancierd door het FAVV met uitzondering van de analyses van inlegvellen bij eëndagskuikens en analyses in het kader van het tegenonderzoek.

De vergoedingen voor de waardevermindering van vervoegd geslacht fokpluimvee en de vergoeding van verwerkte en vernietigde broedeieren en eëndagskuikens worden gefinancierd door het Fonds. Het waardeverlies van niet bebroede broedeieren door verhitting en het waardeverlies door de vernietiging van eëndagskuikens of bebroede broedeieren tijdens de periode dat het tegenonderzoek lopende is wordt eveneens vergoed door het Fonds.

Het vaccin gebruikt voor de vaccinatie van fokpluimvee tegen Salmonella Enteritidis en Typhimurium wordt eveneens gefinancierd door het Fonds.

De geschatte maximale kost voor het programma 2010 bedraagt 1.401.206,34€. De overheid (het FAVV en het FONDS) neemt 1.318.553,08€ voor haar rekening. Deze cijfers zijn schattingen.

Baten

Humane Salmonella besmettingen vormen een aanzienlijke kost voor de ganse gemeenschap. In het verleden was Salmonella Enteritidis, hoofdzakelijk een gevolg van het consumeren van verse eieren, de belangrijkste zoonose in België. Sedert eind 2005 is Salmonella Typhimurium relatief in belang gaan toenemen door het sterk gedaalde aantal humane Salmonella Enteritidis gevallen. Sedert 2006 is S. Typhimurium het meest voorkomend serotype Salmonella bij de mens, gevolgd door S. Enteritidis. In België worden meer dan 150 verschillende humane serotypes Salmonella geïsoleerd. Verlies door afwezigheid op het werk, ziekte en de

⁹ A description is provided of all costs for the authorities and society and the benefits for farmers and society in general.

geneeskundige kosten lopen hoog op. De gemiddelde kost ten gevolge van een humane Salmonella infectie wordt geschat op 890€.

In 2008 werden 3.883 gevallen van Salmonella bij de mens vastgesteld (voorlopige cijfers). Het wordt algemeen aanvaard dat dit getal een onderschatting is gezien niet alle laboratoria de resultaten doorgeven en eveneens niet alle vermoedelijke Salmonella patiënten verder onderzocht worden. Indien men slechts rekening houdt met 3.883 gevallen is dit reeds een jaarlijkse kost van 3.455.870 € voor de maatschappij.

6. Gegevens over de epidemiologische ontwikkeling over de laatste vijf jaar¹⁰

6.1. Ontwikkeling van zoonotische salmonellose

6.1.1. Gegevens over de ontwikkeling van zoonotische salmonellose

Jaar: 2004

Situatie op (datum): 31/12/2004

Diersoort: Gallus gallus – fokpluimvee.

Ziekte/infectie^(a): Salmonella spp

Regio ^(a)	Type koppels ^(b)	Totaal aantal koppels	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarop het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarop het programma van toepassing is	Aantal gecontrolleerde koppels ^(c)	Aantal positieve ^(a) koppels ^(b)		Aantal geruimde koppels ^(d)	Totaal aantal geslachte of vernietigde dieren ^(e)		Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(f)	Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ^(g)	
							(a1)	(a2)		(a3)	(a4)			(a3)
Vlaanderen (1)	Fokkoppels	774	6088744	774	6.068.744	774	0	3	29	0	1	X	0	0
Wallonië (2)	Fokkoppels	47	887526	47	887.526	47	1	1	4	0	1	X	0	0
Total	Fokkoppels	821	6.956.270	821	6.956.270	821	1	4	33	0	1	X	0	0

(1) Provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Antwerpen, Vlaams-Brabant en Brussel, Limburg, (2) Waalse Provincies, Luxemburg, (3) Waalse Provincies, Luxemburg, (4) geen volledige gegevens beschikbaar
 Grief voor zoonotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen – specificeren voor zover nodig, (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

- a) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitrotingsprogramma van de lidstaat.
 b) Bijvoorbeeld vermeerderingskoppels (opfokkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels legkippen, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtyarkens, enz. Koppels of beslagen, baargelang van het geval.
 c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.
 d) Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma) van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegelield, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.
 e) Indien een koppel overeenkomstig voetnoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.

¹⁰ The data on the evolution of zoonotic salmonellosis are provided according to the tables where appropriate.

Jaar: 2005

Situatie op: 31/12/2005

Diersoort: fokpluimvee *Gallus Gallus*

Ziekte/infectie^(a): Zoonotische *Salmonella*

Regio	Type koppels ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^(d)	Aantal positieve bevindingen koppels ^(e)		Aantal geruimde koppels ^(f)	Totaal aantal geslachte of vernietigde dieren ^(g)		Aantal vernietigde eieren (aantal)	Aantal eieren bestemd voor ei-producten (aantal) ^(h)		
							(a1)	(a2)		(a3)	(a4)			(a4)	(a3)
België	Fokkoppels	615	4176772	615	4176772	615	3	0	20	0	3	14574	0	123861	0
België	Opfok koppels	201	2938634	201	2938634	201	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Totaal	Fokkoppel	816	7115406	816	7115406	816	3	0	21	0	3	14574	0	123861	0

(1) Provincies: West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Antwerpen, Vlaams-Brabant en Brussel, Limburg, Wallonië, Hetegouwen, Namen, Luik, Luxemburg, Viëts-Brahant

(2) Geen volledige gegevens beschikbaar

(3) Geen volledige gegevens beschikbaar

(4) Creëf voor zoonotische *Salmonella* de serotypen aan de door de controleprogramma's worden bestreken. (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen (preciseren), (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium

(5) Invoerbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legtkoppels, enz. Koppels omvatten ook beslagen raangeling het geval

(6) Totaalaantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet

(7) Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegerekend, ook al is het meer dan eens onderzocht

(8) Ieder een koppel overregionaal voeroot (d) meer dan eens is onderzocht, mag een positief resultaat maar één keer geteld worden

a3: voor andere serotypes *Salmonella*

Volwassen fokpluimvee	S. Virchow	S. Infantis	S. Hadar	andere	Opfok fokpluimvee	S. Virchow	S. Infantis	S. Hadar	andere
Vlaanderen	2	0	0	15	Vlaanderen	0	0	0	0
Wallonië	0	1	0	2	Wallonië	0	0	0	1
Totaal	2	1	0	17	Totaal	0	0	0	1

Jaar: 2006

Situatie op: 31/12/2006

Diersoort: fokpluimvee *Gallus Gallus*

Ziekte/infectie^{b)}: Zoönotische *Salmonella*

Regio	Type koppel ^{a)}	Totaal aantal koppels ^{a)}	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^{a)}		Aantal positieve bevonden koppels ^{a)}		Aantal geruimde koppels ^{a)}	Totaal aantal geslachtte of vernielde dieren ^{a)}	Aantal vernielde eieren (aantal) ^{a)}	Aantal eieren bestemd voor eiproducenten (aantal) ^{a)}
						(a1)	(a2)	(a3)	(a4)				
België	Fokkoppels	558	4.118.760	558	4.118.760	558	0	13	0	0	4.297	0	39.150
België	Opfok koppels	188	2.826.707	188	2.826.707	188	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	Fokkoppel	746	6.945.467	746	4.118.760	746	0	13	0	0	4.297	0	39.150

(a) Geef voor zoönotische *Salmonella* de serotypes aan die door de controleprogramma's worden bestreken. (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypes (preciseren), (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

(b) Bijvoorbeeld fokkoppels (vr/wassen, koppels), koppels voor productie, leggekoppels, enz. Koppels ontvaren ook beslagen naar gelang het geval

(c) Invalbevatte koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in samenwerking komen of niet

(d) Controleer de ongelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppel *Neelus* eenmaal worden meegeld, ook al is het niet meer dan eens onderzocht

e) Indien een koppel overeenkomstig voetnoot (d) meer dan eens is onderzocht, mag een positief monster maar één keer geteld worden

a3: voor andere serotypes *Salmonella*

Volwassen fokpluimvee	S. Virchow		S. Hadar		Opfok fokpluimvee	S. Virchow		S. Hadar		andere
	0	0	0	0		Vlaanderen	Wallonië	S. Infantis	andere	
Vlaanderen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wallonië	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Jaar:

2007

Situatie op:

31/12/2007

Diersoort:

fokpluimvee *Gallus Gallus*

Ziekte/infectie^(a):

Zoönotische *Salmonella*

Regio	Type koppels of koppels	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarv oor het progra ma van toepas sing is	Totaal aantal dieren waarv oor het progra ma van toepas sing is	Aant al onde r zocht e kopp els	Aantal positieve koppels ^(b)			Aantal genulde koppels ^(d)	Totaal aantal geslachte of vernieegde dieren ^(e)		Aantal vernieegde eieren (aantal) ^(a)	Aantal eieren bestemd voor eiproductie (aantal) ^(a)			
						(a1)	(a2)	(a3)		(a4)	(a3)		(a4)	(a3)	(a4)	
België	Fok koppels	496	496	4.940.840	496	1	3	15	4	2	20.105	23.750	91.535	0	83.400	99.200
België	Op koppels	206	206	3.591.492	206	0	1	1	1	0	3.019	0	0	0	0	0
Totaal	I	702	702	8.532.332	702	1	4	16	5	2	23.124	23.750	91.535	0	83.400	99.200

(a) Ciel voor zoönotische *Salmonella* de serotypes van de door de controleprogramma's worden bestreken (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium (exclusieve), (a3) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium

(b) Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkoppels, enz. Koppels omvatten ook beslagen met geling het jaarl.

(c) Totaalaantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.

(d) Controleer de ongelijkheden om in het kader van het programma het koppels te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppels slechts eenmaal worden meegemeld, ook al is het meer dan eens onderzocht.

(e) Indien een koppels overrekenning voert (d) meer dan eens is onderzocht, mag een positief monster maar een keer geteld worden.

a3: voor andere serotypes *Salmonella*

	S. Virchow		S. Infantis		S. Hadar		andere
	S.	V.	S.	I.	S.	H.	
Volwassen fokpluimvee	2	0	0	0	0	0	13
Opfok fokpluimvee	0	0	0	0	0	0	1
Totaal	2	0	0	0	0	0	14

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal tonnen die bij tegenonderzoek negatief waren.

Type	Serotype	Aantal tonnen	Aantal dieren
- eptok	S. Enteritidis	1	28.300
- producte	S. Typhimurium	5	32.694
	S. Hadar	1	3.400

Jaar: 2008

Situatie op:

31/12/2008

Dierseort: fokpluimvee *Gallus Gallus*

Ziekte/infectie^(a):

Zoonotische *Salmonella*

Regio	Type koppels ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^(d)	Aantal positieve bevonden koppels ^(e) :			Aantal geruimde koppels ^(f)	Totaal aantal gestachte of vernietigde dieren ^(g) :		Aantal vernietigde eieren (aantal) ^(h) :		Aantal eieren bestemd voor eproducten (aantal) ⁽ⁱ⁾		
							(a1)	(a2)	(a3)		(a4)	(a3)	(a4)	(a3)		(a3)	
België	Fok koppels	550	4.182.366	550	4.182.366	550	3	2	0	5	0	28.929	7.873	94.650	16.800	160.643	12.942
België	Optok koppels	224	2.788.390	224	2.788.390	224	0	1	1	1	6.491	0	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Totaal	I	774	6.970.756	774	6.970.756	774	3	3	1	6	1	35.420	7.873	94.650	16.800	160.643	12.942

(a) Gaaf voor zoonotische *Salmonella* de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen (preciseren), (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

(b) Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor nasectie, legkoppels, enz. Koppels omvatten ook leeglopen naargelang het geval.

(c) Totaalaantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.

(d) Controleer de terugkoppelingen om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteld, ook al is het meer dan eens onderzocht.

6.2. Gestratificeerde gegevens over toezicht en laboratoriumtests

6.2.1. *Gestratificeerde gegevens over toezicht en laboratoriumtests (één tabel per jaar en per ziekte-soort)*

Jaar: 2004 **Diersoort/categorie^(a):** **Fokpluimvee: Gallus Gallus fokpluimvee**

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: niet van toepassing

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gehaseerd op ISO 6579)

Beschrijving van de andere gebruikte tests: niet van toepassing

Regio ^(c)	Serologische tests		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(b)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)
België	/	/	2.494	39	/	/

(a) Diersoort en ziekte indien noodzakelijk

(b) Fokpluimvee, leghennen, etc, indien gepast

(c) Regio zoals omschreven in het procedureel beheersingsprogramma van de lidstaat

(d) Aantal monsters getest

(e) Aantal positieve monsters

X. geen volledige gegevens beschikbaar

Jaar: 2005

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)

Regio ^(a)	Serologische tests		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)
Vlaanderen	/	/	6.076	35	/	/
Wallonië	/	/	806	4	/	/
Totaal	/	/	6.882	39	/	/

(a) Diersoort en ziekte andere noodzakelijk

(b) Fokplumvee, legghennen, etc. indien gepast

(c) Regen zoals omschreven in het goedgekeurd bestrijdingsprogramma van de lidstaat

(d) Aantal monsters getest

(e) Aantal positieve monsters

X geen volledige gegevens beschikbaar

Opmerking: De analyses bij eindagstudies zijn niet inbegrepen. Dit zijn verplichte onderzoeken. De staten worden door de pluimveehouder zelf genomen. De labo's rapporteren jaarlijks de resultaten van de analyses.

Jaar: 2006

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)
Beschrijving van de andere gebruikte tests: serotypering volgens het Kaufmann-White schema

Regio ^(a)	Serologische tests		Microbiologische tests -- bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)
België	0	0	9.389	25	25	25

(a) Diersoort en ziekte incluis noodzakelijk

(b) Volkpluimvee, legkippen, etc. indien gepast

(c) Regio zoals omschreven in het goed/gekeurd bestrijdingsprogramma van de lidstaat

(d) Aantal monsters getest

(e) Aantal positieve monsters

Opmerking: De analyses bij eendagskuikens zijn niet inbegrepen. Dit zijn verplichte onderzoeken. De stalen worden door de pluimveehouder zelf genomen. De labo's rapporteren jaarlijks de resultaten van de analyses.

Jaar:

2007

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)

Beschrijving van de andere gebruikte tests: serotypering volgens het Kaufmann-White schema

Regio ^(e)	Serologische tests		Microbiologische tests ... bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(a)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(c)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)
België	0	0	10.945	38	38	38

(f) Diersoort en ziekte: indien noodzakelijk

(g) Ploegnummer, leghennen, etc. indien gepast

(h) Regio zoals omschreven in het goedgekeurd beschrijvingsprogramma van de lidstaat

(i) Aantal monsters getest

(j) Aantal positieve monsters

Jaar:

2008

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)

Beschrijving van de andere gebruikte tests: serotyping volgens het Kaufmann-White schema

Regio ^(b)	Serologische tests		Microbiologische tests -- bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(c)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(c)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(c)
België	0	0	12.042	68	68	68

(b) District en ziekte indien noodzakelijk

(d) Eekpluimvee, legkippen, etc. indien gepast

(m) Regio zoals omschreven in het goedgekeurd heatingsprogramma van de lidstaat

(n) Aantal monsters getest

(o) Aantal positieve monsters

6.3. Gegevens over de besmetting (één tabel per jaar en per soort)

Jaar: 2004

Regio ^(a)	Aantal besmette beslagen ^(b)	Aantal besmette dieren
België	16	X
Totaal	16	X

- a) Diersoort indien nodig.
 b) Regio als omschreven in het bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 c) Beslagen, koppels of bedrijven, naargelang van het geval.

Jaar: 2005

Regio ^(a)	Aantal besmette beslagen ^(b)	Aantal besmette dieren
België	6	X
Totaal	6	X

- a) Diersoort indien nodig.
 b) Regio als omschreven in het bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 c) Beslagen, koppels of bedrijven, naargelang van het geval.

Jaar: 2006

Regio ^(a)	Aantal besmette beslagen ^(b)	Aantal besmette dieren
België	0	0
Totaal	0	0

- a) Diersoort indien nodig.
 b) Regio als omschreven in het bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 c) Beslagen, koppels of bedrijven, naargelang van het geval.

Jaar: 2007

Regio ^(a)	Aantal besmette beslagen ^(b)	Aantal besmette dieren
België	6	46.874
Totaal	6	46.874

- a) Diersoort indien nodig.
 b) Regio als omschreven in het bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 c) Beslagen, koppels of bedrijven, naargelang van het geval.

Jaar: 2008

Regio ¹⁶⁾	Aantal besmette beslagen ¹⁷⁾	Aantal besmette dieren
België	7	43.293
Totaal	7	43.293

- a) Diersoort indien nodig.
b) Regio als omschreven in het bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
c) Beslagen, koppels of bedrijven, naargelang van het geval.

6.4. Gegevens over vaccinatieprogramma's ¹¹

Jaar: 2005

Beschrijving van de toegepaste vaccinatie. Sedert juni 2007 is vaccinatie tegen *Salmonella* Enteritidis verplicht bij moederdieren en verboden bij selectiepluimvee. De vaccinatie tegen *Salmonella* Typhimurium is toegelaten. De vaccins die voor deze categorie dieren in de handel zijn in België mogen gebruikt worden. Het vaccinatieschema wordt uitgevoerd zoals voorgeschreven door de producent. In 2005 werden de volgende vaccins gebruikt bij moederdieren: Nobilis *Salmonella* ET, TAD *Salmonella* Vac E, en Nobilis *Salenvac*.

Regio ¹⁶⁾	Totaal aantal beslagen ¹⁶⁾	Totaal aantal dieren	Informatie over het vaccinatieprogramma		
			Aantal beslagen ¹⁶⁾ in het vaccinatieprogramma	Aantal gevaccineerde beslagen ¹⁶⁾	Aantal gevacineerde dieren
BE	201	2.938.634	201	178	2.713.753
Totaal	201	2.938.634	201	178	2.713.753
					Aantal toegediende vaccindoses
					5.130.000
					5.130.000

- a) Diersoort indien nodig.
b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
c) Beslagen, koppels of bedrijven, naargelang van het geval.

¹¹ Data to provide only if vaccination has been carried out.

Jaar: 2006

Beschrijving van de toegepaste vaccinatie: Sedert juni 2007 is vaccinatie tegen *Salmonella Enteritidis* verplicht bij moederdieren en verboden bij selectiepluimvee. De vaccinatie tegen *Salmonella Typhimurium* is toegelaten. De vaccins die voor deze categorie dieren in de handel zijn in België mogen gebruikt worden. Het vaccinatieschema wordt uitgevoerd zoals voorgeschreven door de producent. In 2006 werden de volgende vaccins gebruikt bij moederdieren: Nobilis *Salmonella ET*, TAD *Salmonella Vac E*, en TAD *Salmonella Vac T*.

Regio ^{b)}	Totaal aantal beslagen ^{c)}	Totaal aantal dieren	Informatie over het vaccinatieprogramma		
			Aantal beslagen ^{c)} in het vaccinatieprogramma	Aantal gevaccineerde beslagen ^{c)}	Aantal gevaccineerde dieren
BE	81	2.388.707	89	2.388.359	4.412.000
Totaal	81	2.388.707	89	2.388.359	4.412.000

a) Diersoort indien nodig.

b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

c) Beslagen

Jaar: 2007

Beschrijving van de toegepaste vaccinatie: Sedert juni 2007 is vaccinatie tegen *Salmonella Enteritidis* verplicht bij moederdieren en verboden bij selectiepluimvee. De vaccinatie tegen *Salmonella Typhimurium* is toegelaten. De vaccins die voor deze categorie dieren in de handel zijn in België mogen gebruikt worden. Het vaccinatieschema wordt uitgevoerd zoals voorgeschreven door de producent. In 2007 werden de volgende vaccins gebruikt bij moederdieren: Nobilis *Salmonella ET*, TAD *Salmonella Vac E*, en TAD *Salmonella Vac T*.

Regio ^{b)}	Totaal aantal beslagen ^{c)}	Totaal aantal dieren	Informatie over het vaccinatieprogramma		
			Aantal beslagen ^{c)} in het vaccinatieprogramma	Aantal gevaccineerde beslagen ^{c)}	Aantal gevaccineerde dieren
BE	117	4.599.260	87	2.599.196	5.430.000
Totaal	117	4.599.260	87	2.599.196	5.430.000

a) Diersoort indien nodig.

b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

c) koppels

Jaar: 2008

Beschrijving van de toegepaste vaccinatie: Sedert juni 2007 is vaccinatie tegen Salmonella Enteritidis verplicht bij moederdieren en verboden bij selectiepluimvee. De vaccinatie tegen Salmonella Typhimurium is toegelaten. De vaccins die voor deze categorie dieren in de handel zijn in België mogen gebruikt worden. Het vaccinatieschema wordt uitgevoerd zoals voorgeschreven door de producent. In 2008 werden de volgende vaccins gebruikt bij moederdieren: Nobilis Salmonella ET, TAD Salmonella Vac E, en TAD Salmonella Vac T.

Regio ^(b)	Totaal aantal beslagen ^(c)	Totaal aantal dieren	Informatie over het vaccinatieprogramma			
			Aantal beslagen ^(c) in het vaccinatieprogramma	Aantal gevaccineerde beslagen ^(c)	Aantal gevaccineerde dieren	Aantal toegediende vaccindoses
BE	104	3.102.843	104	92	2.747.774	6.328.000
Totaal	104	3.102.843	104	92	2.747.774	6.328.000

a) Diersoort indien nodig.

b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

c) Beslagen

7. Streefcijfers

7.1. Streefcijfers voor tests (één tabel per uitvoeringsjaar)

7.1.1. Streefcijfers voor diagnostische tests

2010

Regio ^(b)	Type test ^(c)	Doelpopulatie ^(d)	Aard van het monster ^(e)	Doelstelling ^(f)	Aantal geplande tests	staalnemer
België	Bacteriologisch onderzoek: ISO 6579 annex D	Fokpluimvee Eendagskuikens	20 inlegvellen van dozen met henkuikens en 20 inlegvellen met dozen van haankuikens (mest).	uitroeiing	448	Verantwoordelijke
	Bacteriologisch onderzoek: ISO 6579 annex D	Fokpluimvee 4 weken	5 paar overschoenen of 2 natuurlijk gemengde meststalen verdeeld over 2 stalen	uitroeiing	448	Verantwoordelijke
	Bacteriologisch onderzoek: ISO 6579 annex D	Fokpluimvee 16 weken	5 paar overschoenen of 2 natuurlijk gemengde meststalen verdeeld over 2 stalen	uitroeiing	448	Bevoegde overheid
	Bacteriologisch onderzoek: combinatie standaard ISO 6579 en ISO 6579 annex D	Fokpluimvee 22 weken	5 paar overschoenen of 2 natuurlijk gemengde meststalen verdeeld over 2 stalen	uitroeiing	550	Bevoegde overheid
	Bacteriologisch onderzoek: combinatie standaard ISO 6579 en ISO 6579 annex D	Fokpluimvee 46 weken, 56 weken en tijdens de 2 ^e productieperiode	5 paar overschoenen of 2 natuurlijk gemengde meststalen verdeeld over 2 stalen	uitroeiing	1.650	Bevoegde overheid
	Bacteriologisch	Fokpluimvee	5 paar overschoenen of 2	uitroeiing	9.900	Verantwoordelijke

onderzoek: ISO 6579 annex D	Productie om de 2 weken	natuurlijk gemengde meststalen verdeeld over 2 stalen			
Bacteriologisch onderzoek: ISO 6579 annex D	Bevestigingsonderzoek	5 paar overschoenen of 5 natuurlijk gemengde meststalen en 2 stofstalen	280	bevestiging	Bevoegde overheid
Serotypering Kauffmann - White	Stalen genomen door bevoegde overheid	Stof of meststalen	35		Bevoegde overheid
Serotypering Kauffmann - White	Stalen genomen door verantwoordelijke	meststalen	35		Verantwoordelijke
TOTAAL			13.794		

(a) Ziekte en diersoort vermelden indien nodig

(b) Regio als omschreven in het gerdagekeurde uitvoeringsprogramma van de lidstaat

(c) Beschrijving van de test (bv. SN-test, AIB-E-lisa, RBT, ...)

(d) Specificatie van de doelsoorten en de categorieën van de dieren (bv. geslacht, leeftijd, fokker, staalhouder, ...)

(e) Beschrijving van het monster (bv. bloed, serum, melk, ...)

(f) Beschrijving van de doelstelling (bv. kwaliteitscontrole, toezicht, bevestiging van vermoede gevallen, overzicht op de campagnes, samenverste, controle van vermeide gevallen, test van de vaccins, controle van de vaccinatie).

Opmerking: De doelstellingen voor tests zijn berekend op een totaal van 224 tomen opfokdieren en 550 verschillende tomen dieren in productie (gegevens 2008). Gezien de gemiddelde productieduur ongeveer een jaar bedraagt, wordt voor de berekening van het aantal stalen en analyses rekening gehouden met de helft van het totaal aantal verschillende tomen in productie, namelijk 275 tomen.

Het aantal ruitomen wordt op 20% geschat.

Jaar: 2010

Situatie op datum: 31/12/2010

Diersoort: Gallus gallus

infectie^(a): Salmonella Enteritidis, Typhimurium, Virchow, Hadar en Infantis

Regio ⁽¹⁾	Type koppels ^(b)	Tot aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarop het programma van toepassing is	Verwacht aantal te controleren koppels ^(d)	Verwacht aantal positieve ^(a) koppels ^(b)		Verwacht aantal te nemen koppels ^(b)		Verwacht totaal aantal te slachten of te verminstigen dieren ^(a)	Verwacht aantal te vernietigen eieren (aantal of kg) ^(a)		Verwacht aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ^(a)	
						(a1)	(a2)	(a4)	(a3)		(a4)	(a3)		(a4)
Belgie	Ei-koppels in productie	550	4.232.046	550	550	2	2	4	1	28.000	7.000	200.000	150.000	87.000
	Opfok-fokkoppels	224	2.788.390	224	224	1	1	2	1	14.000	7.000	0	0	0
Totaal		774	7.020.436	774	774	3	3	6	2	42.000	14.000	200.000	150.000	87.000

(a) Geef voor zoonotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen – specificeren voor zover nodig, (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

(a1) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeingsprogramma van de lidstaat.

(b) Bijvoorbeeld vernietigingskoppels (opfokkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels legkippen, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz. Koppels of beslagen, naargelang van het geval.

(c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.

(d) Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma) van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegemeld, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.

(e) Indien een koppel overeenkomstig voetnoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.

N/vt Niet van toepassing

12

Specify types of flocks if appropriate (breeders, layers, broilers).

7.2. Streefcijfers voor vaccinatie (één tabel per uitvoeringsjaar)

7.2.1. Streefcijfers voor vaccinatie ¹³

Regio ^(a)	Totaal aantal beslagen ^(b) in het vaccinatieprogramma	Totaal aantal dieren in het vaccinatieprogramma	Streefcijfers voor het vaccinatieprogramma		
			Aantal beslagen ^(c) in het vaccinatieprogramma	Verwacht aantal te vaccineren beslagen ^(c)	Verwacht aantal te vaccineren dieren
Belgie					
opfok	84	2 788 390	84	2 788 390	7 900 292
productie	30	450 000	30	450 000	525 000
Totaal	114	3 238 390	114	3 238 390	8 425 292

a) Soort indien nodig.

b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en introeringsprogramma van de lidstaat.

c) Beslagen, koppels of bedrijven, naargelang van het geval.

Deze gegevens zijn berekend op de vaccinatiegegevens van 2008. In 2008 werd 42% van het opfokpluimvee gevaccineerd met TAD Salmonella Vac F, een levend drinkwater vaccin dat 3 maal wordt toegediend, en de overige 58% met Nobilis Salmonella EJ, in inspuikbaar geïnactiveerd vaccin dat 2 maal wordt toegediend. Vaccinatie van ruitonen is niet verplicht maar wordt sterk aanbevolen. Er wordt verwacht, gebaseerd op de gegevens van 2008 dat ongeveer 30 ruitonen zullen gevaccineerd worden met TAD Salmonella Vac E. Hiervan wordt verwacht dat 17% eveneens zal gevaccineerd worden met TAD Salmonella Vac T.

¹³ Data to provide only if appropriate.

8. Gedetailleerde analyse van de kosten van het programma (één tabel per uitvoeringsjaar)

2010 - Kosten inzake	Specificatie	Aantal eenheden	Eenheidskosten in euro's	Totaalbedrag in euro's	Communaire steun gevraagd (ja/nee)
1. Tests					
1.1 Kosten van de analyse	Test: Gepland aantal bacteriologische tests (kweek) in het kader van officiële bemonstering	2.648	14,28	37.813,44	JA
	Test: Aantal geplande tests voor de serotypering van de desbetreffende isolaten	35	14,40	504,00	JA
	Test: Gepland aantal bacteriologische tests in het kader van de routinecontrole	10.796	14,28	154.166,88	JA
	Test: Aantal geplande tests voor de serotypering van de desbetreffende isolaten	35	14,40	504,00	JA
	Test: swabonderzoek na positieve toom	12	14,28	1.199,52	NEEN
	Test: hygiënoogram	497	33,50	16.649,50	NEEN
1.2. Kosten van de bemonstering	nvt				
1.3. Andere kosten	nvt				
2. Vaccinatie of behandeling van dierlijke producten					
2.1 Aankoop van vaccinbehandeling van dierlijke producten	Gepland aantal aan te kopen vaccin doses	8.425.292	0,07	589.770	JA
2.2. Distributiekosten	nvt				
2.3. Toedieningskosten	Nobilis Salmonella ET (kost per dier)	1.317.267	0,04	64.690	JA
2.4. Controlekosten	nvt				

3. Slacht en vernietiging					
3.1. Voeding voor dieren	Destructie van eendagskuikens	50.000	0,2597	12.935	JA
3.2. Vervoerskosten					
3.3. Vernietigingskosten	Waardeverlies vernietiging broeders	200.000	0,24	48.000	JA
3.4. Verlies in geval van slacht	Vervroegd slachten van moederdieren	56.000	7,00	392.000	JA
3.5. Kosten van de behandeling van dierlijke producten (melk, eieren, broeders, enz.)	Waardeverlies van broeders bij kanalisatie	437.000	0,19	83.030	JA
4. Reiniging en ontsmetting					
5. Salarissen (alleen personeel dat voor het programma in dienst is genomen)					
6. Verbruiksgoederen en specifieke uitrusting					
7. Andere kosten					
TOTAAL				1.401.262,34	

Belangrijke opmerking:

De doelstellingen voor fokpluimvee vanaf 2010 moeten nog vastgelegd worden door de Europese Commissie. Het bestrijdingsprogramma en de voorziene kosten zoals nu voorgesteld is gebaseerd op de doelstellingen 2009. Het programma en de voorziene kosten voor 2010 zullen mogelijks moeten aangepast worden aan de nog vast te leggen doelstellingen. Mogelijks zal de verplichting tot slachten van het fokpluimvee en het vernietigen of kanalisieren van eieren in geval van een toom positief voor Salmonella Virchow, Hadar en Infantis opgeheven worden.

Bijlage

Hierbij wordt bevestigd dat de bepalingen van Verordeningen (EG) nr. 2160/2003, 1003/2005, 213/2009 en 1177/2006 strikt gevolgd worden met betrekking tot de bevestiging van resultaten en staving van het bereiken van de Communautaire doelstelling.

H. Diricks
Directeur-generaal
DG Controlebeleid

10.11
W. van Ormelingen

De Directeur,
J. W. VAN ORMELINGEN

**Belgisch nationaal salmonellabestrijdingsprogramma bij vleeskalkoenen
voor de periode 2010 – aanvraag financiering door de Gemeenschap**

Lidstaat:	België
Ziekte:	Besmetting van dieren met zoönotische <i>Salmonella</i> spp
Dierpopulatie waarop het programma van toepassing is:	Vleeskalkoenen
Uitvoeringsjaar/-jaren:	2010
Referentie van dit document:	PCCB/S2/KVH/salmonella vleeskalkoenen 2010-1
Contactpersoon (naam, telefoon, fax, e-mail):	Katie Vermeersch Tel: 32 2 211 85 88 Fax: 32 2 211 86 30 Katie.vermeersch@favy.be
Datum van verzending aan de Commissie:	4 september 2009

1 Voornaamste doelstellingen van het programma

Daling van de prevalentie

Dit bestrijdingsprogramma beoogt een reductie van de prevalentie van Salmonella bij vleeskalkoenen in het algemeen en in het bijzonder van Salmonella Enteritidis en Typhimurium tot minder dan 1% positieve tomen op jaarbasis tegen eind 2012. Aan de hand van de monitoring van alle bedrijven met meer dan 200 stuks vleeskalkoenen kunnen maatregelen genomen worden op de bedrijven met één of meerdere positieve tomen. De maatregelen op de Salmonella positieve bedrijven (logistieke slacht, controle op Salmonella na reinigen en ontsmetten, monitoring eendagskuikens, begeleiding door bedrijfsdierenarts, ...) moeten een extra daling van de prevalentie bevorderen. Eveneens moeten de algemene structurele eisen en management eisen de insleep en verspreiding van Salmonella helpen voorkomen.

Daling van het aantal humane Salmonella gevallen

Door de daling van de Salmonella prevalentie bij vleeskalkoenen en een logistieke slacht van de salmonellapositieve vleeskalkoenen op het einde van de productie wordt een lichte daling van het aantal humane Salmonella gevallen verwacht. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik algemene hygiënemaatregelen in de keuken voortgezet.

Vanaf 1 januari 2011 zal het pluimveevlees dat niet voldoet aan het criterium 'Salmonella: afwezig in 25g' verhitting ondergaan. Dit zal eveneens bijdragen tot een verdere daling van het aantal humane Salmonella gevallen.

Voorkomen van antimicrobiële resistentie

Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van vleeskalkoenen tegen zoönotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoönotische Salmonella, dit om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen.

2 Monitoring

In onderstaande tabel wordt een overzicht weergegeven van de bemonsteringen uitgevoerd door de verantwoordelijke, door de bedrijfsdierenarts en door geaccrediteerde organisaties op bedrijven met vleeskalkoenen. Alle verplichte onderzoeken in het kader van Verordeningen (EG) nrs. 2160/2003 en 584/2008, uit te voeren door de pluimveehouder zijn hierin opgenomen. Voor officiële controles, zie onder 4.6, analyses.

Tabel 1: Bemonsteringen op bedrijven met vleeskalkoenen

TIJDSTIP	UITVOERDER	STALEN	AANTAL ANALYSES	FREQUENTIE
Eendagskuikens	verantwoordelijke	20 stukjes inlegvel	1	Iedere toom
Binnen de 3 weken voor het slachten	verantwoordelijke	2 paar overschoentjes	1	Iedere toom
Controle op algemene hygiënestatus na R&O	bedrijfsdierenarts	Rodacplaatjes	25 kiemplaatjes	3 maal per jaar per stal
Aanwezigheid van	bedrijfsdierenarts	2 * 25 swabs	2 analyses	Indien vorige toom

Salmonella				Salmonella positief
Controle op algemene hygiënestatus na R&O	DGZ	Rodacplaatjes	25 kiemplaatjes	Indien vorige toom Salmonella positief

3 Specifieke eisen

De gedetailleerde regels voor het criterium 'Salmonella: afwezig in 25g' zijn nog niet vastgesteld volgens de vooropgestelde procedure en zijn bijgevolg nog niet opgenomen in het programma. Er wordt wel rekening mee gehouden dat vlees dat niet voldoet aan het criterium hittebehandeling zal moeten ondergaan.

4 Algemene informatie

4.1 Voorkomen van Salmonellose in België

Salmonella uitgangscntroles op bedrijven met vleeskalkoenen

Sedert eind 1999 worden de uitgangscntroles op bedrijven met meer dan 5.000 vleeskalkoenen uitgevoerd door de pluimveehouder. Hij heeft de keuze tussen 3 bemonsteringsmethodes: 2 monsters elk bestaande uit 1 paar overschoentjes, 1 monster bestaande uit 60 steriele swabs of 1 monster bestaande uit 60 individuele mengmeststalen. De recente resultaten van de uitgangscntroles op Salmonella bij vleeskalkoenen worden weergegeven in tabel 2. De resultaten worden gebruikt voor het al of niet logistiek slachten van de vleeskalkoenen. Het logistiek slachten geldt voor tomen positief voor om het even welk serotype zoönotische Salmonella. Bijgevolg wordt de serotypering niet uitgevoerd.

Tabel 2 : Overzicht resultaten van de uitgangscntroles op de bedrijven met vleeskalkoenen.

Jaar	Aantal analyses	Aantal tomen	%positieve tomen	% positieve analyses
2005	250	115	9,17%	7,08%
2006	23	12	16,66%	13,04%
2007	98	51	7,84%	5,10%
2008	376	167	2,40%	2,40%

In 2006 trad er een fout op bij de rapportering van de resultaten door 1 labo. Er werd geen onderscheid gemaakt tussen de resultaten van de vleeskalkoenen en de resultaten van de braadkippen. In 2007 werden de resultaten van de stalen genomen in het kader van de baseline studie eveneens gebruikt als uitgangscntrole. Hierdoor werden er minder analyses uitgevoerd in het kader van de uitgangscntrole. In 2008 werden meer tomen bemonsterd. Meerdere tomen werden op 2 verschillende tijdstippen bemonsterd.

Salmonella baseline studie vleeskalkoenen 2006-2007 volgens beschikking 2006/662/EG

In opdracht van de Europese Commissie werd een Salmonella survey uitgevoerd bij vleeskalkoenen in de periode oktober 2006 tot en met september 2007. 27 bedrijven met in totaal 76 tomen werden bemonsterd. De Belgische resultaten worden weergegeven in tabel 3.

Tabel 3: Belgische resultaten Salmonella survey bij vleeskalkoenen.

	Bedrijven		Tomen		Stalen	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Totaal	27		76		380	
Salmonella positief	9	33	12	15.8	36	9.5
S. Enteritidis	0	0	0	0	0	0
S. Typhimurium	1	3.7	3	4	9	2.3
S. Virchow	0	0	0	0	0	0
S. Infantis	0	0	0	0	0	0
S. Hadar	0	0	0	0	0	0
Andere:						
S. Paratyphi B var Java	1	3.7	1	1.3	1	0.3
S. Kottbus	6	22.2	7	9.2	24	6.3
S. Agona	1	3.7	1	1.3	2	0.5

Humane gevallen van Salmonella

Een overzicht van het aantal humane *Salmonella* gevallen wordt weergegeven in tabel 4. De cijfers voor 2008 zijn voorlopige cijfers tot en met september 2008.

Tabel 4: Overzicht humane *Salmonella* gevallen volgens het nationaal referentielaboratorium (MIV)

Jaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 (voorlopige resultaten)
<i>Salmonella</i> Totaal	14.088	11.065	10.075	12.894	9.489	4.848	3.693	3.975	3.883
<i>Salmonella</i> Enteritidis	9.503 (67,5 %)	7.112 (64,3 %)	6.398 (63,5 %)	9.201 (71,5 %)	6.075 (63,7%)	2.202 (45,4%)	1.052 (28%)	987 (24,8%)	811 (20,9%)
<i>Salmonella</i> Typhimurium	2.799 (19,9 %)	2.370 (21,4 %)	2.438 (24,2 %)	2.541 (19,4 %)	2.459 (25,7%)	1.625 (33,5%)	1.826 (49%)	2.233 (56,2%)	2.243 (57,8%)
<i>Salmonella</i> Hadar	178 (1,26%)	143 (1,29%)	74 (0,73%)	60 (0,46%)	48 (0,50%)	29 (0,6%)	21 (0,6%)	41 (1%)	19 (0,5%)
<i>Salmonella</i> Virchow	147 (1,40%)	143 (1,29%)	132 (1,31%)	152 (1,18%)	91 (0,96%)	65 (1,3%)	46 (1,25%)	26 (0,7%)	Nog niet gekend
<i>Salmonella</i> Infantis	120 (0,85%)	126 (1,14%)	74 (0,73%)	64 (0,42%)	107 (1,13%)	68 (1,2%)	37 (1%)	38 (1%)	Nog niet gekend

4.2 Geografisch gebied en epidemiologische eenheden waar het programma van toepassing is

Het programma is van toepassing op het ganse grondgebied België voor bedrijven met 200 of meer vleeskalkoenen. Elk hok vormt een epidemiologische eenheid. De maatregelen zijn van toepassing op niveau van de epidemiologische eenheid.

4.3 Structuur van de organisatie en informatiestroom

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) is de bevoegde autoriteit voor de uitvoering en coördinatie van het programma. Het FAVV heeft een centraal hoofdbestuur met 4 directoraten-generaal nl.: DG Controlebeleid (opstellen van het bestrijdingsprogramma, coördinatie, opstellen van de nodige nationale wetgeving), DG Controle (uniforme organisatie van de controles), DG laboratoria (erkenning van de laboratoria) en DG Algemene diensten. Onder DG Controle zijn er 11 provinciale controle eenheden (PCE's), 1 per provincie en 1 voor Brussel, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de officiële controles.

DG Controlebeleid programmeert de officiële controles (zowel de analyses als de inspecties) uitgevoerd door de bevoegde overheid in het meerjaren nationaal controleprogramma. Dit controleprogramma wordt door DG Controle omgezet in een nationaal controleplan waarin de uit te voeren controles geprogrammeerd staan per

PCE. De officiële monsters worden via de dispatching dienst van DG Labo van de PCE naar de bevoegde laboratoria gebracht. De externe laboratoria rapporteren aan de hand van een webapplicatie aan het FAVV. De resultaten worden rechtstreeks in FOODNET ingebracht, het rapporteringssysteem van het FAVV. DG Controlebeleid haalt de gegevens uit FOODNET voor de opvolging van het programma en de rapportering aan de Europese Commissie.

Alle bedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks vleeskalkoenen vallen onder het bestrijdingsprogramma. De stalen in de laatste 3 weken voor het slachten worden genomen door de verantwoordelijke van het bedrijf, de bedrijfsdierenarts of personeel van DGZ of ARSIA. De verantwoordelijke brengt de stalen of stuurt ze op binnen de 24 uur na de staalname naar een door het FAVV erkend laboratorium voor de analyse van de stalen. Indien dit niet mogelijk is worden de stalen koel bewaard en worden niet later dan 96 uur na staalname afgeleverd op het laboratorium. De stalen worden vergezeld van alle nodige informatie over het bedrijf, de toom vleeskalkoenen en de stalen.

De verantwoordelijke deelt het resultaat van de controle op Salmonella in de laatste 3 weken voor het slachten mee aan het slachthuis, minimaal 24 uur voor het slachten, als een deel van de voedselketeninformatie. Op basis van deze informatie kan de slachthuisverantwoordelijke het slachten plannen zodat de tomen met een Salmonella positief resultaat op het einde van de dag kunnen geslacht worden.

Maandelijks rapporteren de erkende laboratoria alle resultaten in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma aan DG Labo van het FAVV. Resultaten positief voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium worden direct gemeld (via fax en e-mail) aan de Provinciale Controle Eenheid (PCE) van het FAVV onder wiens bevoegdheid het bedrijf staat. Vanuit de PCE wordt een brief verstuurd naar het positieve bedrijf met de vermelding van de opgelegde maatregelen. De controle of de maatregelen effectief zijn uitgevoerd wordt gedaan op het ogenblik dat het FAVV de bedrijven gaat bezoeken in het kader van het meerjaarlijks controleprogramma van het FAVV.

4.4 Beschrijving van de erkende laboratoria

Enkel laboratoria erkend door het FAVV voor de betrokken parameter (detectie: ISO 6579 : 2002 annex D (MSRV) methode feces, serotypering: Kaufmann-White Schema) komen in aanmerking voor de analyse op salmonella in het kader van het bestrijdingsprogramma bij vleeskalkoenen. De laboratoria moeten aan onderstaande voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor erkenning:

- Het laboratorium moet geaccrediteerd zijn bij BELTEST en de voorgeschreven methode, gebruikt voor de bacteriologische analyse van Salmonella, moet geaccrediteerd zijn.
- Het laboratorium moet deelnemen aan ringtesten die door het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA) worden georganiseerd. Het CODA is het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector.

Op heden zijn 5 laboratoria (Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ), Association Régionale de Santé et d'Identification Animales (ARSIA), Lavetan, Food Control en een labo van het FAVV) erkend door het FAVV voor het uitvoeren van de Salmonella detectie bij braadkippen (MSRV methode).

Enkel het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella (WIV: Wetenschappelijk instituut voor de volksgezondheid) of het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector (CODA) zijn erkend voor de serotypering. Het WIV is eveneens erkend voor de antimicrobiële resistentiebepaling volgens beschikking 2007/407/EG.

De laboratoria die de hygiënogrammen uitvoeren in het kader van de autocontrole (3 maal per jaar) moeten erkend zijn door het FAVV. Accreditering is tot op heden niet vereist voor deze analyse. De hygiënogrammen die uitgevoerd worden na een positief resultaat worden geanalyseerd in geaccrediteerde en door het FAVV erkende laboratoria. Deze hygiënogrammen worden genomen door geaccrediteerde organisaties. Op dit ogenblik voldoen enkel DGZ en ARSIA aan deze voorwaarde.

4.5 Analysemethoden

Voor de detectie van Salmonella wordt de 'EN-ISO 6579:2002/A1: 2007: Microbiology of food and animal feeding stuffs - Horizontal method for the detection of Salmonella spp. Amendment 1: Annex D: Detection of Salmonella spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage' of afgekort de MSRVI methode gebruikt. Voor de serotypering wordt het Kaufmann-White schema gevolgd. Voor de antimicrobiële resistentie bepaling wordt de ISO-norm 20776-1:2006 methode gebruikt.

4.6 Officiële controles van diervoeders, koppels en/of beslagen

Officiële controles bij vleeskalkoenen

Zowel de inspecties als de analyses worden geprogrammeerd in het meerjarig controleprogramma van DG Controlebeleid van het FAVV.

Inspecties

In het kader van de gezondheidskwalificatie worden alle bedrijven gemiddeld 3 maal per 10 jaar bezocht waarbij telkens een van de volgende scopes wordt gecontroleerd:

- Infrastructuur, inrichting en hygiëne
- Diergezondheid
- Traceerbaarheid
- Epidemiosurveillance

Bedrijven met vleeskalkoenen die levende kalkoenen uitvoeren (intracommunautair en 3^e landen), met uitzondering van slachtdieren, worden eveneens jaarlijkse gecontroleerd op elk van volgende scopes in het kader van hun sanitaire toelating:

- Diergezondheid
- Infrastructuur, inrichting en hygiëne
- Traceerbaarheid.

Jaarlijks wordt 10% van de bedrijven met vleeskalkoenen gecontroleerd op de uitvoering van het salmonellabestrijdingsprogramma door het FAVV. Tezelfdertijd worden stalen genomen zoals onder 'Analyses' beschreven.

Analyses

Op 10% van de bedrijven met vleeskalkoenen worden 1 maal per jaar alle tomen bemonsterd door het FAVV. De selectie van de bedrijven gebeurt door de controleur

van het FAVV. Indien nodig zal een deel van de bedrijven geselecteerd worden op basis van positieve Salmonella uitslagen. In het geval van een positief resultaat van 1 toom, zullen de overige aanwezige tomen bemonsterd worden, evenals de volgende tomen die opgezet worden. De staalname bij de controles bevat 2 paar overschoenen die samengevoegd worden tot 1 staal voor analyse. De officiële controle kan de controle door de pluimveehouder vervangen.

Bij vleeskalkoenen wordt het niet voorzien dat in uitzonderlijke gevallen er bevestigingsonderzoeken zullen uitgevoerd worden.

Officiële controles diervoeders

Inspecties

In de diervoedersector worden volgende activiteiten uitgevoerd:

- het vervaardigen van
 - grondstoffen voor diervoeders
 - additieven
 - voormengsels
 - mengvoeders om in de handel te brengen
 - gemedicineerde voeders
 - mengvoeders uit eigen grondstoffen voor eigen bedrijf
- groothandel in
 - grondstoffen
 - additieven
 - voormengsels
 - mengvoeders

De bedrijven in de diervoedersector worden opgedeeld in 3 categorieën. Het aantal inspecties is afhankelijk van de categorie waartoe het bedrijf behoort: In grote lijnen zijn de bedrijven met een erkenning diegene waarvoor een erkenning opgelegd is door de Europese Commissie. Bedrijven met een toelating zijn bedrijven die additieven en voormengsels vervaardigen of verhandelen waarvoor geen Europese erkenning nodig is of bedrijven die handel voeren in mengvoeders. De overige bedrijven zijn geregistreerde bedrijven. Volgend schema wordt toegepast voor de inspecties in de diervoedersector:

- Bedrijven met een erkenning: jaarlijks;
- Bedrijven met een toelating: om de 2 jaar;
- Geregistreerde bedrijven: om de 3 jaar..

Onderstaande scopes worden bij elke inspectie gecontroleerd:

- Traceerbaarheid;
- Meldingsplicht;
- Infrastructuur, inrichting en hygiëne;
- Verpakking en etikettering.

Analyses op Salmonella

In onderstaande tabel worden het aantal geplande analyses in de diervoedersector voor Salmonella voor 2009 weergegeven. De planning voor 2010 specifiek voor kalkoenen is nog niet beschikbaar.

Tabel 5: Officiële analyses in de diervoedersector

Beschrijving	Aantal analyses
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van landdieren	60
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van vis	10
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van zaden en oliehoudend fruit	119
Samengestelde voeders, controle op leghennenbedrijven	119
Samengestelde voeders, controle op braadkippenbedrijven	119
Samengestelde voeders, controle op fokpluimveebedrijven	87
Vervaardigen van mengvoeders voor pluimvee	32

4.7 Officiële controles in andere stadia van de voedselketen

Vlees van pluimvee en afgeleide producten

Voor 2009 zijn er 50 analyses gepland voor het onderzoek naar Salmonella spp. op karkassen van vleeskalkoenen ter hoogte van het slachthuis. De planning voor 2010 zal vermoedelijk gelijkaardig zijn.

4.8 Officiële maatregelen

Voornaamste maatregelen

Preventieve maatregelen

Structurele en werkingsmaatregelen

In het kader van de gezondheidswaardering (KB van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidswaardering van pluimvee) worden reeds volgende eisen opgelegd aan alle bedrijven met 200 of meer stuks vleeskalkoenen:

- Een schriftelijke verbintenis met een bedrijfsdierenarts;
- Voor de inrichting: hygiënesluis, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslag voor kreuken, uitrusting voor reinigen en ontsmetten, gekoelde opslagplaats voor kreuken (facultatief).
- Voor de werking: verplicht ongediertebestrijdingsplan, vogeldichte bedrijfsgebouwen; geen andere pluimvee of siervogels; strooisel droog, schoon en vrij van toxische stoffen; voeders van geregistreerde fabrikanten; bijhouden van bedrijfsregister; voedselketeninformatie; uitvasten van slachtpluimvee voor transport; controle op reinigen en ontsmetten door middel van een hygiënoogram minimaal 3 maal per jaar, jaarlijks wateronderzoek bij gebruik van putwater.

Vaccinatie

Vaccinatie van vleeskalkoenen tegen Salmonella Enteritidis en Typhimurium is toegelaten. Momenteel zijn er geen vaccins op de markt voor dit doeleinde.

Maatregelen positieve tomen

Volgende maatregelen worden opgelegd indien een toom positief is voor Salmonella (ronde n):

- Het is verboden tomen te behandelen tegen zoönotische Salmonella met antimicrobiële middelen. Dit om antimicrobiële resistentie tegen te gaan. Tomen met klinische symptomen mogen, na goedkeuring van het FAVV en mits het opvolgen van een strikt protocol een behandeling met antimicrobiële middelen ondergaan.
- Iaden als laatste bedrijf van de dag;
- De vleeskalkoenen worden logistiek geslacht op het einde van de productie. Het slachthuis voert een grondige reiniging en ontsmetting uit na het slachten van salmonellapositieve tomen.
- De pluimveestal wordt grondig gereinigd en ontsmet en de nodige sanitaire leegstand wordt gerespecteerd, minimaal tot de stal volledig uitgedroogd is.
- Er wordt een Salmonella onderzoek door de bedrijfsdierenarts uitgevoerd door middel van 2 gepoolde swabmonsters en een algemene controle op de kwaliteit van het reinigen en ontsmetten van de stal door middel van een hygiënogram (25 Rodacplaatjes voor kiemen) door een geaccrediteerde organisatie. Afhankelijk van het resultaat van het hygiënogram en het swabonderzoek worden de maatregelen opgelegd zoals weergegeven in tabel 6.

Tabel 6: Overzicht maatregelen afhankelijk van het resultaat van het hygiënogram na een positieve toom.

RESULTAAT HYGIENOGRAM	RESULTAAT SWABCONTROLE	MAATREGELEN
$X \leq 1,5$	Negatief voor Salmonella spp.	Geen maatregelen
	Positief voor Salmonella spp.	Na volgende leegstandperiode swabcontrole
$1,5 < X \leq 3,0$	Negatief voor Salmonella spp.	Na volgende leegstandperiode hygiënogram
$1,5 < X \leq 3,0$	Positief voor salmonella spp.	Na volgende leegstandperiode hygiënogram en swabcontrole.
$X > 3,0$	Negatief of positief voor salmonella spp.	Na volgende leegstandperiode laten ontsmetten door externe firma, hygiënogram en swabcontrole.

Indien een stal 2 keer na elkaar niet vrij is van hetzelfde serotype Salmonella (ronde n en n+1) gelden volgende maatregelen:

- Na het ledigen van de stal wordt ontsmet door een professioneel bedrijf (ronde n+1);

Indien een stal 3 of meer keer na elkaar niet vrij is van hetzelfde serotype Salmonella laat de verantwoordelijke zijn bedrijf begeleiden door de bedrijfsdierenarts. Om de begeleiding vlot te laten verlopen wordt een 'Salmonella dierenarts' ingeschakeld. Deze 'Salmonella dierenarts' is verantwoordelijk voor de coördinatie van de salmonellabestrijding op probleembedrijven.

4.9 Nationale wetgeving

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

De wetgeving is van toepassing voor bedrijven met vleeskalkoenen met een capaciteit van 200 of meer stuks pluimvee. Volgende maatregelen worden opgelegd inzake bioveiligheid en voorkomen van insleep van besmettelijke ziekten:

- Structurele maatregelen
- Werkingsmaatregelen
- Controle op hygiëne voor het bevolken van een stal
- Verplichting van een begeleidingsdocument slachtpluimvee voor pluimvee die naar het slachthuis getransporteerd worden.

Het besluit wordt aangepast zodat alle bedrijven met 200 of meer vleeskalkoenen verplicht zijn te voldoen aan de eisen zoals hierboven beschreven.

Ministerieel besluit betreffende de modaliteiten ter toepassing van het koninklijk besluit van 10/08/1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Dit besluit duidt het tijdstip van onderzoek, de onderzoeksmethode en de betrokken laboratoria aan voor de onderzoeken uitgevoerd in het kader van het koninklijk besluit van 10/08/1998 met name het jaarlijks wateronderzoek en het hygiënogram minstens 3 maal per jaar.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007)

Dit besluit zal uitgebreid worden met een hoofdstuk Salmonella vleeskalkoenen en zal volgende punten bevatten:

- Controle op Salmonella in de laatste 3 weken voor het slachten;
- Verod op het gebruik van antimicrobiële middelen in de bestrijding van zoönotische Salmonella;
- Maatregelen opgelegd aan een Salmonella positieve toom

Ministerieel besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007)

Dit besluit zal de opsomming van de te bestrijden serotypes zoönotische Salmonella bij vleeskalkoenen bevatten en de laboratoria aanduiden die bevoegd zijn voor de uitvoering van de analyses.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoönoses (B.S. 26/05/2005)

Het FAVV kan op ieder ogenblik pluimveebedrijven inspecteren, stalen nemen en maatregelen opleggen in het kader van de opsporing van zoönoseverwekkers waaronder de zoönotische Salmonella's.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 02/03/2006)

Dit besluit bevat de verplichting tot registratie van bedrijven met 200 of meer vleeskalkoenen.

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (B.S. 12/12/2003)

Dit besluit bevat de verplichting van elke houder van vleeskalkoenen of laboratorium om positieve Salmonella resultaten te melden aan het FAVV.

4.10 Verstrekte financiële steun

Er wordt 1 full time 'Salmonella dierenarts' in dienst genomen in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma bij pluimvee. Deze 'Salmonella dierenarts' is ondermeer verantwoordelijk voor de opleiding en begeleiding van de bedrijfsdierenartsen, de opleiding van de pluimveehouders, het ontwikkelen van een algemeen Salmonella actieplan voor de herhaaldelijk besmette bedrijven, en het opstellen van een algemene checklist voor de evaluatie van de herhaaldelijk besmette bedrijven. De 'Salmonella dierenarts' werkt onder de vleugel van de regionale diergezondheidsverenigingen (DGZ en ARSIA) maar wordt bekostigd (loon, kosten voor een beperkt aantal onderzoeken en verplaatsingen) door het FAVV

De officiële controles, zowel de inspecties als de staalnames en analyses, worden volledig gefinancierd door het FAVV.

5 Levensmiddelenbedrijven en diervoederbedrijven waarop het programma van toepassing is

5.1 De productiestructuur voor de betrokken soort en de producten daarvan

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal bedrijven met vleeskalkoenen, het aantal broeierijen en het aantal slachthuizen. Er zijn geen bedrijven met fokkalkoenen geregistreerd in België.

Tabel 7: Overzicht aantal pluimveebedrijven en capaciteit

Soort bedrijf	Aantal bedrijven	Capaciteit
Broeierijen (voor pluimvee in het algemeen)*	36	Niet gekend
vleeskalkoenen	57	533.151
Slachthuizen (specifiek voor vleeskalkoenen)	1	1.000.000 per jaar

* Broeierijen worden niet geregistreerd volgens pluimveesoort. In totaal zijn er 34 geregistreerde broeierijen.

** Er zijn eveneens slachthuizen voor braadkippen waar af en toe kalkoenen geslacht worden. Deze worden hier niet vermeld

5.2 De productiestructuur voor diervoeders

Aantal bedrijven (totale diervoedersector)

Voormengers en additieven: 78

Producent van samengesteld voeders voor pluimvee: 70

Zelfmengers (voornamelijk voor varkens): 110

Productie samengestelde voeders voor pluimvee binnenland (2007)

Totaal pluimvee:	1.076.379 ton
Braadkippen:	511.069 ton
Leghennen:	383.748 ton
Opfok (leghennen en fokpluimvee):	62.794 ton

Andere, waaronder kalkoenen: 118.768 ton

Deze gegevens werden verkregen door een organisatie van de voederindustrie. Ze vertegenwoordigt 97% van de mengvoederfabrikanten.

5.3 Relevante richtsnoeren voor goede veehouderijpraktijken of andere richtsnoeren

De autocontrolegids voor de primaire dierlijke productie staat op het punt gevalideerd te worden door het FAVV. Deze gids is eveneens van toepassing op de bedrijven met vleeskalkoenen. De door het FAVV gevalideerde autocontrolegidsen voor de pluimveeslachthuizen en -uitsnijderijen en voor de inrichtingen van de sector diervoeding zijn reeds langer beschikbaar. In de autocontrolegidsen komen alle aspecten in verband met de voedselveiligheid aan bod. Het Salmonella aspect bij vleeskalkoenen moet nog toegevoegd worden aan de autocontrolegids voor de primaire dierlijke productie.

5.4 Veterinair routinetoezicht op de bedrijven.

Alle bedrijven met 200 of meer vleeskalkoenen moeten een contract afsluiten met een bedrijfsdierenarts die instaat voor de epidemiologische bewaking op het bedrijf.

In het kader van maatregelen tegen aviaire influenza moet de bedrijfsdierenarts jaarlijks een evaluatie maken van de bioveiligheid op het bedrijf.

5.5 Registratie van de bedrijven.

Elk bedrijf met 200 of meer vleeskalkoenen moet geregistreerd zijn bij het FAVV. Eveneens moet elk bedrijf geregistreerd zijn in Sanitel, een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

5.6 Door de bedrijven te registreren gegevens.

Volgende gegevens worden bijgehouden in registers op de bedrijven met vleeskalkoenen:

- datum aanvoer dieren
- herkomst dieren
- aantal dieren
- aard van het voeder
- aard en gebruikperiode van voederadditieven en wachttijden
- verbruik van voeder en drinkwater
- gewichtstoename tijdens de mestperiode
- mortaliteit
- onderzoek en gestelde diagnoses
- uitkomsten labo onderzoeken
- type geneesmiddelen, datum van eerste en laatste toediening
- type, alle data en wachttijden van geneesmiddelen
- datum van toediening vaccin en aard van vaccin
- resultaten van eerder uitgevoerde keuringen van hetzelfde beslag afkomstig pluimvee
- waarschijnlijke slachtdatum
- aantal dieren dat moet worden geslacht/verwijderd

- uitgevoerde officiële controles

5.7 Documenten waarvan de dieren bij verzending vergezeld moeten gaan.

Het Voedselketeninformatie document (VKI document) begeleidt de vleeskalkoenen naar het slachthuis. Eveneens wordt de informatie 24 u op voorhand overgemaakt aan het slachthuis. De voedselketeninformatie bevat minimaal volgende elementen:

- Beslagnummer, aantal stuks pluimvee, soort en type pluimvee, datum van opzet
- Gegevens over de voeders met wachttijd toegediend in de laatste 6 weken
- Diergeneeskundige onderzoeken en behandelingen in laatste 6 weken
- Vaccinaties gedurende laatste 8 weken
- Slachthuis van bestemming
- Resultaat uitgangscontrole *Salmonella*

De vervoerder moet over een document beschikken waarmee hij de oorsprong van de dieren, de plaats van vertrek en aankomst en de datum en uur van vertrek kan bewijzen. Hij moet eveneens een register bijhouden met de uitgevoerde transporten en de reiniging en ontsmetting van het transportmiddel.

5.8 Andere relevante maatregelen om de traceerbaarheid van dieren te garanderen.

Het slachtpluimvee wordt begeleid door het VKI document waarop onder andere het beslagnummer van het bedrijf van herkomst en het slachthuis, het identificatienummer van de stal en de geboortedatum van de toom vermeld staan. De bedrijven zijn verplicht een in- en uitgaand register bij te houden en moeten in staat zijn een verband aan te tonen tussen het in- en uitgaand register. Op deze wijze is traceerbaarheid gegarandeerd.

Deel B

1. Identificatie van het programma

Lidstaat: België
Ziekte: Besmetting van dieren met zoönotische *Salmonella* spp
Dierpopulatie waarop het programma van toepassing is: Vleeskalkoenen
Uitvoeringsjaar/-jaren: 2010
Referentie van dit document: PCCB/S2/KVH/salmonella vleeskalkoenen 2010-1
Contactpersoon (naam, telefoon, fax, e-mail): Katie Vermeersch
Tel: 32 2 211 85 88
Fax: 32 2 211 86 30
Katie.vermeersch@favv.be
Datum van verzending aan de Commissie: 30 april 2009

2. Historische gegevens over de epidemiologische ontwikkeling van zoönotische salmonellose als gespecificeerd in punt 1¹:

2.1 Gegevens van de doelpopulatie

Species: Vleeskalkoenen
Aantal aanwezige beslagen dd 15/03/2009: 57
Aantal aanwezige dieren dd 15/03/2009: bij benadering 533.151

¹ A concise description is given with data on the target population (species, number of flocks/herds and animals present and under the programme), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of flocks/herds and animals, vaccination) and the main results (incidence, prevalence, qualification of flocks/herds and animals). The information is given for distinct periods if the measures were substantially modified. The information is documented by relevant summary epidemiological tables, graphs or maps.

Aantal onder het programma vallende beslagen dd 15/03/2009: 57 (meer dan 200 stuks)
Aantal onder het programma vallende dieren dd 15/03/2009: bij benadering 533.151

2.2 Voornaamste maatregelen

2.2.1 Het opleggen van bepaalde eisen overeenkomstig de gezondheidskwalificatie van het beslag

Op 1 januari 1999 trad het programma "Gezondheidskwalificatie van pluimvee" in werking en wordt tot op heden nog steeds toegepast. Eén van de voornaamste doelstellingen is de preventie van zoönotische *Salmonella*. Aan alle geregistreerde pluimveebedrijven met meer dan 200 dieren wordt een kwalificatie toegekend, namelijk A, B of C, naargelang aan bepaalde voorschriften is voldaan. Gebruikspluimveebedrijven met meer dan 5.000 stuks pluimvee moeten voldoen aan kwalificatie B, gebruikspluimveebedrijven met minder dan 5000 stuks aan kwalificatie C. Kwalificatie A is facultatief voor gebruikspluimvee. Bedrijven vanaf 200 vleeskalkoenen moeten voldoen aan kwalificatie B. De voorschriften omhelzen een algemeen gedeelte waar alle kwalificaties moeten aan voldoen en een specifiek gedeelte naargelang de kwalificatie.

1) Algemene voorschriften:

- voor de bedrijfsdierenarts : verplicht schriftelijke overeenkomst;
- voor de inrichting: hygiënesluis, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslagplaats voor krennen, uitrusting voor reiniging en ontsmetting;
- voor de werking: ongediertebestrijdingsplan, vogeldichte bedrijfsgebouwen, geen ander pluimvee of siervogels, strooisel, voeders, bedrijfsregister, document begeleiding slachtpluimvee, uitvasten van slachtpluimvee;

2) Voorschriften naargelang de kwalificatie:

Gezondheidskwalificatie "A"

- facultatief voor gebruikspluimvee;
- ingangscntrole (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) bij opzet van ééndagskuikens;
- uitgangscntrole (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) maximaal 21 dagen voor het slachten;
- jaarlijks bacteriologisch (totaal kiemgetal, coliformen) en chemisch wateronderzoek (drinkwater en reinigingswater);
- gekoelde opslagplaats voor krennen;
- hygiënoogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor de opzet van elke productieronde.

Gezondheidskwalificatie "B"

- Verplicht voor gebruikspluimvee (leghennen en braadkippen) op bedrijven met 5000 of meer stuks pluimvee;
- Uitgangscntrole (bacteriologisch onderzoek op Salmonella) maximaal 21 dagen voor het slachten;
- Hygiënogram (totaal kiemgetal, schimmels) minimaal 3 maal per jaar;
- Jaarlijks wateronderzoek bij gebruik van putwater.

Gezondheidskwalificatie "C"

- bedrijven met minder dan 5000 stuks gebruikspluimvee;
- vrijgesteld van uitgangscntrole, hygiënogram en wateronderzoek.

Dankzij de uitslagen van het laboratoriumonderzoek op het al dan niet voorkomen van een Salmonella-infectie op het einde van de productieronde (uitgangscntrole) kan het pluimveeslachthuis op een logistische manier slachten. Het begeleidingsdocument slachtpluimvee, ingevuld door de pluimveehouder en de bedrijfsdierenarts werd 72 uur (vanaf 2007: 24 uur) voor de levering van het desbetreffend pluimvee samen met de uitslag van het laboratoriumonderzoek overgemaakt aan het slachthuis.

2.2.2 Het toekennen van een toelating

Alle beslagen met gebruikspluimvee bestemd voor uitvoer of intracommunautaire handel, met uitzondering van slachtpluimvee, moeten een toelating hebben overeenkomstig richtlijn 90/539/EG, uitgereikt door het FAVV. Om aan de voorwaarden voor deze toelating te voldoen moeten de bedrijven:

- Een schriftelijke overeenkomst sluiten met een aangenomen dierenarts;
- Vrij zijn van 10 ziekten waaronder de salmonellosen;
- Per dag een hokkaart bijhouden;
- Dieren vervoeren in transportmiddelen, dozen en kooien die:
 - vooraf gereinigd en ontsmet zijn;
 - zodanig ontworpen zijn dat tijdens het vervoer geen uitwerpselen worden verloren en het verlies van veren zoveel mogelijk wordt beperkt;
 - toelaten het pluimvee gemakkelijk te aanschouwen;
- Voorbehoedsmaatregelen toepassen met betrekking tot de installaties en de bedrijfsvoering;
- Enkel pluimvee binnenbrengen dat afkomstig is van bedrijven met een erkenning (toelating);
- Bij verdenking of besmetting door een besmettelijke ziekte alle inlichtingen betreffende de oorsprong van de dieren, van de overeenkomsten en het vervoer waarvan dit pluimvee of deze eieren het voorwerp waren en de verkoop of levering van eieren of pluimvee aan andere pluimveebedrijven of broeierijen verschaffen;

- Het pluimvee laten onderzoeken door de bevoegde dierenarts telkens ziekte tekens het bestaan van een besmettelijke ziekte aantonen of het bestaan ervan laten vermoeden;
- Zich minstens eenmaal per jaar door het FAVV laten controleren op de gezondheidstoestand en de hygiëne.

2.3 Voornaamste resultaten

Vleeskalkoenen

De resultaten van de vleeskalkoenen worden weergegeven onder 4.1. van DEEL A.

Humane gevallen van Salmonella

Een overzicht van het aantal gerapporteerde humane Salmonella gevallen wordt weergegeven in tabel 4 onder punt 4.1. van DEEL A van dit programma.

Er wordt een duidelijke daling waargenomen van het aantal humane Salmonella gevallen sedert 2003. Dit is voornamelijk ten gevolge van een sterke daling van het voorkomen van Salmonella Enteritidis bij de mens. Het vaccinatiebeleid van fokpluimvee en leghennen is hiervan een van de voornaamste redenen. Het aantal Salmonella Typhimurium gevallen blijft min of meer gelijk de voorbije jaren. Salmonella Typhimurium is een serotype dat relatief frequent voorkomt bij vleeskalkoenen.

3. Beschrijving van het ingediende programma²;

3.1 Voornaamste doelstellingen

3.1.1 Daling van de prevalentie

Dit bestrijdingsprogramma beoogt een reductie van de prevalentie van Salmonella in het algemeen bij vleeskalkoenen en in het bijzonder van Salmonella Enteritidis en Typhimurium tot minder dan 1% positieve tomen op jaarbasis in 2012. Het programma moet bekeken worden in combinatie met het salmonellabestrijdingsprogramma bij fokpluimvee. Dit programma geeft de garantie dat de eendagskuikens onder andere Salmonella Enteritidis en Typhimurium vrij zijn. Aan de hand van de monitoring van alle bedrijven met meer dan 200 vleeskalkoenen kunnen maatregelen worden op de bedrijven met één of meerdere positieve tomen. De maatregelen op de Salmonella positieve bedrijven (logistische slacht, controle op Salmonella na reinigen en ontsmetten, monitoring eendagskuikens, begeleiding door bedrijfsdierenarts, ...) moeten een extra daling van de prevalentie bevorderen.

² A concise description of the programme is given with the main objective(s) (monitoring, control, eradication, qualification of flocks/herds and/or regions, reducing prevalence and incidence), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of flocks/herds and animals, vaccination), the target animal population and the area(s) of implementation and the definition of a positive case.

Eveneens moeten de globale structurele eisen en management eisen de insleep en verspreiding van Salmonella helpen voorkomen.

3.1.2 Daling van het aantal humane Salmonella gevallen

Door de daling van de salmonellaprevalentie bij vleeskalkoenen en het logistiek slachten van de salmonellapositieve vleeskalkoenen wordt een daling van het aantal humane Salmonella gevallen verwacht. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik van pluimveevlees en algemene hygiënemaatregelen in de keuken voortgezet.

Vanaf 12 december 2010 zal de kanalisatie van pluimveevlees afkomstig van Salmonella positieve tomen voor verhitting eveneens bijdragen tot een daling van het aantal humane Salmonella gevallen.

3.1.3 Voorkomen van antimicrobiële resistentie

Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van vleeskalkoenen tegen zoönotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoönotische Salmonella, dit om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen.

3.2 Voornaamste maatregelen

De maatregelen worden beschreven in deel A van dit programma. De voornaamste maatregelen die opgelegd worden zijn de volgende:

- Preventieve maatregelen (structurele en werkingsmaatregelen overeenkomstig 2.2.1.) om insleep te voorkomen/beperken
- Testen: alle tomen worden getest op Salmonella in de laatste 3 weken voor het slachten.
- Slacht: positieve tomen worden logistiek geslacht.
- Maatregelen (werkingsmaatregelen en testen) na positieve toom om overdracht naar volgende toom te voorkomen/beperken.

3.3 Doelpopulatie

Alle tomen vleeskalkoenen op bedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks vleeskalkoenen vallen onder het programma.

3.4 Gebied van implementatie

Het programma wordt geïmplementeerd op het volledig grondgebied België.

3.5 Definitie positief geval

Een toom vleeskalkoenen wordt als positief gedefinieerd en gerapporteerd indien het resultaat van het Salmonella onderzoek in de laatste 3 weken voor het slachten positief is voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium of indien een Salmonella Enteritidis of Typhimurium positief resultaat bekomen wordt bij een officiële controle. Een aantal maatregelen gelden eveneens wanneer een ander serotype zoonotische Salmonella gevonden wordt.

4. Maatregelen van het ingediende programma

4.1. *Samenvatting van de maatregelen van het programma*

Duration of the programme: 3 jaar

First year: 2010

Last year: 2012

- Control
 - Testing
 - Slaughter of animals tested positive
 - Killing of animals tested positive
 - Vaccination
 - Treatment of animal products
 - Disposal of products
 - Monitoring or surveillance
 - Other measures (specify): zie deel A d) 1.6
- Control/Eradication
 - Testing
 - Slaughter of animals tested positive
 - Killing of animals tested positive
 - Extended slaughter or killing
 - Disposal of products

4.2. *Aanwijzing van de centrale autoriteit die belast is met het toezicht op en de coördinatie van de voor de uitvoering van het programma bevoegde diensten*³

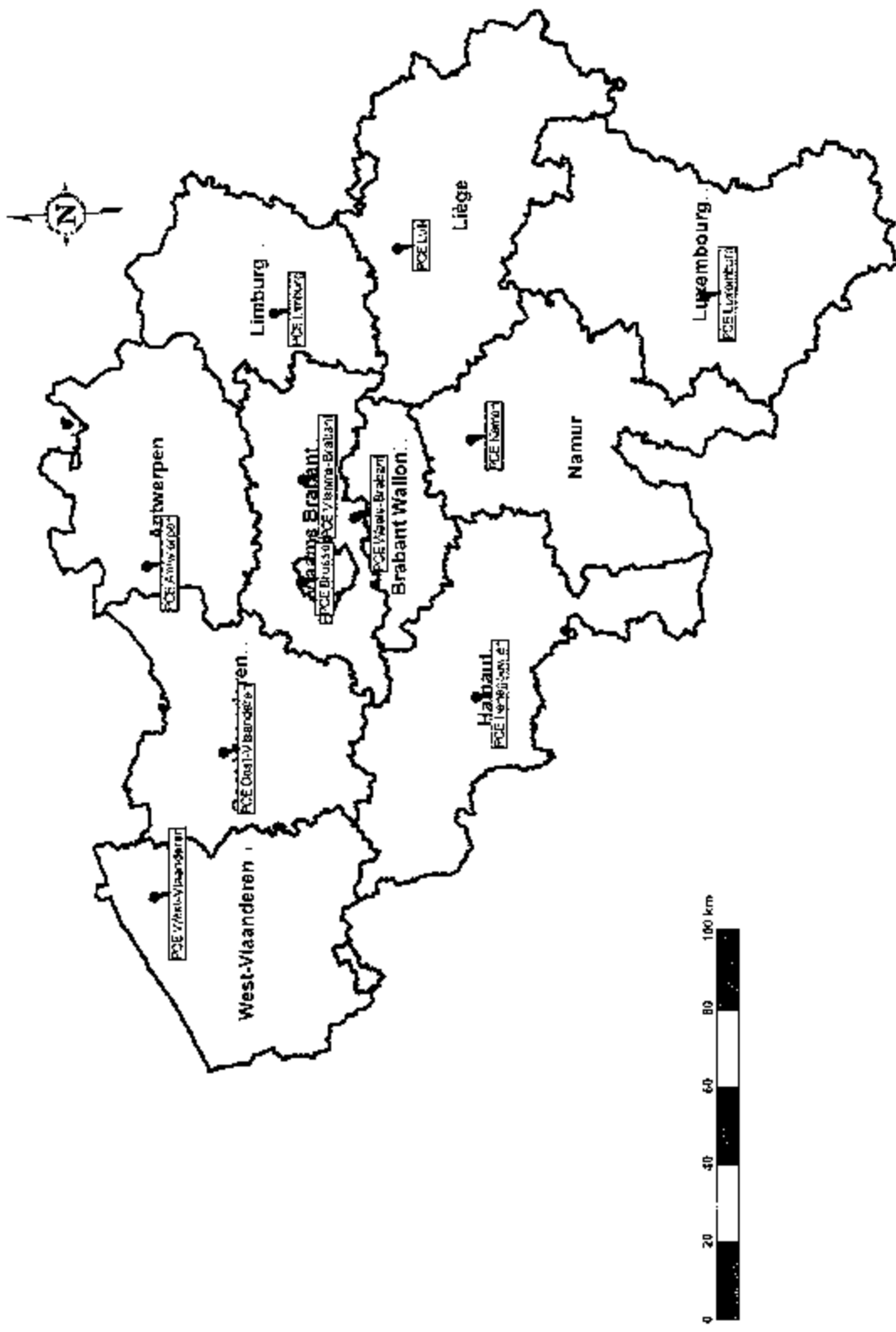
Zie deel A d) 1.2

4.3. *Beschrijving en afbakening van de geografische en administratieve gebieden waarvoor het programma geldt*⁴:

³ Describe the authorities in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme and the different operators involved. Describe the responsibilities of all involved.

⁴ Describe the name and denomination, the administrative boundaries, and the surface of the administrative and geographical areas in which the programme is to be applied. Illustrate with maps.

Zie deel A d) 1.2: Elke PCE is verantwoordelijk voor een administratief gebied, namelijk 1 per provincie. Er is een bijkomende PCE voor Brussel. Het bestrijdingsprogramma wordt over het volledig grondgebied België geïmplementeerd. Hieronder wordt een kaart van België met de verschillende administratieve gebieden weergegeven.

356 - Sedimentele basis (geologisch) van de Vlaamse provincies 2010

4.4. In het kader van het programma uitgevoerde maatregelen ⁵

Alle Europese verordeningen zijn rechtstreeks van toepassing in België.

4.4.1. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de registratie van bedrijven:

Verordening (EG) Nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne.

Het levensmiddelenbedrijf moet verplicht geregistreerd zijn bij de bevoegde autoriteit en moet de bevoegde autoriteit op de hoogte houden van de actuele informatie van het bedrijf. Deze verplichtingen worden gespecificeerd in het KB van 16/01/2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenning, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV (BS 02/03/2006)

Alle bedrijven met vleeskalkoenen moeten minstens geregistreerd worden (geen uitvoer) of een toelating (uitvoer van levende dieren) hebben.

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviëre influenza (BS 05/04/2006)

Elke houder of eigenaar met ten minste 200 stuks pluimvee is ertoe gehouden zijn beslag bij het provinciale verbond ter bestrijding van dierziekten (DGZ of ARS/A) te laten registreren in Sanitel. Sanitel is een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerhofdieren, alsook het in de handel brengen van broeders, eendagskuikens en fokpluimvee (BS 30/07/1970)

Enkel de exploitanten van een gebruikspluimveebedrijf die in het bezit zijn van een door het FAVV verleende toelating, mogen gebruikspluimvee bestemd voor uitvoer leveren of verkopen.

4.4.2. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de identificatie van dieren ⁶:

Niet van toepassing voor pluimvee.

4.4.3. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de kennisgeving van de ziekte:

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (BS 12/12/2003)

⁵ Where appropriate Community legislation is mentioned. Otherwise the national legislation is mentioned.

⁶ Not applicable for poultry.

Elke exploitant stelt het FAVV onmiddellijk in kennis als hij van mening is dat een door hem ingevoerd, geproduceerd, gekweekt, geteeld, verwerkt, vervaardigd of gedistribueerd product schadelijk kan zijn voor de volksgezondheid van mens, dier of plant. Hij stelt het FAVV in kennis van de maatregelen die hij heeft genomen om risico's te voorkomen.

Elk laboratorium, inspectie- of certificeringsorganisme of elk beroepsbeoefenaar die sanitair toezicht houdt op de veehouderijen dat redenen heeft om aan te nemen dat een in de handel gebracht product niet beantwoordt aan de voedselveiligheidsvoorschriften stelt het FAVV daarvan onverwijld in kennis.

Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen (BS 13.02.2004)

Hierin worden de minimale gegevens beschreven waaraan een melding moet voldoen.

4.4.4. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de maatregelen bij een positief resultaat⁷ :

Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van Salmonella en andere specifieke door voedsel overgedragen zoonoseverwekkers.

Vanaf 01/01/2011 zullen de eisen opgelegd in Annex II E toegepast worden.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zoonoseverwekkers (BS 26.05.2005)

Op het ogenblik dat de aanwezigheid van een zoonose bevestigd wordt, verklaart het FAVV het bedrijf als zijnde besmet en past er de voorgeschreven maatregelen toe. Het FAVV verricht in het besmet verklaarde bedrijf een epidemiologisch onderzoek naar de herkomst en de verspreiding van de zoonose.

De Minister van Volksgezondheid kan voor besmette bedrijven alle bijkomende maatregelen bepalen die hij nodig acht in het belang van de volksgezondheid.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee

Dit besluit wordt aangepast voor de bestrijding van Salmonella bij vleeskaikoenen. De maatregelen met betrekking tot een positieve toom zoals beschreven onder deel A, d) 1.6 zijn opgenomen in dit besluit.

4.4.5. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de verschillende kwalificaties van de dieren en beslagen:

⁷ A short description is provided of the measures as regards positive animals (slaughter, destination of carcasses, use or treatment of animal products, the destruction of all products which could transmit the disease or the treatment of such products to avoid any possible contamination, a procedure for the disinfection of infected holdings, a procedure for the restocking with healthy animals of holdings which have been depopulated by slaughter.

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Deze regelgeving trad in werking op 1 januari 1999 en is van toepassing op alle pluimveebedrijven met meer dan 200 kippen, kalkoenen, parelhoenders, eenden en ganzen. De preventieve maatregelen zoals beschreven onder deel A, d) 1.6 en deel B 2.2.1. zijn opgenomen in deze besluiten. De besluiten zullen aangepast worden zodat vanaf 1 januari 2010 enkel gezondheidskwalificatie B van toepassing is op alle bedrijven vanaf 200 vleeskalkoenen.

4.4.6. De controleprocedures, met name de voorschriften inzake verplaatsingen van de mogelijk door een bepaalde ziekte getroffen of ermee besmette dieren en inzake de regelmatige inspectie van de betrokken bedrijven of gebieden⁸.

Koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende de organisatie van de controles die worden verricht door het FAVV en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen.

In dit besluit worden de bevoegde personen aangeduid voor het uitvoeren van controles en worden de algemene bepalingen en de algemene maatregelen beschreven (administratieve boetes, waarschuwingen, inbeslagneming, ...).

Koninklijk Besluit houdende maatregelen van diergeneeskundige politie voor de bescherming tegen bepaalde zoönoses en bepaalde zoönoseverwekkers bij dieren teneinde overgedragen infecties en vergifftingen te voorkomen dd 23.10.1998 (B.S. dd 05.11.1998)

Het FAVV kan op ieder ogenblik pluimveebedrijven inspecteren en indien nodig stalen nemen in het kader van de opsporing van zoönoseverwekkers.

Verordening (EG) Nr. 584/2008 van de Commissie van 20 juni 2008 ter uitvoering van Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium bij kalkoenen

10% van de bedrijven met vleeskalkoenen worden jaarlijks gecontroleerd door het FAVV op Salmonella aan de hand van de bemonstering van alle aanwezige toom op het bedrijf. Na een positieve toom worden alle koppels van de volgende opzet

⁸ A short description of the control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas is provided.

eveneens gecontroleerd door het FAVV. De inspectie van het bedrijf wordt uitgevoerd aan de hand van een checklist, de bemonsteringsprocedure overeenkomstig Verordening (EG) Nr. 584/2008 wordt vastgelegd in een technische fiche.

4.4.7. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de bestrijding (tests, vaccinatie, ...) van de ziekte:

Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van Salmonella en andere specifieke door voedsel overgedragen zoonoseverwekkers

Verordening (EG) Nr. 584/2008 van de Commissie van 20 juni 2008 ter uitvoering van Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium bij kalkoenen

Alle tomen met vleeskalkoenen zullen bemonsterd worden in de laatste 3 weken voor het slachten.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee

Hierin wordt het volledig testschema opgenomen, inclusief de extra testen die moeten uitgevoerd worden ingeval van een positieve toom of meerdere positieve tomen. De maatregelen die worden opgelegd aan een positieve toom (zie deel A d) 1.6) worden eveneens hierin opgenomen.

4.4.8. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de vergoeding van eigenaars van geslachte en gedode dieren:
Er wordt geen compensatie voorzien voor vleeskalkoenen.

4.4.9. Informatie over en beoordeling van beheer en infrastructuur op het gebied van bioveiligheidsmaatregelen in de betrokken koppels/bedrijven:

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza (BS 05/04/2006)

Jaarlijks wordt een checklist ingevuld door de bedrijfsdierenarts met de status van de bioveiligheid, infrastructuur en hygiëne op het bedrijf.

5. Algemene beschrijving van de kosten en baten⁹:

Kosten

De voornaamste kosten vloeien voort uit de monitoring (staalname en analyse), en het reinigen en ontsmetten van de stal. De geschatte kost voor het programma 2010 bedraagt 11.312,20€. Hier wordt geen rekening gehouden met de bijkomende kosten

⁹ A description is provided of all costs for the authorities and society and the benefits for farmers and society in general.

voor de pluimveehouder inzake aanpassing infrastructuur e.d. en voor het slachthuis (reiniging en ontsmetting) ingeval van het slachten van salmonellapositieve tomen en de mogelijk lagere waarde van vlees afkomstig van salmonellapositieve kalkoenen.

Baten

Humane *Salmonella* besmettingen vormen een aanzienlijke kost voor de ganse gemeenschap. In het verleden was *Salmonella* Enteritidis, hoofdzakelijk een gevolg van het consumeren van verse eieren, de belangrijkste zoonose in België. Sedert eind 2005 is *Salmonella* Typhimurium relatief in belang gaan toenemen door het sterk gedaalde aantal humane *Salmonella* Enteritidis gevallen. Sedert 2006 is *S. Typhimurium* het meest voorkomend serotype *Salmonella* bij de mens, gevolgd door *S. Enteritidis*. In België worden meer dan 150 verschillende humane serotypes *Salmonella* geïsoleerd. Verlies door afwezigheid op het werk, ziekte en de geneeskundige kosten lopen hoog op. De gemiddelde kost ten gevolge van een humane *Salmonella* infectie wordt geschat op 890€.

In 2008 werden 3.883 gevallen van *Salmonella* bij de mens vastgesteld (voorlopige cijfers). Het wordt algemeen aanvaard dat dit getal een onderschatting is gezien niet alle laboratoria de resultaten doorgeven en eveneens niet alle vermoedelijke *Salmonella* patiënten verder onderzocht worden. Indien men slechts rekening houdt met 3.883 gevallen is dit reeds een jaarlijkse kost van 3.455.870 € voor de maatschappij.

6. Gegevens over de epidemiologische ontwikkeling over de laatste vijf jaar¹⁰

6.1. Ontwikkeling van zoonotische salmonellose

6.1.2. Gegevens over de ontwikkeling van zoonotische salmonellose

Jaar: 2005

Situatie op (datum): 31/12/2005

Ziekte/infectie^(a): Salmonella spp

Regio ^(a) :	Type koppels ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarop het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarop het programma van toepassing is	Aantal gecontroleerde koppels ^(d)	Aantal positieve ^(e) koppels		Aantal geruimde koppels ^(f)	Totaal aantal geslachte of vermetigde dieren ^(g)	Aantal vermetigde eieren (aantal of kg) ^(h)	Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ⁽ⁱ⁾
							(a1)	(a2)				
België	Vleeskal koen	?	?	115	?	115	11	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a4)
Total	vleeskal koen	?	?	115	?	115	11	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a4)

(a) Geef voor zoonotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen specificeren voor zover nodig, (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

(b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(c) Bijvoorbeeld vermeerderingskoppels (opfokkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels legkippen, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz. Koppels of beslagen, naargelang van het geval.

(d) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.

(e) Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteld, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.

(f) Indien een koppel overeenkomstig voetnoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.

(g) Not available - NVT niet van toepassing

¹⁰ The data on the evolution of zoonotic salmonellosis are provided according to the tables where appropriate.

Jaar: 2006

Situatie op (datum): 31/12/2006

Ziekte/infectie^(a): Salmonella spp

De gegevens voor 2006 zijn niet volledig en niet representatief.

Jaar: 2007

Situatie op (datum): 31/12/2007

Ziekte/infectie^(a): Salmonella spp

Deze tabel bevat een samenvatting van de resultaten van de uitgangscronologie en de baselijnstudie

Regio ^(b)	Type koppels ^(a)	Totaal aantal koppels	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarop het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarop het programma van toepassing is	Aantal gecontroleerde koppels ^(c)	Aantal positieve ^(a) koppels ^(d)		Aantal geruimde koppels ^(d)	Totaal aantal geslachte of vernietigde dieren ^(a)	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(e)	Aantal eieren bestemd voor ei-producten (aantal of kg) ^(e)
							(a1)	(a2)				
België	vleeskaal koen	?	NA	107	NA	107	16	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a3)
Total	vleeskaal koen	?	NA	107	NA	107	16					

(a) Creef voor zoönotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen – specificeren voor zover nodig, (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

(a1) Regio als omschreven in het goedkeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(b) Bijvoorbeeld vermeerderingskoppels (opfokkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels legkippen, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz. Koppels of beslagen, maar niet van het geslacht.

(c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.

(d) Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma) van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteeld, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.

(e) Indien een koppel overeenkomstig voetnoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.

NA: Not available

NVT: Niet van toepassing

Jaar: 2008

Situatie op (datum): 31/12/2008

Ziekte/infectie^(a): Salmonella spp

Regio ^(a) :	Type koppel ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarop het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarop het programma van toepassing is	Aantal gecontroleerde koppels ^(d)	Aantal positieve ^(e) koppels ^(f)		Aantal geruimde koppels ^(g)	Totaal aantal geslachte of vernielde dieren ^(h)	Aantal vernielde eieren (aantal of kg) ⁽ⁱ⁾	Aantal eieren bestemd voor eiprodukten (aantal of kg) ⁽ⁱⁱ⁾
							(a1)	(a2)				
België	vleeskal koen	?	NA	167	NA	167	4	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a4)
Totaal	vleeskal koen	?	NA	167	NA	167	4					

(a) Geef voor zoonotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen; (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium.

(a1) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(b) Bijvoorbeeld: vermeerderingskoppels (opfokkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels legkippen, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz. Koppels of beslagen, naargelang van het geval.

(c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.

(d) Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma) van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteld, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.

(e) Indien een koppel overeenkomstig voetnoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.

NA Not available

NVT Niet van toepassing

6.2. Gestratificeerde gegevens over toezicht en laboratoriumtests

6.2.1. Gestratificeerde gegevens over toezicht en laboratoriumtests (één tabel per jaar en per ziekte-soort)

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: Niet van toepassing

Beschrijving van de gebruikte microbiologische of virologische tests: Detection of Salmonella spp. - MRSV methode

Beschrijving van de andere gebruikte tests: Niet van toepassing

Jaar: 2005

Regio ^(a)	Serologische tests		Microbiologische of virologische tests		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(b)	Aantal positieve monsters ^(c)	Aantal geteste monsters ^(b)	Aantal positieve monsters	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters ^(e)
Belgie			250	18		
Totaal			250	18		

(a) Dier-soort indien nodig.

(b) Categorie/andere specificaties zoals fokdieren, legkippen, vleeskuikens, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens enz., indien nodig.

(c) Regio als omschreven in het goedgekeurde besrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(d) Aantal geteste monsters.

(e) Aantal positieve monsters.

Jaar: 2006

De resultaten voor 2006 zijn onvolledig en niet representatief.

Jaar: 2007

De resultaten voor 2007 zijn een samenvatting van de uitgangscontroles en de baselinese studie.

Regio ^(c)	Serologische tests		Microbiologische of virologische tests		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(a)	Aantal positieve monsters ^(c)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters	Aantal geteste monsters ^(e)	Aantal positieve monsters ^(e)
België			478	41		
Totaal			478	41		

- (a) Diersoort indien nodig.
(b) Categorie/nadere specificaties zoals fokdieren, legkippen, vleeskuikens, fokkalkoenen, vleeskalikoenen, fokvarkens, slachtvarkens enz., indien nodig.
(c) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
(d) Aantal geteste monsters.
(e) Aantal positieve monsters.

Jaar: 2008

Regio ^(c)	Serologische tests		Microbiologische of virologische tests		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(a)	Aantal positieve monsters ^(c)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters	Aantal geteste monsters ^(e)	Aantal positieve monsters ^(e)
België			376	9		
Totaal			376	9		

- (a) Diersoort indien nodig.
(b) Categorie/nadere specificaties zoals fokdieren, legkippen, vleeskuikens, fokkalkoenen, vleeskalikoenen, fokvarkens, slachtvarkens enz., indien nodig.
(c) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
(d) Aantal geteste monsters.
(e) Aantal positieve monsters.

6.3. Gegevens over de besmetting (één tabel per jaar en per soort)

Jaar: 2005	Regio ^(b)	Aantal besmette beslagen ^(c)	Aantal besmette dieren
	België	11	X
	Totaal	11	X

b) Regio als omschreven in het bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

c) koppels

d) X: niet gekend

Jaar: 2006

De beschikbare gegevens voor 2006 zijn onvolledig.

Jaar: 2007	Regio ^(b)	Aantal besmette beslagen ^(c)	Aantal besmette dieren
	België	16	X
	Totaal	16	X

b) Regio als omschreven in het bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

c) koppels

d) X: niet gekend

Jaar: 2008

Regio ^(b)	Aantal besmette beslagen ^(c)	Aantal besmette dieren
België	4	X
Totaal	4	X

a) Diermarkt indien nodig.

b) Regio als omschreven in het bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

c) koppels

d) X: niet gekend

6.4. Gegevens over vaccinatieprogramma's ¹⁾

Niet van toepassing voor vleeskalkoenen.

¹⁾ Data to provide only if vaccination has been carried out.

7. Streefeijfers

7.1. Streefeijfers voor tests (één tabel per uitvoeringsjaar)

7.1.1. Streefeijfers voor diagnostische tests

2010

Regio ^(b)	Type test ^(c)	Doelpopulatie ^(d)	Soort monster ^(e)	Doel ^(f)	Aantal geplande tests
België	Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579:2002 annex D (MSRV)	veeskalkoenen	1 gemengd staal bestaande uit 2 paar overschoenen	controle alle tonen op 10% van de bedrijven en na een positieve toom	34
	Stalen genomen door de bevoegde autoriteit				
	Salmonella serotypering Kaufman-White schema officiële stalen	veeskalkoenen	1 gemengd staal bestaande uit 2 paar overschoenen	controle	2
	Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579:2002 annex D (MSRV)	veeskalkoenen	1 gemengd staal bestaande uit 2 paar overschoenen	surveillance	262
	Stalen genomen door pluimveehouder				
	Salmonella serotypering Kaufman-White schema routine stalen	veeskalkoenen	Overschbenen, inlegvellen, swabmonsters	surveillance	11
	Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579:2002 annex D (MSRV)	eendagskuikens	Inlegvellen transport of broeierij	surveillance	126
	Stalen genomen door pluimveehouder				
	Afdruk op Rodacplaatjes: 25 krempaatjes per test (=hygiënoogram)	Omgevingsstalen na reinigen en ontsmetten van de stal na een positieve toom.	Omgevingsstalen	13	
	Salmonella detectie MSRV	Omgevingsstalen na reinigen en ontsmetten van de stal indien de toom positief was voor Salmonella.	2 mengmonsters van telkens 25 swabs	26	
Totaal					464

c) Beschrijving van de test.

e) Beschrijving van het monster (bv. locaties).

f) Beschrijving van het doel (bv. toezicht, bewaking, controle van de vaccinatie).

Opmerking

De berekening is gebaseerd op de cijfers van 2008.

- In 2008 werden 167 tomen bemonsterd op 30 bedrijven. Dit komt overeen met 5,6 tomen per bedrijf per jaar. Op dit ogenblik zijn 58 bedrijven geregistreerd in Sanitel die onder het programma vallen. De 28 bedrijven die momenteel geen uitgangscntrole uitvoeren hebben een capaciteit <5000 vleeskalkoenen en dus waarschijnlijk maar 3 tomen per jaar (1 toom per ronde). Gemiddeld zijn er 3 ronden per jaar. Dit betekent dat er 84 tomen zijn op een gegeven ogenblik en vermoedelijk 252 tomen op jaarbasis.
- Op 10% van de bedrijven worden alle tomen eenmaal bemonsterd (9)en indien een toom positief is worden andere aanwezige tomen (13-0,47 (zie verder) = 8) en de volgende tomen (19) officieel bemonsterd. (totaal 9+6+19=34)
- Er wordt geschat dat 5% van de tomen (=stalen) positief is voor Salmonella en een swabcontrole na reinigen en ontsmetting moet uitvoeren.
- Bij eendagskuikens telt de controle uitgevoerd in de broeierij op de eendagskuikens eveneens als ingangscntrole.

7.1.2. Streefcijfers voor tests op koppels¹²

Jaar: 2010

Situatie op datum: 31/12/2010

Diersoort: Gallus gallus

infectie^(a): Salmonella Enteritidis and Salmonella Typhimurium

Regio ^(a)	Type koppels ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarop het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarop het programma van toepassing is	Verwacht aantal te controleren koppels ^(d)	Verwacht aantal positieve ^(e) koppels ^(a)		Verwacht aantal te ruimen koppels ^(a)	Verwacht totaal aantal te slachten of te vernietigen dieren ^(a)	Verwacht aantal te vernietigen eieren (aantal of kg) ^(a)	Verwacht aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ^(a)
							(a1)	(a2)				
België	Vleeskalkoenen	252	1.600.000	252	1.600.000	252	0	2	11	nvt	nvt	nvt
Totaal	Vleeskalkoenen	252	1.600.000	252	1.600.000	252	0	2	11	nvt	nvt	nvt

(a) Geef voor zoonotische salmonelluse de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium.

(a1) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(b) Bijvoorbeeld vermeerderingskoppels (opfokkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels legkippen, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz. Koppels of beslagen, naargelang van het geval.

(c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.

(d) Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma) van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteld, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.

(e) Indien een koppel overeenkomstig voetmoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.

Nvt Niet van toepassing

Opmerkingen bij de tabel onder 7.1.2.:

- in België worden de bedrijven geregistreerd op bedrijfsniveau en niet op toomniveau. Op 15 maart 2009 zijn 57 bedrijven met een capaciteit van 200 of meer vleeskalkoenen geregistreerd in Sanitel en dus verplicht deel te nemen aan het programma, met uitzondering van een aantal bedrijven die rechtstreeks pluimveeveeles leveren aan de eindconsument. Er wordt rekening gehouden met 3 ronden per jaar en 1,47 tonen per bedrijf (3*1,47*57=252)

¹² Specify types of flocks if appropriate (brooders, layers, broilers).

- De berekening van het aantal tomen dat verwacht wordt positief te zijn voor *Salmonella* Enteritidis en *Salmonella* Typhimurium in 2010 is gebaseerd op de resultaten van de *Salmonella* baseline studie bij vleeskalkoenen volgens beschikking 2006/662/EG (11% van de positieve tomen *S. Typhimurium* en 0% *S. Enteritidis*) en een geschatte prevalentie van 4% (15,8% volgens de baseline studie, 2,40% volgens de uitgangsc controles in 2008). Het aantal tomen in 2010 wordt groter geschat dan het effectief aantal in 2008 (uitgangsc controle 2008 vanaf een capaciteit > 5000 vleeskalkoenen, in 2010 vanaf 200 vleeskalkoenen).

7.2. Streefcijfers voor vaccinatie (één tabel per uitvoeringsjaar)

Niet van toepassing voor kalkoenen.

8. Gedetailleerde analyse van de kosten van het programma (één tabel per uitvoeringsjaar)

2010 - Kosten inzake	Specificatie	Aantal eenheden	Eenheidskosten in euro's	Totaalbedrag in euro's	Communaal steun gevraagd (ja/nee)
1. Tests					
1.1 Kosten van de analyse	Test: Gepland aantal bacteriologische tests (kweek) in het kader van officiële bemonstering	34	14,28	485,52	JA
	Test: Aantal geplande tests voor de serotypering van de desbetreffende isolaten	2	14,40	28,80	JA
	Test: aantal niet officiële bacteriologische testen uitgevoerd in de laatste 3 weken voor de slacht	252	14,28	3.598,56	JA
	Test: aantal niet officiële bacteriologische testen uitgevoerd bij eindagskullikens	126	14,28	1.799,28	JA
	Test: Aantal geplande tests voor de serotypering van de desbetreffende niet officiële isolaten	11	14,40	158,40	JA
	Test: svabonderzoek na positieve toom	13	14,28	185,64	JA
	Test: hygiënoogram na positieve toom	26	33,50	871,00	JA
1.2. Kosten van de bemonstering	Niet - officiële stalen				
	- detectie	252			NEEN
	- hygiënoogram	13	85	1.105,00	NEEN
	- swabs na reinigen en ontsmetten positieve stalen en hygiënoogram	26	90	2.340,00	NEEN
1.3. Antifere kosten					
2. Vaccinatie of behandeling van dierlijke producten	Niet van toepassing				
2.1. Aankoop van vaccin/behandeling van dierlijke producten					
2.2. Distributiekosten					

2.3. Toedieningskosten						
2.4. Controlekosten						
3. Slacht en vernietiging	Niet van toepassing					
3.1. Vergoeding voor dieren						
3.2. Vervoerskosten						
3.3. Vernietigingskosten						
3.4. Verlies in geval van slacht						
3.5. Kosten van de behandeling van dierlijke producten (melk, eieren, broedeleien, enz.)						
4. Reiniging en ontsmetting			1	740	740	NEEN
5. Salarissen (alleen personeel dat voor het programma in dienst is genomen)						
6. Verbruiksgoederen en specifieke uitrusting						
7. Andere kosten						
TOTAAL						11.312,20

Bijlage

Hierbij wordt bevestigd dat de bepalingen van Verordeningen (EG) nr. 2160/2003, 1177/2006 en 584/2008 strikt gevolgd worden met betrekking tot de bevestiging van resultaten en staving van het bereiken van de Communautaire doelstelling.

H. Diricks
Directeur-generaal
DG Controlebeleid

A.O.F.
Van

De Directeur,
H. W. VAN OPFHEMELINGEN

Belgisch nationaal salmonellabestrijdingsprogramma bij leghennen voor de periode 2010 – aanvraag financiering door de Gemeenschap

Lidstaat: België

Ziekte: Besmetting van dieren met zoönotische *Salmonella* spp

Dierpopulatie waarop het programma van toepassing is: leghennen *Gallus gallus*

Uitvoeringsjaar/-jaren: 2010

Referentie van dit document: PCCB/S2/KVH/salmonella leghennen 2010 - 1

Contactpersoon (naam, telefoon, fax, e-mail): Katie Vermeersch
Tel: 32 2 211 85 88
Fax: 32 2 211 86 30
Katie.vermeersch@favv.be

Datum van verzending aan de Commissie: 4 september 2009

Deel A

1 Voornaamste doelstellingen van het programma

Daling van de prevalentie van humane salmonellose

Het voornaamste doel van het programma is een daling bewerkstelligen van het aantal humane salmonellagevallen en vooral van Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium.

Door de daling van de Salmonella prevalentie bij leghennen, een intensieve monitoring en een verplichte kanalisatie van eieren naar de eiverwerkende industrie voor hittebehandeling wordt een verdere daling van het aantal humane Salmonella gevallen verwacht. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik van eieren en algemene hygiënemaatregelen in de keuken voortgezet.

Monitoring van andere serotypes

Dit bestrijdingsprogramma beoogt eveneens de monitoring van de andere serotypes zoönotische Salmonella bij leghennen. Op deze wijze is het mogelijk vlug in te grijpen indien er specifieke problemen zouden ontstaan in de voedselketen door bepaalde serotypes Salmonella's die normaal gezien weinig voorkomen of weinig problemen veroorzaken.

Voorkomen van antimicrobiële resistentie

Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van leghennen tegen zoönotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoönotische Salmonella, dit om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen.

2 Monitoring

De monitoring wordt uitgevoerd conform verordening (EG) nr. 2160/2003 en 1168/2006, met name op onderstaande tijdstippen:

- opfokkoppels:
 - eendagskuikens
 - 2 weken voor verplaatsing naar de legeenheid
- volwassen koppels
 - om de 15 weken

3 Specifieke eisen

Ingeval een (opfok)toom positief is voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium worden onder andere volgende maatregelen genomen overeenkomstig verordening (EG) nr. 2160/2003:

- De eieren worden gestempeld overeenkomstig de verordening en gekanaliseerd naar de eiverwerkende industrie voor hittebehandeling;
- De positieve toom wordt op het einde van de productie logistiek geslacht.

4 Algemene informatie

4.1 Voorkomen van Salmonellose in België

Humane gevallen van Salmonella

Een overzicht van het aantal humane Salmonella gevallen wordt weergegeven in tabel 1. De cijfers voor 2008 zijn voorlopige cijfers.

Tabel 1: Overzicht humane Salmonella gevallen volgens het nationaal referentielaboratorium (WIV)

Jaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 (voorlopige resultaten)
<i>Salmonella</i> Totaal	14.088	11.065	10.075	12.894	9.489	4.846	3.693	3.975	3.883
<i>Salmonella</i> Enteritidis	8.503 (67,5 %)	7.112 (64,3 %)	6.398 (63,5 %)	9.201 (71,6 %)	6.075 (63,7%)	2.202 (45,4%)	1.052 (28%)	987 (24,8%)	811 (20,9%)
<i>Salmonella</i> Typhimurium	2.799 (19,9 %)	2.370 (21,4 %)	2.438 (24,2 %)	2.541 (19,4 %)	2.459 (25,7%)	1.625 (33,5%)	1.826 (49%)	2233 (56,2%)	2.243 (57,8%)
<i>Salmonella</i> Hadar	178 (1,26%)	143 (1,29%)	74 (0,73%)	60 (0,46%)	48 (0,50%)	29 (0,6%)	21 (0,6%)	41 (1%)	19 (0,5%)
<i>Salmonella</i> Virchow	147 (1,40%)	143 (1,29%)	132 (1,31%)	152 (1,18%)	91 (0,96%)	65 (1,3%)	46 (1,25%)	28 (0,7%)	Nog niet gekend
<i>Salmonella</i> Infantis	120 (0,85%)	126 (1,14%)	74 (0,73%)	54 (0,42%)	107 (1,13%)	58 (1,2%)	37 (1%)	38 (1%)	Nog niet gekend

Pluimvee

Een overzicht van de prevalentie bij leghennen wordt weergegeven onder 2.3. van deel B van dit programma.

Een overzicht van de prevalentie bij fokpluimvee en braadkippen wordt weergegeven in de respectievelijke bestrijdingsprogramma's voor fokpluimvee (PCCB/S2/KVH/salmonella fokpluimvee 2010-1) en braadkippen (PCCB/S2/KVH/salmonella braadkippen 2010-1).

4.2 Structuur van de organisatie en informatiestroom

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) is de bevoegde autoriteit voor de uitvoering en coördinatie van het programma. Het FAVV heeft een centraal hoofdbestuur met 4 directoraten-generaal n.l.: DG Controlebeleid (opstellen van het bestrijdingsprogramma, coördinatie, opstellen van de nodige nationale wetgeving), DG Controle (uniforme organisatie van de controles), DG laboratoria (erkenning van de laboratoria) en DG Algemene diensten. Onder DG Controle zijn er 11 provinciale controle eenheden (PCE's), 1 per provincie en 1 voor Brussel, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de officiële stalnames en de inspecties.

Alle bedrijven met minimum 200 (opfok)legghennen vallen onder het bestrijdingsprogramma. Alle stalen worden genomen door de verantwoordelijke van het leghennenbedrijf, de bedrijfsdierenarts of personeel van DGZ of ARSIA. De verantwoordelijke brengt de stalen of stuurt ze op binnen de 24 uur na de stalname naar een door het FAVV erkend laboratorium voor de analyse van de stalen. De stalen worden vergezeld van alle nodige informatie over het bedrijf, de toom leghennen en de stalen.

De officiële bemonsteringen bij 1 toom van alle leghennenbedrijven worden uitgevoerd door inspecteurs/controleurs van het FAVV.

Maandelijks rapporteren de erkende laboratoria alle resultaten in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma aan DG Labo van het FAVV. Resultaten positief voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium worden direct gemeld (via fax en e-mail) aan de Provinciale Controle Eenheid (PCE) van het FAVV onder wiens bevoegdheid het bedrijf staat. Deze melding gebeurt door het erkend laboratorium. Het bedrijf wordt onder toezicht van het Agentschap geplaatst en de verantwoordelijk wordt geïnformeerd over de te nemen maatregelen.

4.3 Beschrijving van de erkende laboratoria

Enkel de geaccrediteerde laboratoria die erkend zijn door het FAVV komen in aanmerking voor de analyse op salmonella in het kader van het bestrijdingsprogramma bij leghennen. De erkende laboratoria moeten aan onderstaande voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor erkenning:

- Het laboratorium moet geaccrediteerd zijn bij BELTEST en de voorgeschreven methode, gebruikt voor de bacteriologische analyse van Salmonella, moet geaccrediteerd zijn.
- Het laboratorium moet deelnemen aan ringtesten die door het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA) worden georganiseerd. Het CODA is het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector.

Tot op heden zijn enkel Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ), l'Association Régionale de Santé et d'Identification Animales (ARSIA), Serveco Food Control en Lavetan erkend als laboratorium voor de uitvoering van de analyses volgens de methode opgelegd in Verordening (EG) nr. 2160/2003.

Enkel het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella (WIV: Wetenschappelijk instituut voor de volksgezondheid) of het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector (CODA) zijn erkend voor de serotypering. Het WIV is eveneens erkend voor de antimicrobiële resistentiebepaling volgens beschikking 2007/407/EG.

4.4 Analysemethoden

Voor de detectie van Salmonella wordt de 'EN-ISO 6579:2002/A1: 2007: Microbiology of food and animal feeding stuffs - Horizontal method for the detection of Salmonella spp. Amendment 1: Annex D: Detection of Salmonella spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage' of afgekort de MSR.V methode gebruikt. Voor de serotypering wordt het Kaufmann-White schema gevolgd. Voor de antimicrobiële resistentie bepaling wordt de ISO-norm 20776-1:2006 methode gebruikt.

4.5 Officiële controles van diervoeders, koppels en/of beslagen

Officiële controles bij leghennen

Zowel de inspecties als de analyses worden geprogrammeerd in het meerjaarlijks controleprogramma van DG Controlebeleid van het FAVV.

Inspecties

In het kader van de gezondheidskwalificatie worden alle bedrijven gemiddeld 4 maal per 10 jaar bezocht waarbij telkens een van de volgende scopes wordt gecontroleerd:

- Infrastructuur, inrichting en hygiëne
- Diergezondheid
- Traceerbaarheid
- Epidemiosurveillance

Bedrijven met een facultatieve sanitaire toelating (in het kader van intracommunautaire handel of export) worden eveneens jaarlijkse gecontroleerd op elk van volgende scopes in het kader van hun sanitaire toelating:

- Diergezondheid
- Infrastructuur, inrichting en hygiëne
- Traceerbaarheid.

De controle op de uitvoering van het salmonella-programma valt onder de scope diergezondheid van de inspectie in het kader van de gezondheidskwalificatie.

Analyses

Jaarlijks wordt één toom van alle bedrijven die vallen onder het programma bemonsterd tijdens de productie door het FAVV aan de hand van 2 paar overschoentjes die gepooled worden tot 1 staal en 1 stofstaal (overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1168/2006).

In geval van een *Salmonella Enteritidis* of *Salmonella Typhimurium* positieve toom worden de overige aanwezige tomen eveneens officieel bemonsterd. Bij de opzet van een volgende toom wordt de toom officieel bemonsterd op 24 weken.

Indien een bevestigingsonderzoek wordt uitgevoerd overeenkomstig Verordening (EG) nr. 2160/2003, bijlage II, D, 4.(b)(i), wordt dit uitgevoerd door DGZ of ARSIA in opdracht van het FAVV of door het FAVV

Officiële controles bij fokpluimvee en braadkippen

Zie respectievelijke bestrijdingsprogramma's.

Officiële controles diervoeders

Inspecties

In de diervoedersector worden volgende activiteiten uitgevoerd:

- het vervaardigen van
 - grondstoffen voor diervoeders
 - additieven
 - voormengsels
 - mengvoeders om in de handel te brengen
 - gemedicineerde voeders
 - mengvoeders uit eigen grondstoffen voor eigen bedrijf
- groothandel in
 - grondstoffen
 - additieven
 - voormengsels
 - mengvoeders

De bedrijven in de diervoedersector worden opgedeeld in 3 categorieën. Het aantal inspecties is afhankelijk van de categorie waartoe het bedrijf behoort. In grote lijnen zijn de bedrijven met een erkenning diegene waarvoor een erkenning opgelegd is door de Europese Commissie. Bedrijven met een toelating zijn bedrijven die additieven en voormengsels vervaardigen of verhandelen waarvoor geen Europese erkenning nodig is of bedrijven die handel voeren in mengvoeders. De overige bedrijven zijn geregistreerde bedrijven. Volgend schema wordt toegepast voor de inspecties in de diervoedersector:

- Bedrijven met een erkenning: jaarlijks;
- Bedrijven met een toelating: om de 2 jaar;
- Geregistreerde bedrijven: om de 3 jaar..

Onderstaande scopes worden bij elke inspectie gecontroleerd:

- Traceerbaarheid;
- Meldingsplicht;
- Infrastructuur, inrichting en hygiëne;
- Verpakking en etikettering.

Analyses op Salmonella

In onderstaande tabel worden het aantal geplande analyses in de diervoedersector zoals gepland in het MANCP voor Salmonella voor 2009 weergegeven.

Tabel 5: Officiële analyses in de diervoedersector

Beschrijving	Aantal analyses
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van landdieren	60
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van vis	10
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van zaden en oliehoudend fruit	119
Samengestelde voeders, controle op leghennenbedrijven	119
Samengestelde voeders, controle op braadkippenbedrijven	119
Samengestelde voeders, controle op fokpluimveebedrijven	87
Vervaardigen van mengvoeders voor pluimvee	32

Officiële controles in andere stadia van de voedselketen

Vlees van pluimvee en afgeleide producten

Onderstaande tabel geeft de geplande staalname weer voor het jaar 2009 voor vlees en vleesproducten afkomstig van pluimvee.

Tabel 7: Geplande staalname 2009 voor vlees en vleesproducten afkomstig van pluimvee

PRODUCT	AANTAL STALEN SLACHTHUIS	AANTAL STALEN TRANSFORMATIE	AANTAL STALEN DISTRIBUTIE
---------	-----------------------------	--------------------------------	------------------------------

Salmonella op karkassen van braadkippen		0	
• monitoring	499		91
• controle op autocontrole	850		
Caecale feces braadkippen (monitoring)	181		
Karkassen (monitoring)	381		
Caecale feces soepkippen (monitoring)	182		
Salmonella op versneden kippenvlees met vel (monitoring)		211	118
Salmonella op versneden kippenvlees zonder vel (monitoring)		211	118
Gehakt vlees kippen (monitoring)		61	
Totaal	2.093	484	327

De planning voor 2010 zal gelijkaardig zijn. Op eieren worden geen testen uitgevoerd op de aanwezigheid van Salmonella.

4.6 Officiële maatregelen

Voornaamste maatregelen

Preventieve maatregelen

Structurele en werkingsmaatregelen

In het kader van de gezondheidskwalificatie (KB van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee) worden volgende eisen opgelegd aan alle bedrijven met 200 of meer leghennen:

- Een schriftelijke verbintenis met een bedrijfsdierenarts;
- Voor de inrichting: hygiënesluis, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslag voor krenge, uitrusting voor reinigen en ontsmetten en facultatief een gekoelde opslagplaats voor krenge.
- Voor de werking: verplicht ongediertebestrijdingsplan, vogeldichte bedrijfsgebouwen; geen andere pluimvee of siervogels; strooisel droog, schoon en vrij van toxische stoffen; voeders van geregistreerde fabrikanten; bijhouden van bedrijfsregister; voedselketeninformatie; uitvasten van slachtpluimvee voor transport; controle op reinigen en ontsmetten door middel van hygiënoogram na elke ronde, jaarlijks wateronderzoek (facultatief).

Vaccinatie

Vaccinatie van leghennen is verplicht tegen *Salmonella Enteritidis*, de vaccinatie tegen *Salmonella Typhimurium* wordt sterk aangeraden. Dit is conform Verordening (EG) nr. 1177/2006. In tabel 8 wordt een overzicht weergegeven van de vaccins die een vergunning hebben om in de handel gebracht te worden in België.

Tabel 8: beschikbare vaccins.

Handelsnaam	Bacterio-stam	Registratie voor	Toediening	Levend geïnactiveerd	Producent
Nobilis SG9R	S. Gallinarum	legkippen	injectie	levend	Intervet
Nobilis Salmonella ET	S. Enteritidis faag type 4 en Salmonella Typhimurium DT 104	ouderdieren en legkippen	injectie	geïnactiveerd	Intervet
TAD Salmonella Vac E	S. Enteritidis faag type 4	ouderdieren, legkippen en braadkippen	drinkwater	levend	Lohmann Animal Health
TAD Salmonella Vac T	S. Typhimurium	Ouderdieren, legkippen en braadkippen	drinkwater	levend	Lohmann Animal Health
Gallivac SE	S. Enteritidis mutant att (441/014)	kippen	drinkwater	levend	Meril

Vanaf 2009 wordt Nobilis SG9R niet meer verdeeld in België wegens de hoge toedieningskost waarvoor geen cofinanciering wordt voorzien door de Commissie. Vroeger werd de hoge toedieningskost gecompenseerd door de lage aankooprijks van het vaccin. De verdeling van Gallivac SE in België werd eveneens stopgezet in 2008.

Maatregelen positieve tomen

Indien een toom positief is voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium worden volgende maatregelen opgelegd:

- Bedrijf wordt onder toezicht van het Agentschap geplaatst;
- De contacten op het bedrijf worden beperkt. Enkel personen noodzakelijk voor de bedrijfsvoering of overheidspersoneel mogen het bedrijf betreden.
- Verbod op behandeling met antimicrobiële middelen;
- Epidemiologisch onderzoek wordt uitgevoerd;
- De eieren aanwezig op het bedrijf en de eieren geproduceerd na de bekendmaking van het positieve resultaat worden gestempeld als B-eieren en gekanaliseerd naar de eiverwerkende industrie voor pasteurisatie. De eieren worden in aparte houders geladen en vergezeld van alle Salmonella resultaten. De eieren afkomstig van positieve tomen worden als laatste opgehaald. De transportmiddelen worden grondig gereinigd en ontsmet na het transport;
- Positieve leghennen worden op het einde van de leg logistiek geslacht;
- Positieve eendagskuikens worden vernietigd;
- Positieve opfoktoom wordt of geslacht of de eieren worden gekanaliseerd naar de eiverwerkende industrie eens de dieren in productie gaan;
- De stal wordt grondig gereinigd en ontsmet;
- De nodige leegstand wordt gerespecteerd (minimaal tot de stal volledig opgedroogd is);

- Er wordt een *Salmonella* controle uitgevoerd van de stal door middel van swabs en een hygiënogram;
- Indien een stal niet vrij is van *Salmonella* moet die opnieuw gereinigd en ontsmet worden en wordt de *Salmonella* controle herhaald.

4.7 Nationale wetgeving

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

De wetgeving is van toepassing voor bedrijven met minimum 200 leghennen. Volgende maatregelen worden opgelegd inzake bioveiligheid en voorkomen van insleep van besmettelijke ziekten:

- Structurele maatregelen
- Werkingsmaatregelen
- Controle op hygiëne voor het bevolken van een stal

Ministerieel besluit betreffende de modaliteiten ter toepassing van het koninklijk besluit van 10/08/1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Dit besluit duidt het tijdstip van onderzoek, de onderzoeksmethode en de betrokken laboratoria aan voor de onderzoeken uitgevoerd in het kader van het koninklijk besluit van 10/08/1998 met name het jaarlijks wateronderzoek en het hygiënogram na elke ronde.

*Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van *Salmonella* bij pluimvee (B.S. 18/06/2007)*

Dit besluit bevat de bepalingen over de vaccinatie, de technische specificaties van de monitoring en de maatregelen in geval van een positieve toom (zie 4.6).

*Ministerieel besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van *Salmonella* bij pluimvee (B.S. 18/06/2007)*

Dit besluit bevat de analysemethodes, de bevoegde laboratoria en een opsomming van de te bestrijden serotypes zoönotische *Salmonella* bij leghennen.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoönoses (B.S. 26/05/2005)

Het FAVV kan op ieder ogenblik pluimveebedrijven inspecteren, stalen nemen en maatregelen opleggen in het kader van de opsporing van zoönoseverwekkers waaronder de zoönotische *Salmonella*'s.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 02/03/2006)

Bedrijven met gebruikspluimvee moeten een door het FAVV afgeleverde toelating hebben bij intracommunautaire handel en export van leghennen overeenkomstig KB van 12/06/1970.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerhofdieren, alsook het in de handel brengen van broedeieren, eendagskuikens en fokpluimvee (BS 30/07/1970)

Enkel de exploitanten van een gebruikspluimveebedrijf, die in het bezit zijn van een door het Agentschap verleende sanitaire toelating (overeenkomstig richtlijn 90/539/EG) mogen gebruikspluimvee bestemd voor uitvoer leveren of verkopen.

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (B.S. 12/12/2003)

Dit besluit bevat de verplichting van elke verantwoordelijke van een bedrijf met fokpluimvee of laboratorium om positieve Salmonella resultaten onmiddellijk te melden aan het FAVV.

4.8 Verstrekte financiële steun

De officiële controles, zowel de inspecties als de staalnames en analyses, worden volledig gefinancierd door het FAVV.

De analyses van de controles uitgevoerd door de pluimveehouder op de leeftijd van 16 weken en de vijftienwekelijkse controles worden eveneens gefinancierd door het FAVV.

In geval van vernietiging van eendagskuikens of vervroegd slachten van opfokpluimvee wordt overwogen door het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten (het Fonds) een vergoeding toe te kennen die overeenkomt met 70% van het geleden waardeverlies. Het bedrag van de vergoeding wordt berekend aan de hand van waardetabellen die door de sector opgesteld worden en gevalideerd worden door de Raad van het Begrotingsfonds.

5 Levensmiddelenbedrijven en diervoederbedrijven waarop het programma van toepassing is

5.1 De productiestructuur voor de betrokken soort en de producten daarvan

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal leghennenbedrijven (*Gallus gallus*) met meer dan 200 leghennen geregistreerd in Sanitel op 15/03/2009.

Tabel 8: Overzicht aantal pluimveebedrijven en capaciteit

Soort bedrijf	Aantal bedrijven	Totale capaciteit
opfok leg	87	2.929.755
productie leg	334	9.841.759

5.2 De productiestructuur voor diervoeders

Aantal bedrijven (totale diervoedersector)

Voormengers en additieven: 78

Producent van samengesteld voeders voor pluimvee: 70

Zelfmengers (voornamelijk voor varkens): 110

Productie samengestelde voeders voor pluimvee binnenland (2007)

Totaal pluimvee:	1.076.379 ton
Braadkippen:	511.069 ton
Leghennen:	383.748 ton
Opfok (leghennen en fokpluimvee):	62.794 ton
Andere, waaronder fokpluimvee:	118.768 ton

Deze gegevens werden verkregen door een organisatie van de voederindustrie. Ze vertegenwoordigt 97% van de mengvoederfabrikanten.

5.3 Relevante richtsnoeren voor goede veehouderijpraktijken of andere richtsnoeren

Op dit ogenblik zijn er een door het FAVV gevalideerde autocontrolelegids beschikbaar voor onder andere de leghennensector, namelijk de autocontrolelegids voor de primaire dierlijke productie (moederdieren, broeierijen, leghennen en braadkippenbedrijven)

5.4 Veterinair routinetoezicht op de bedrijven.

Alle bedrijven met 200 of meer leghennen moeten een contract afsluiten met een bedrijfsdierenarts die instaat voor de epidemiologische bewaking op het bedrijf.

In het kader van maatregelen tegen aviaire influenza moet de bedrijfsdierenarts jaarlijks een evaluatie maken van de bioveiligheid op het bedrijf.

5.5 Registratie van de bedrijven.

Elk bedrijf met 200 of meer leghennen moet geregistreerd zijn bij het FAVV waarbij een registratiecode en een identificatienummer wordt toegekend. Eveneens moet elk bedrijf geregistreerd zijn in Sanitel, een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

5.6 Door de bedrijven te registreren gegevens.

Volgende gegevens worden bijgehouden in registers op de fokbedrijven:

- datum aanvoer dieren
- herkomst dieren
- soort
- aantal en bestemming eieren
- aard van het voeder
- aard en gebruikperiode van voederadditieven en wachttijden
- verbruik van voeder en drinkwater
- leverancier van het voeder
- mortaliteit en ziektes
- onderzoek en gestelde diagnoses
- uitkomsten labo onderzoeken
- type geneesmiddelen, datum van eerste en laatste toediening
- type, alle data en wachttijden van geneesmiddelen
- datum van toediening vaccin en aard van vaccin
- resultaten van eerder uitgevoerde keuringen van hetzelfde beslag afkomstig pluimvee
- waarschijnlijke slachtdatum
- aantal dieren dat moet worden geslacht/verwijderd

- uitgevoerde officiële controles

5.7 Documenten waarvan de dieren bij verzending vergezeld moeten gaan.

Bij elk vervoer van dieren moet de vervoerder over een document beschikken waarmee hij de oorsprong van de dieren, de plaats van vertrek en aankomst en de datum en uur van vertrek kan bewijzen. Hij moet eveneens een register bijhouden met de uitgevoerde transporten en de reiniging en ontsmetting van het transportmiddel. Voor intracommunautaire handel of handel met 3° landen worden de dieren vergezeld van een gezondheidscertificaat overeenkomstig richtlijn 90/537/EEG.

Op het ogenblik dat de leghennen naar het slachthuis vervoerd worden, worden ze vergezeld van het document met de voedselketeninformatie (VKI). De gegevens van dit document worden eveneens 24 u op voorhand overgemaakt aan het slachthuis. Op dit document worden volgende punten vermeld:

- Beslagnummer, aantal stuks pluimvee, soort en type pluimvee, datum van opzet
- Gegevens over de voeders met wachttijd toegediend in de laatste 6 weken
- Diergeneeskundige onderzoeken en behandelingen in laatste 6 weken
- Vaccinaties gedurende laatste 6 weken
- Slachthuis van bestemming
- Resultaat uitgangscntrole Salmonella

Eieren worden gestempeld op het bedrijf of in het pakstation.

5.8 Andere relevante maatregelen om de traceerbaarheid van dieren te garanderen.

Traceerbaarheid van A-eieren wordt gegarandeerd door het verplicht stempelen van alle eieren met de producentencode van het leghennenbedrijf op het bedrijf of in het pakstation en de verplichte in- en uitgaande registers van zowel het leghennenbedrijf als het pakstation.

B-eieren worden gemarkeerd als B-eieren op het bedrijf indien het om een Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium positieve toom gaat. Zo niet is een afwijking op de stempelplicht voor B-eieren mogelijk.

Het slachtpluimvee wordt begeleid door het VKI document waarop onder andere het beslagnummer van het bedrijf van herkomst en het slachthuis, het identificatienummer van de stal en de geboortedatum van de toom vermeld staan.

Deel B

1. Identificatie van het programma

Lidstaat: België

Ziekte: Besmetting van dieren met
zoönotische *Salmonella* spp

Dierpopulatie waarop het programma
van toepassing is: Leghennen *Gallus gallus*

Uitvoeringsjaar/-jaren: 2010

Referentie van dit document: PCCB/S2/KVH/salmonella
leghennen 2010-1

Contactpersoon (naam, telefoon, fax, e-mail):Katie Vermeersch
Tel: 32 2 211 85 88
Fax: 32 2 211 86 30
Katie.vermeersch@favv.be

Datum van verzending aan de Commissie: 3 september 2009

2. Historische gegevens over de epidemiologische ontwikkeling van zoonotische salmonellose als gespecificeerd in punt 1¹:

2.1 Gegevens van de doelpopulatie

Species:

Gallus gallus leghennen (opfok en productie)

Aantal aanwezige beslagen dd 15/03/2009:

421

Aantal aanwezige dieren dd 15/03/2009:

bij benadering 12.771.514

Aantal onder het programma vallende beslagen

dd 15/03/2009:

421 (meer dan 200 stuks)

Aantal onder het programma vallende dieren

dd 15/03/2009:

bij benadering 12.771.514

2.2 Voornaamste maatregelen

In juli 2007 startte het Salmonella bestrijdingsprogramma bij leghennen zoals beschreven onder hoofdstuk 3 van DEEL B. Van 1 januari 1999 tot juli 2007 werd onderstaand programma uitgevoerd bij leghennen ter bestrijding van Salmonella.

2.2.1 Het opleggen van bepaalde eisen overeenkomstig de gezondheidskwalificatie van het beslag

Op 1 januari 1999 trad het programma "Gezondheidskwalificatie van pluimvee" in werking. Eén van de voornaamste doelstellingen is de preventie van zoonotische Salmonella. Aan alle geregistreerde pluimveebedrijven met meer dan 200 dieren wordt een kwalificatie toegekend, namelijk A, B of C, naargelang aan bepaalde voorschriften is voldaan. Fokpluimveebedrijven moeten voldoen aan de voorschriften voor kwalificatie A. Gebruikspluimveebedrijven (leg en vlees) met meer dan 5000 stuks pluimvee moeten voldoen aan kwalificatie B, gebruikspluimveebedrijven met minder dan 5000 stuks aan kwalificatie C. De voorschriften omhelzen een algemeen gedeelte waar alle kwalificaties moeten aan voldoen en een specifiek gedeelte naargelang de kwalificatie.

1) Algemene voorschriften:

- voor de bedrijfsdierenarts : verplicht schriftelijke overeenkomst

¹ A concise description is given with data on the target population (species, number of flocks/herds and animals present and under the programme), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of flocks/herds and animals, vaccination) and the main results (incidence, prevalence, qualification of flocks/herds and animals). The information is given for distinct periods if the measures were substantially modified. The information is documented by relevant summary epidemiological tables, graphs or maps.

- voor de inrichting: hygiënesluis, voederopslag ingeval voor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslagplaats voor kreuken, uitrusting voor reiniging en ontsmetting
 - voor de werking: ongediertebestrijdingsplan, vogeldichte bedrijfsgebouwen, geen ander pluimvee of siervogels, strooisel, voeders, bedrijfsregister, document begeleiding slachtpluimvee, uittasten van slachtpluimvee
- 2) Voorschriften naargelang de kwalificatie:
- Gezondheidskwalificatie "A"**
- verplicht voor fokpluimvee
 - ingangscntrole (bacteriologisch onderzoek op Salmonella) bij opzet van ééndagskuikens, opgefokte hanen en hennen en bijgeplaatste hanen
 - uitgangscntrole (bacteriologisch onderzoek op Salmonella) maximaal 21 dagen voor het slachten, uitslag van laatste strooiselonderzoek is geldig
 - jaarlijks bacteriologisch (totaal kiemgetal, coliformen) en chemisch wateronderzoek (drinkwater en reinigingswater)
 - gekoelde opslagplaats voor kreuken
 - hygiënogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor de opzet van elke productieronde

Gezondheidskwalificatie "B"

- Verplicht voor gebruikspluimvee (leghennen en braadkippen) op bedrijven met 5000 of meer stuks pluimvee
- Uitgangscntrole (bacteriologisch onderzoek op Salmonella) maximaal 21 dagen voor het slachten
- Hygiënogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor opzet van elke productieronde leghennen.

Gezondheidskwalificatie "C"

- bedrijven met minder dan 5000 stuks gebruikspluimvee
- vrijgesteld van uitgangscntrole en hygiënogram.

Dankzij de uitslagen van het laboratoriumonderzoek op het al dan niet voorkomen van een Salmonella-infectie op het einde van de productieronde (uitgangscntrole) kan het pluimveeslachthuis op een logistieke manier slachten. Het begeleidingsdocument slachtpluimvee, ingevuld door de pluimveehouder en de bedrijfsdierenarts wordt 24 uur voor de levering van het desbetreffend pluimvee samen met de uitslag van het laboratoriumonderzoek overgemaakt aan het slachthuis.

De vaccinatie van leghennen wordt sterk aangeraden sedert 2005. Eveneens vanaf 2005 werden eieren afkomstig van tomen die betrokken waren in een voedseltoxi-infectie verplicht gekanaliseerd naar de eiverwerkende industrie.

Vanaf 2008 wordt het huidig programma toegepast. Het programma 2010 is een verderzetting van het programma 2009.

2.2.2 Het toekennen van een toelating

De beslagen met leghennen die eveneens pluimvee in intracommunautaire handel brengen of exporteren naar derde landen hebben een toelating overeenkomstig richtlijn 90/539/EG, uitgereikt door het FAVV. Om aan de voorwaarden voor deze toelating te voldoen moeten de bedrijven:

- Een schriftelijke overeenkomst sluiten met een aangenomen dierenarts;
- Vrij zijn van 10 ziekten waaronder de salmonellosen;
- Per dag een foksteekkaart bijhouden;
- Dieren vervoeren in transportmiddelen, dozen en kooien die:
 - vooraf gereinigd en ontsmet zijn;
 - zodanig ontworpen zijn dat tijdens het vervoer geen uitwerpselen worden verloren en het verlies van veren zoveel mogelijk wordt beperkt;
 - toelaten het pluimvee gemakkelijk te aanschouwen;
- Voorbehoedsmaatregelen toepassen met betrekking tot de installaties en de bedrijfsvoering;
- Enkel pluimvee binnenbrengen dat afkomstig is van bedrijven met een erkenning (toelating);
- Bij verdenking of besmetting door een besmettelijke ziekte alle inrichtingen betreffende de oorsprong van de dieren, van de overeenkomsten en het vervoer waarvan dit pluimvee of deze eieren het voorwerp waren en de verkoop of levering van eieren of pluimvee aan andere pluimveebedrijven of broeierijen verschaffen;
- Het pluimvee laten onderzoeken door de bevoegde dierenarts telkens ziektekens het bestaan van een besmettelijke ziekte aantonen of het bestaan ervan laten vermoeden;
- Zich minstens eenmaal per jaar door het FAVV laten controleren op de gezondheidstoestand en de hygiëne.

2.3 Voornaamste resultaten

Incidentie/prevalentie

In 2003 werden door de leghennensector 600 analyses uitgevoerd voor de controle op Salmonella in de laatste 3 weken van de productie als uitgangscntrole, 15% van de stalen was positief voor Salmonella. Serotypering werd niet uitgevoerd.

In 2004 was 27% van de onderzochte tomen positief voor Salmonella bij uitgangscntrole, in 2005 5,4% van de 753 uitgevoerde analyses. Serotypering werd niet uitgevoerd. In 2006 waren 4,03% van de 844 stalen en 4,88% van de bemonsterde tomen positief, in de eerste 6 maanden van 2007 waren 5,54% van de tomen positief bij uitgangscntrole. In juni 2007 startte het programma zoals het nu loopt. In de laatste 6 maanden van 2007 waren 5,55% van de tomen positief voor een serotype Salmonella en in het bijzonder 2,91% positief voor Salmonella Enteritidis. In 2008 was 11,1% van de tomen positief voor een Salmonella spp., 3,54% was positief voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium. Er is een duidelijke dalende evolutie sedert het intensievere vaccinatiebeleid.

Salmonella survey 2004-2005 volgens beschikking 2004/665/EG

In opdracht van de Europese Commissie werd een Salmonella survey uitgevoerd bij leghennen in de periode oktober 2004 tot en met september 2005. 149 bedrijven (1 toom per bedrijf) werden bemonsterd. Volgende resultaten werden bekomen:

Aantal tomen Salmonella positief:	49 (32,88%)
Aantal tomen Salmonella Enteritidis positief:	41 (27,51%)
Aantal tomen Salmonella Typhimurium positief:	1 (0,67%)
Aantal tomen positief voor een ander serotype Salmonella:	36 (24,16%)

Humane gevallen van Salmonella

Een overzicht van het aantal gerapporteerde humane Salmonella gevallen wordt weergegeven in tabel 1 onder punt 4.1. van DEEL A van dit programma.

Er wordt een duidelijke daling waargenomen van het aantal humane Salmonella gevallen sedert 2003. Dit is voornamelijk ten gevolge van een sterke daling van het voorkomen van Salmonella Enteritidis bij de mens. Het vaccinatiebeleid van fokpluimvee en leghennen is hiervan een van de voornaamste redenen. Het aantal Salmonella Typhimurium gevallen blijft min of meer gelijk de voorbije jaren.

3. Beschrijving van het ingediende programma²:

3.1 Voornaamste doelstellingen

3.1.1 Daling van het aantal humane Salmonella gevallen

Door de daling van de Salmonella prevalentie bij leghennen, een intensieve monitoring en een verplichte kanalisatie van eieren naar de eiverwerkende industrie voor hittebehandeling wordt een verdere daling van het aantal humane Salmonella gevallen verwacht. Het is verboden om leghennen te behandelen tegen zoonotische Salmonella met antimicrobiële middelen. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoonotische Salmonella, dit om verdere antibioticaresistentie van de Salmonella bacteriën te voorkomen. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik van eieren en algemene hygiënemaatregelen in de keuken voortgezet.

3.1.2 Voorkomen van antimicrobiële resistentie

Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van leghennen tegen zoonotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoonotische Salmonella, dit om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen.

3.1.3 Monitoring

Dit bestrijdingsprogramma beoogt eveneens de monitoring van de andere serotypes zoonotische Salmonella. Op deze wijze is het eveneens mogelijk vlieg in te grijpen indien er specifieke problemen zouden ontstaan in de voedselketen door een specifiek serotype Salmonella.

3.2 Voornaamste maatregelen

De preventieve maatregelen (structurele en werkingsmaatregelen en vaccinatie) en de maatregelen bij een positieve toom worden beschreven in deel A van dit programma onder 4.6 Officiële maatregelen¹.

3.3 Doelpopulatie

Alle tomen leghennen op bedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks opfok leghennen of leghennen in productie vallen onder het programma. In onderstaande tabel worden het aantal bedrijven weergegeven die geregistreerd staan in Sanitet op 15/03/2009. Er wordt rekening gehouden met ongeveer 1,6 tomen per bedrijf. De tomen worden tot op heden niet geregistreerd.

² A concise description of the programme is given with the main objective(s) (monitoring, control, eradication, qualification of flocks/herds and/or regions, reducing prevalence and incidence), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of flocks/herds and animals, vaccination), the target animal population and the area(s) of implementation and the definition of a positive case.

	Aantal bedrijven	Totale capaciteit
Opfok	87	2.929.755
Volwassen	334	9.841.759
TOTAAL	237	12.771.514

3.4 Gebied van implementatie

Het Salmonella bestrijdingsprogramma wordt uitgevoerd in gans België. Administratief wordt België verdeeld in 11 Provinciale Controle-eenheden (zie kaart van België onder 4.3. van dit deel).

3.5 Definitie positief geval

Een toom leghennen is positief als bacteriologische analyse van officiële monsters of monsters genomen op initiatief van de pluimveehouder de aanwezigheid van *S. Enteritidis* en/of *S. Typhimurium* aantoon. De pluimveehouder heeft het recht een bevestigingsonderzoek aan te vragen op het ogenblik van het melden van het positief resultaat om vals positieve resultaten uit te sluiten. Het resultaat van het bevestigingsonderzoek is bindend en geldt als uiteindelijk resultaat voor het opleggen van de definitieve maatregelen.

Het bevestigingsonderzoek en de toom is positief als bacteriologische analyse de aanwezigheid van *S. Enteritidis* en/of *S. Typhimurium* aantoon in één van de meststalen of in één van de stofstalen. Indien geen van de 2 serotypes *Salmonella* kunnen aangetoond worden in een van de 7 stalen en het gebruik van antimicrobiële middelen niet kan aangetoond worden geen maatregelen opgelegd. De toom blijft positief voor wat betreft de prevalentiebepaling. De toom wordt als positieve toom gerapporteerd.

Indien, in zeldzame gevallen, de bevoegde overheid van mening is dat een toom, na bevestigingsonderzoek, niet als positieve toom moet gerapporteerd worden, zal dat met de nodige informatie gerapporteerd worden als deel van het rapport over 'trends and sources' overeenkomstig Richtlijn 2003/99/EG.

4. Maatregelen van het ingediende programma

4.1. *Samenvatting van de maatregelen van het programma*

Looptijd van het programma: 1 jaar

Eerste jaar: 2010

Laatste jaar: 2010

- Bestrijding
 - Testing
 - Slacht van positief bevonden dieren
 - Doding van positief bevonden dieren
 - Vaccinatie
 - Behandeling van eieren
 - Verwijdering van producten
 - Bewaking of surveillance
- Andere maatregelen (specificeren): zie deel A 4.6.

4.2. *Aanwijzing van de centrale autoriteit die belast is met het toezicht op en de coördinatie van de voor de uitvoering van het programma bevoegde diensten³.*

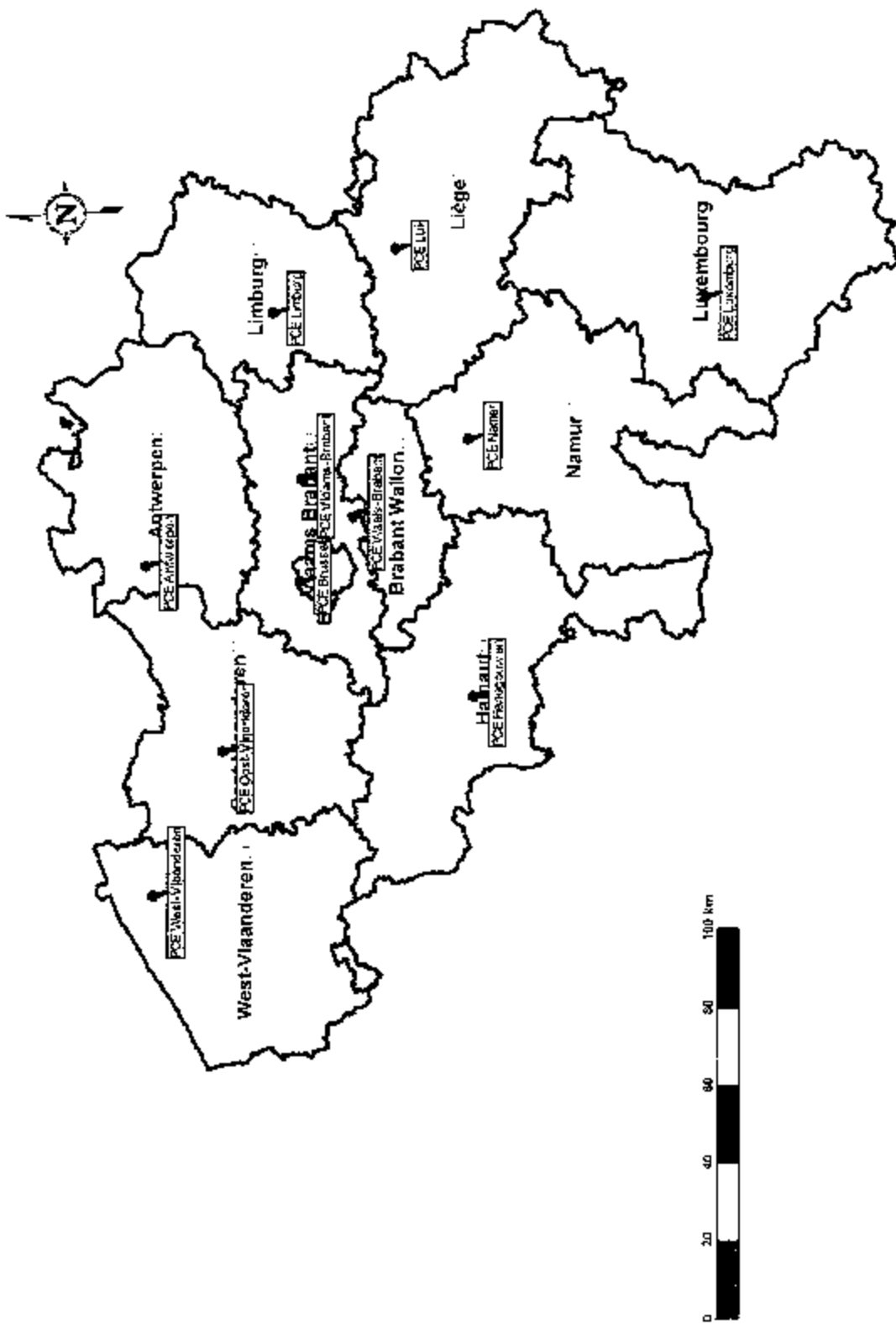
Zie deel A 4.2.

4.3. *Beschrijving en afbakening van de geografische en administratieve gebieden waarvoor het programma geldt⁴.*

Zie deel A 4.2: Elke PCE is verantwoordelijk voor een administratief gebied, namelijk 1 per provincie. Er is een bijkomende PCE voor Brussel. Het bestrijdingsprogramma wordt over het volledig grondgebied België geïmplementeerd. Hieronder wordt een kaart van België met de verschillende administratieve gebieden weergegeven.

³ Describe the authorities in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme and the different operators involved. Describe the responsibilities of all involved.

⁴ Describe the name and denomination, the administrative boundaries, and the surface of the administrative and geographical areas in which the programme is to be applied. Illustrate with maps.

BE - ... Sierummeffa besan umgesprochramma faghberaten 2010
 2/1910

4.4. In het kader van het programma uitgevoerde maatregelen ⁵

Alle Europese verordeningen zijn rechtstreeks van toepassing in België. De verplichtingen van volgende verordeningen werden opgenomen in het bestrijdingsprogramma:

Verordeningen (EG) nrs. 2160/2003 , 11168/2006 en 1177/2006, evenals de verordeningen die voorgenoemde verordeningen wijzigen.

4.4.1. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de registratie van bedrijven:

Verordening (EG) Nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne.

Het levensmiddelenbedrijf moet verplicht geregistreerd zijn bij de bevoegde autoriteit en moet de bevoegde autoriteit op de hoogte houden van de actuele informatie van het bedrijf. Deze verplichtingen worden gespecificeerd in het KB van 16/01/2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenning, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV (BS 02/03/2006)

Leghennenedrijven die pluimvee exporteren of die intracommunautaire handel voeren met levend pluimvee moeten een door het FAVV afgeleverde toelating hebben.

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza (BS 05/04/2006)

Elke houder of eigenaar met ten minste 200 stuks pluimvee is ertoe gehouden zijn beslag bij het provinciale verbond ter bestrijding van dierziekten (DGZ of ARSIA) te laten registreren in Sanitel. Sanitel is een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

Koninklijk besluit van 3 mei 2003 betreffende de identificatie en de registratie van inrichtingen waar legkippen worden gehouden (BS 16.05.2003)

Er is een verplichte registratie van alle pluimveebeslagen met meer dan 200 legkippen. Het FAVV kent een registratienummer toe.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerhófieren, alsook het in de handel brengen van broedieren, eendagskuikens en fokpluimvee (BS 30/07/1970)

Enkel de exploitanten van een gebruikspluimveebedrijf, die in het bezit zijn van een door het Agentschap verleende sanitaire toelating mogen gebruikspluimvee bestemd voor uitvoer leveren of verkopen.

4.4.2. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de identificatie van dieren ⁶:

⁵ Where appropriate Community legislation is mentioned. Otherwise the national legislation is mentioned.

Niet van toepassing voor pluimvee.

4.4.3. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de kennisgeving van de ziekte:

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (BS 12/12/2003)

Elke exploitant stelt het FAVV onmiddellijk in kennis als hij van mening is dat een door hem ingevoerd, geproduceerd, gekweekt, geteeld, verwerkt, vervaardigd of gedistribueerd product schadelijk kan zijn voor de volksgezondheid van mens, dier of plant. Hij stelt het FAVV in kennis van de maatregelen die hij heeft genomen om risico's te voorkomen.

Elk laboratorium, inspectie- of certificeringsorganisme of elk beroepsbeoefenaar die sanitair toezicht houdt op de veehouderijen dat redenen heeft om aan te nemen dat een in de handel gebracht product niet beantwoordt aan de voedselveiligheidsvoorschriften stelt het FAVV daarvan onverwijld in kennis.

Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen (BS 13.02.2004)

Hierin worden de minimale gegevens beschreven waaraan een melding moet voldoen.

4.4.4. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de maatregelen bij een positief resultaat⁷:

Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van Salmonella en andere specifieke door voedsel overgedragen zoonoseverwekkers.

De specifieke eisen opgelegd in annex II.D. zijn van toepassing.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zoonoseverwekkers (BS 26.05.2005)

Dit besluit is de omzetting in nationale wetgeving van Richtlijn 2003/99/EG. Op het ogenblik dat de aanwezigheid van een zoonose bevestigd wordt, verklaart het FAVV het bedrijf als zijnde besmet en past er de voorgeschreven maatregelen toe. Het FAVV verricht in het besmet verklaarde bedrijf een epidemiologisch onderzoek naar de herkomst en de verspreiding van de zoonose.

De Minister van Volksgezondheid kan voor besmette bedrijven alle bijkomende maatregelen bepalen die hij nodig acht in het belang van de volksgezondheid.

⁶ Not applicable for poultry.

⁷ A short description is provided of the measures as regards positive animals (slaughter, destination of carcasses, use or treatment of animal products, the destruction of all products which could transmit the disease or the treatment of such products to avoid any possible contamination, a procedure for the disinfection of infected holdings, a procedure for the restocking with healthy animals of holdings which have been depopulated by slaughter.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (BS 18.06.2007)

Dit koninklijk besluit bevat de maatregelen die moeten genomen worden indien een toom positief is voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium zoals beschreven onder Deel A, 4.6 Officiële controles, maatregelen controles, maatregelen positieve toom.

4.4.5. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de verschillende kwalificaties van de dieren en beslagen:

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Gezondheidskwalificatie A is facultatief voor leghennen, kwalificatie B verplicht voor bedrijven met > 5000 leghennen. Een gedetailleerde beschrijving van de opgelegde voorwaarden voor de gezondheidskwalificatie A en B wordt weergegeven onder deel B, hoofdstuk 2.2.1. Kwalificatie van beslagen en dieren.

4.4.6. De controleprocedures, met name de voorschriften inzake verplaatsingen van de mogelijk door een bepaalde ziekte getroffen of ermee besmette dieren en inzake de regelmatige inspectie van de betrokken bedrijven of gebieden⁸:

Aan de hand van interne instructies worden alle bedrijven die positief zijn voor S. Enteritidis of S. Typhimurium bezocht door een agent van de bevoegde PCE. Maatregelen worden opgelegd en er wordt een inventaris opgemaakt. Eventueel andere aanwezige toom worden bemonsterd.

In het jaarlijks controleprogramma van het FAVV worden de controles gepland zoals opgelegd in Verordening (EG) Nr. 1168/2006. Er worden extra controles gepland op de etikettering van eieren op leghennenbedrijven positief voor S.e. of S.t.

Koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende de organisatie van de controles die worden verricht door het FAVV en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen.

In dit besluit worden de bevoegde personen aangeduid voor het uitvoeren van controles en worden de algemene bepalingen en de algemene maatregelen beschreven (administratieve boetes, waarschuwingen, inbeslagname, ...).

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007).

⁸ A short description of the control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas is provided.

Eieren afkomstig van een toom positief voor S.e. of S.t. mogen gekanaliseerd worden naar de eiverwerkende industrie voor hittebehandeling. Volgende procedure voor het ophalen van de eieren wordt opgelegd in dit besluit:

- De eieren worden gestempeld overeenkomstig Verordening (EG) nr. 2160/2003;
- De houders worden vergezeld van een document met de data en de resultaten van alle Salmonella onderzoeken van de toom waar de eieren van afkomstig zijn.
- De eieren afkomstig van een positieve toom en de eieren afkomstig van negatieve tomen worden op gescheiden houders getransporteerd.
- De eieren afkomstig van tomen die positief zijn voor Salmonella worden als laatste opgehaald.
- Na transport worden de transportmiddelen en het gebruikte vervoermateriaal gereinigd en ontsmet. Wegwerpmateriaal wordt niet opnieuw gebruikt.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoönoses en zoönoseverwekkers dd 22.05.2005 (B.S. dd . 26.05.2005)

Het FAVV mag in alle beslagen waar zich voor een zoönose vatbare dieren bevinden monsters nemen of doen nemen of testen laten uitvoeren met het oog op de opsporing van deze zoönose.

Van zodra de aanwezigheid van de zoönose wordt bevestigd, verklaart het FAVV heb bedrijf als zijnde besmet en past er de voorgeschreven maatregelen toe.

4.4.7. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de bestrijding (tests, vaccinatie, ...) van de ziekte:
Alle maatregelen die opgenomen zijn in bovenvermelde verordeningen worden toegepast.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee

De vaccinatieplicht en de technische specificaties voor de monitoring en tests worden opgelegd in dit besluit.

Er wordt een administratieve controle op de vaccinatie uitgevoerd op het ogenblik dat de inspectie in het kader van de toepassing van het Salmonella bestrijdingsprogramma wordt uitgevoerd. Deze inspecties zijn geprogrammeerd in het MANCP van het FAVV.

4.4.8. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de vergoeding van eigenaars van geslachte en gedode dieren:
In geval van vernietiging van eendagskuikens of vervoegd slachten van opfokpluimvee wordt overwogen door het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten (het Fonds) een vergoeding toe te kennen die overeenkomt met 70% van het geleden waardeverlies. Het bedrag van de vergoeding wordt berekend aan de hand van waardetabellen die door de sector opgesteld worden en gevalideerd worden door de Raad van het Begrotingsfonds.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee

De voorwaarden van de tussenkomst van het Fonds voor de vergoeding van opfokpluimvee zullen worden vastgelegd in dit besluit. De vergoedingsvoorwaarden voor vaccinatie zijn hierin vastgelegd.

4.4.9. Informatie over en beoordeling van beheer en infrastructuur op het gebied van bioveiligheidsmaatregelen in de betrokken koppels/bedrijven:

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza (BS 05/04/2006)

Jaarlijks wordt een checklist ingevuld door de bedrijfsdierenarts met de status van de bioveiligheid, infrastructuur en hygiëne op het bedrijf en gerapporteerd aan het FAVV.

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

In het kader van de gezondheidskwalificatie wordt er op regelmatige tijdstippen een inspectie uitgevoerd door het FAVV op alle bedrijven

5. Algemene beschrijving van de kosten en baten⁹:

Kosten

De tests worden gefinancierd door de overheid (het FAVV). De verplichte vaccinatie tegen *Salmonella* Enteritidis en de aanbevolen vaccinatie tegen *Salmonella* Typhimurium wordt gefinancierd door het begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten. Het waardeerijes door de kanalisatie van de eieren afkomstig van positieve tomen naar de eiverwerkende industrie voor pasteurisatie wordt gedragen door de sector.

De geschatte maximale kost voor het programma 2009 bedraagt 1.131.808,34€. De overheid neemt 1.121.197,60€ voor haar rekening. Deze cijfers zijn schattingen. Gemiddeld bedraagt de financiële schade voor een humaan *Salmonella* geval 890€.

Baten

Humane *Salmonella* besmettingen vormen een aanzienlijke kost voor de ganse gemeenschap. In het verleden was *Salmonella* Enteritidis, hoofdzakelijk een gevolg van het consumeren van verse eieren, de belangrijkste zoonose in België. Sedert eind 2005 is *Salmonella* Typhimurium relatief in belang gaan toenemen door het sterk gedaalde aantal humane *Salmonella* Enteritidis gevallen.

⁹ A description is provided of all costs for the authorities and society and the benefits for farmers and society in general.

Sedert 2006 is *S. Typhimurium* het meest voorkomend serotype *Salmonella* bij de mens, gevolgd door *S. Enteritidis*. In België worden meer dan 150 verschillende humane serotypes *Salmonella* geïsoleerd. Verlies door afwezigheid op het werk, ziekte en de geneeskundige kosten lopen hoog op. De gemiddelde kost ten gevolge van een humane *Salmonella* infectie wordt geschat op 890€.

In deel A, onder 4.1, wordt een overzicht gegevens van het aantal gerapporteerde humane *Salmonella* besmettingen in de voorbije 5 jaar. In 2008 werden 3.883 gevallen van *Salmonella* bij de mens vastgesteld (voorlopige cijfers). Het wordt algemeen aanvaard dat dit getal een onderschatting is gezien niet alle laboratoria de resultaten doorgeven en eveneens niet alle vermoedelijke *Salmonella* patiënten verder onderzocht worden. Indien men slechts rekening houdt met 3.883 gevallen is dit reeds een jaarlijkse kost van 3.455.870 € voor de maatschappij.

De voorlopige cijfers voor 2008 bevestigen de verder dalende evolutie van het aantal *Salmonella* Enteritidis infecties bij de mens. Een van de redenen is wellicht de massale vaccinatie van moederdieren en legpluimvee tegen *Salmonella* Enteritidis. Jaarlijks organiseert het FAVV extra informatiecampagnes gericht op de consument met waarschuwingen voor de gevaren van *Salmonella* en preventieve tips.

Op middellange termijn worden de exportmogelijkheden van pluimvee en pluimveeproducten gevrijwaard en dit is ten gunste van de ganse pluimveesector.

6. Gegevens over de epidemiologische ontwikkeling over de laatste vijf jaar¹⁰

6.1. Ontwikkeling van zoonotische salmonellose

6.1.1. Gegevens over de ontwikkeling van zoonotische salmonellose

Jaar: 2004
 Diersoort: Gallus gallus legpluimvee
 Situatie op: 31-12-2004
 Ziekte/infectie^(a): *Salmonella* spp.

Regio	Type koppel ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor of het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^(d)	Aantal positieve bevonden koppels ^(a)		Aantal geruimde koppels ^(a)	Totaalaantal geslachte of vernietigde dieren ^(a)		Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(h)	Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ⁽ⁱ⁾
							(a1)	(a2)		(a3)	(a4)		
België	legkippen	426	X	265	X	265		X	0	0	0	0	0

- Geef voor zoonotische *Salmonella* de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen (preciseren), (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.
 - Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkipkoppels, enz. Koppels omvatten beslagen.
 - (c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.
 - Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteld, ook al is het meer dan eens onderzocht.
- X Geen volledige gegevens beschikbaar. Uitgangscntrole is enkel verplicht bij beslagen met maximale capaciteit > 5000 stuks.

¹⁰ The data on the evolution of zoonotic salmonellosis are provided according to the tables where appropriate.

Jaar: 2005

Diersoort: Gallus gallus legpluimvee

Situatie op: Ziekte/infectie^(a)

31-12-2005
Salmonella spp.

Regio	Type koppel ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^(d)	Aantal positief ^(e) bevonden koppels ^(a)		Aantal geruimde koppels ^(a)	Totaalaantal geslachte of vernietigde dieren ^(a)	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(a)		Aantal eieren bestemd voor ei-producten (aantal of kg) ^(a)
							(a1)	(a2)			(a3)	(a4)	
België	legkippen	753	X	753	X	753		X	X	0	0	0	0

- * Geef voor zoonotische Salmonella de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken: (a1) voor Salmonella Enteritidis, (a2) voor Salmonella Typhimurium, (a3) voor andere serotypen (preciseren), (a4) voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium.
- * Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkipkoppels, enz. Koppels onvallen beslagen.
- * (c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.
- * Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op Salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden nagegeleid, ook al is het meer dan eens onderzocht.
- X Geen volledige gegevens beschikbaar. Uitgangscntrole is enkel verplicht bij beslagen met maximale capaciteit > 5000 stuks.

Van oktober 2004 tot en met september 2005 werd eveneens een Salmonella survey uitgevoerd bij legghennen in het kader van beschikking 2004/665/EG met volgende resultaten voor België:

Aantal bedrijven bemonsterd (1 toom/bedrijf)	149
Aantal bedrijven Salmonella positief	49
Aantal bedrijven S.E. positief	41
Aantal bedrijven S.T. positief	1
Aantal bedrijven positief voor ander serotype dan S.E. of S.T.	36

Jaar: 2006

Diersoort: Gallus gallus legpluimvœ

Situatie op:

31-12-2006

Ziekte/infectie^(a):

Salmonella

Regio	Type koppel ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^(d)	Aantal positieve bevonden koppels ^(a)		Aantal geruimde koppels ^(a)	Totaalaantal geslachte of vernietigde dieren ^(a)		Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(a)		Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ^(a)	
							(a1)	(a2)		(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)
België	legkippen	676	X	676	X	676	X	X	0	0	0	0	0	0	0

* Geel voor zoonotische Salmonella de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken: (a1) voor Salmonella Enteritidis, (a2) voor Salmonella Typhimurium, (a3) voor andere serotypen (preciseren), (a4) voor Salmonella Typhimurium.

* Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkipkoppels, enz. Koppels omvatten beslagen.

* (c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.

* Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op Salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteld, ook al is het meer dan eens onderzocht.

X Geen volledige gegevens beschikbaar. Uitgangscategorie is enkel verplicht bij beslagen met maximale capaciteit > 5000 stuks.

Jaar: 2007

Diersoort: Gallus gallus legpluimvee

Situatie op: 31-12-2007

Ziekte/infectie^(b): *Salmonella* spp

Regio	Type koppels ^(b)	Totaal aantal koppels	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^(b)		Aantal positief(e) bevonden koppels ^(b)		Aantal geruimde koppels ^(a)		Totaalaantal geslachte of vernielde dieren ^(a)		Aantal vernielde eieren (aantal of kg) ^(a)		Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ^(a)	
						(a1)	(a2)	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)
België	opfok	186	6.047.730	109	3.023.865	109	1	0	2	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	na	na	na
	productie	702	20.319.154	378	10.159.582	378	11	2	10	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	na	na	na
	TOTAAL	888	26.366.894	444	13.183.447	487	12	2	12	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	na	na	na

- Geef voor zobnibische *Salmonella* de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen (precisaren), (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.
- Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkoppels, enz. Koppels onvatten beslagen.
- (c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.
- Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteld, ook al is het hier dan eens onderzocht.
- Nvt: niet van toepassing
- Na: niet beschikbaar

Opmerking:

Dit programma startte in juli 2007 overeenkomstig het ingediende programma voor 2008-2010.

Jaar: 2008

Diersoort: Gallus gallus legpluimvee

Situatie op: 31-12-2008

Ziekte/infectie^(a): *Salmonella* spp

Regio	Type koppel ^(b)	Totaal aantal koppels	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^(d)	Aantal positieve bevonden koppels ^(a)		Aantal geruimde koppels ^(a)	Totaalaantal geslachte of vernietigde dieren ^(c)		Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(e)	Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ^(e)
							(a1)	(a2)		(a3)	(a4)		
België	opfok	293	5.859.510	293	5.859.510	293	0	0	4	nvt	nvt	nvt	na
	productie	649	19.683.518	649	19.683.518	649	23	1	49	nvt	nvt	nvt	na
	TOTAAL	942	25.543.028	942	25.543.028	942	23	1	53	nvt	nvt	nvt	na

* Geef voor zoñnolische *Salmonella* de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis; (a2) voor *Salmonella* Typhimurium; (a3) voor andere serotypen (preciseren); (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

* Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkoppels, enz. Koppels omvatten beslagen.

* (c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.

* Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegemeld, ook al is het meer dan eens onderzocht.

* Nvt: niet van toepassing

* Na: niet beschikbaar

6.2. Gestratificeerde gegevens over toezicht en laboratoriumtests

6.2.1. Gestratificeerde gegevens over toezicht en laboratoriumtests (één tabel per jaar en per ziekte/soort)

Jaar: 2004

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: niet van toepassing

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6578)

Beschrijving van de andere gebruikte tests: niet van toepassing

Regio ^{a)}	Serologisch onderzoek		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(b)	Aantal positief bevonden monsters ^(c)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(e)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)
België	/	/	530	144	/	/

(a) Diersoort en ziekte indien noodzakelijk

(b) Fokpluimvee, zeehonden, etc, indien gewest

(c) Regio zoals omschreven in het goedkeurd besluitingsprogramma van de lidstaat

(d) Aantal monsters getest

(e) Aantal positieve monsters

X: geen volledige gegevens beschikbaar

Jaar: 2005

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)

Regio ^{a)}	Serologisch onderzoek		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(b)	Aantal positief bevonden monsters ^(c)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(a)	Aantal positief bevonden monsters ^(a)
België	/	/	753	41	/	/

(a) Diersoort en ziekte indien noodzakelijk

(b) Folkluiswec, Jeghenosa, etc, indien gepast

(c) Regio zoals omschreven in het goedgekeurd bestrijdingsprogramma van de lidstaat

(d) Aantal monsters getest

(e) Aantal positieve monsters

X: geen volledige gegevens beschikbaar

Opmerking: De analyses bij eendagskuikers zijn niet inbegrepen. Dit zijn verplichte onderzoeken. De stalen worden door de pluimveehouder zelf genomen. De labo's rapporteren jaarlijks de resultaten van de analyses.

Jaar: 2006

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)
Beschrijving van de andere gebruikte tests: serotypering volgens het Kaufmann-White schema

Regio ^{a)}	Serologisch onderzoek		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)
Belgie	/	/	844	34	/	/

(a) Diersoort en ziekte indien noodzakelijk

(b) Kokplumvee, veehonden, etc. indien gepast

(c) Regio zoals omschreven in het goedkeurd bestrijdingsprogramma van de lidstaat

(d) Aantal monsters getest

(e) Aantal positieve monsters

Opmerking: De analyses bij eendagskuikens zijn niet inbegrepen. Dit zijn verplichte onderzoeken. De stalen worden door de pluimveehouder zelf genomen. De labo's rapporteren jaarlijks de resultaten van de analyses.

Jaar: 2007

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)
Beschrijving van de andere gebruikte tests: serotypering volgens het Kaufmann-White schema

Regio ^(f)	Serologisch onderzoek		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(g)	Aantal positief bevonden monsters ^(h)	Aantal geteste monsters ^(g)	Aantal positief bevonden monsters ^(h)	Aantal geteste monsters ⁽ⁱ⁾	Aantal positief bevonden monsters ⁽ⁱ⁾
Belgie	1	1	1.629	52	1	1

(f) Diersoort en ziekte indien noodzakelijk

(g) Eekpluimvee, legkippen, etc., indien gepast

(h) Regio zoals omschreven in het goedgekeurd bestrijdingsprogramma van de lidstaat

(i) Aantal monsters getest

(j) Aantal positieve monsters

Jaar: 2008

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische tests: serotypering volgens het Kaufmann-White schema

Regio ^(e)	Serologische tests		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests Serotypering	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)
België	0	0	3 454	135	135	135

(k) Diersoort en ziekte indien noodzakelijk

(l) Lokpluimvee, legkippen, etc., indien gepast

(m) Regio zoals omschreven in het goedgekeurd bestrijdingsprogramma van de lidstaat

(n) Aantal monsters getest

(o) Aantal positieve monsters

6.3. Gegevens over de besmetting (één tabel per jaar en per soort)

Jaar: 2007 **Salmonella Enteritidis**

Regio ^(b)	Aantal besmette beslagen ^(c)	Aantal besmette dieren
België	9	233.000
Totaal	9	233.000

- a) Diersoort indien nodig.
 b) Regio als omschreven in het bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 c) Beslagen, koppels of bedrijven, naargelang van het geval.

Jaar: 2008 **Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium**

Regio ^(b)	Aantal besmette beslagen ^(c)	Aantal besmette dieren
België	20	?
Totaal	20	?

- a) Diersoort indien nodig.
 b) Regio als omschreven in het bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 c) Beslagen, koppels of bedrijven, naargelang van het geval.

6.4. Gegevens over vaccinatieprogramma's ¹¹

Jaar: 2009

Beschrijving van de toegepaste vaccinatie: Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium

Gebruikte vaccins: Nobilis Salmonella ET (geïnactiveerd, parenteraal vaccin), TAD Salmonella Vac E (levend, oraal vaccin), en TAD Salmonella Vac T (levend, oraal vaccin).

Regio ^{b)}	Totaal aantal beslagen ^{b)}	Totaal aantal dieren	Informatie over het vaccinatieprogramma		
			Aantal beslagen ^{a)} in het vaccinatieprogramma	Aantal gevaccineerde beslagen ^{c)}	Aantal gevaccineerde dieren
BE	421	3.099.843	421	73	7.294.303
Totaal	421	3.099.843	421	73	7.294.303
					Aantal toegediende vaccindoses
					20.616.000
					20.616.000

a) Diersoort indien nodig.

b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

c) Beslagen, koppels of bedrijven, naargelang van het geval.

¹¹ Data to provide only if vaccination has been carried out.

7. Streefcijfers

7.1. Streefcijfers voor tests (één tabel per uitvoeringsjaar)

7.1.1. Streefcijfers voor diagnostische tests

2010

Regio ^(b)	Type test ^(c)	Doelpopulatie ^(d)	Aard van het monster ^(e)	Doelstelling ^(f)	Aantal geplande tests
Belgie	Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579:2002 annex D (MSRV) Stalen genomen door pluimveehouder	eendagskuikens 16 weken	inlegvellen	bestrijding	300
		24, 39 weken en 54 weken en tijdens de 2 ^e productieperiode	1 gemengd meststaal bestaande uit 2 x 150g mengmest of 2 paar overschoentjes	bestrijding	300
	Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579:2002 annex D (MSRV) Stalen genomen door bedrijfsdierenarts	Swabs na reinigen en ontsmeten	2 samengestelde monsters van elk 30 swabs	controle	54
	Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579:2002 annex D (MSRV) Stalen genomen door de bevoegde autoriteit	1 toom per bedrijf per jaar	1 gemengd meststaal bestaande uit 2 x 150g mengmest of 2 paar overschoentjes en 1 stofstaal	controle	668
		Overige toomen indien 1 toom positief, volgende toom na positieve toom	1 gemengd meststaal bestaande uit 2 x 150g mengmest of 2 paar overschoentjes en 1 stofstaal	controle	88
		Bevestigingsonderzoek	5 mengmeststalen of 5	controle	245

			paar overschoentjes en 2 stofstaten		
	Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579:2002 annex D (MSRV)	6 weken na negatief bevestigingsonderzoek	1 gemengd meststaal bestaande uit 2 x 150g mengmest of 2 paar overschoentjes	bestrijding	60
	Stalen genomen door bedrijfsdierenarts	Stalen genomen door bevoegde overheid	1 isolaat per staal	bestrijding	50
	Serotypering	Stalen genomen door pluimveehouder	1 isolaat per staal	bestrijding	180
	Serotypering				
	TOTAAL				2.920

- (a) Ziekte en diersoort vermeldten indien van toepassing.
 (b) Regio als omschreven in het gevoegde nationale introermsprogramma van de lidstaat.
 (c) Beschrijving van de test (bv. SN-test, AB-tilisa, RBT, ...).
 (d) Specificatie van de doelsoorten en de categorieën van de doeldieren (bv. geslacht, leeftijd, fokdier, slachtdier, ...).
 (e) Beschrijving van het monster (bv. bloed, serum, melk, ...).
 (f) Beschrijving van de doelstelling (bv. kwalificatie, bewijs, bevestiging van vermoede gevallen, toezicht op de campagnes, seroanalyse, controle van vernietigde vaccins, test van de vaccins, controle van de vaccinatie).

Opmerking: De doelstellingen voor tests zijn berekend op een totaal van 293 tomen opfokdieren en 650 verschillende tomen dieren in productie (gegevens 2008). Gezien de gemiddelde productieduur ongeveer een jaar bedraagt, wordt voor de berekening van het aantal stalen en analyses rekening gehouden met de helft van het totaal aantal verschillende tomen in productie, namelijk 325 tomen.

Het aantal ruitomen wordt op 20% geschat.

7.1.2. Streefcijfers voor tests op koppels ¹²

Jaar: 2010 **Situatie op datum: 31/12/2010**
Diersoort: Gallus gallus infectie^(a): Salmonella Enteritidis en Typhimurium

Regio	Type koppel ^(b)	Totaal aantal koppels	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Verwacht aantal te testen koppels ^(c)	Verwacht aantal positieve ^(a) bevonden koppels ^(c)		Verwacht aantal te ruimen koppels ^(a)	Verwacht totaal aantal te slachten of te vernietigen dieren ^(a)	Verwacht aantal te vernietigen eieren (aantal) ^(a)	Verwacht aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal) ^(a)					
							(a1)	(a2)					(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	
België	opfok	293	7.862.049	293	7.984.246	293	2	2	4	2	2	110.000	0	0	0	0	
België	productie	649	10.159.582	649	10.159.582	649	21	2	44	0	0	0	0	0	0	40.000.000	0
Totaal		942	18.021.631	942	11.021.631	942	23	4	48	0	0	110.000	0	0	0	40.000.000	0

(a) Geef voor zakinotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium

(a1) Typhimurium, (a3) voor andere serotypen – specificeren voor zover nodig. (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

(b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(c) Bijvoorbeeld vermeerderingskoppels (opfokkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels tegkoppels, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz. Koppels of beslagen, naargelang van het geval.

(c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.

(d) Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma) van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteld, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.

(e) Indien een koppel overeenkomstig voetnoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.

Nvt Niet van toepassing

De streefcijfers zijn berekend op basis van 10% minder positieve koppels in vergelijking met 2008. Het totaal aantal koppels is gebaseerd op de gegevens 2008.

¹² Specify types of flocks if appropriate (broilers, layers, broilers).

7.2. Streefcijfers voor vaccinatie (één tabel per uitvoeringsjaar)

7.2.1. Streefcijfers voor vaccinatie¹³

Regio ^{b)}	Totaal aantal beslagen ^{c)} in het vaccinatieprogramma	Totaal aantal dieren in het vaccinatieprogramma	Streefcijfers voor het vaccinatieprogramma		
			Aantal beslagen ^{c)} in het vaccinatieprogramma	Verwacht aantal te vaccineren beslagen ^{c)}	Verwacht aantal te vaccineren dieren
België					
opfok	87	7.617.363	87	7.617.363	25.568.441
productie	334	9.841.759	334	600.000	600.000
Totaal	421	17.459.122	421	8.217.363	26.168.441

a) Soort indient nodig.

b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

c) Beslagen, koppels of bedrijven, naargelang van het geval.

Deze gegevens zijn berekend op de vaccinatiegegevens van 2008. In 2008 werd 84% van het opfokpluimvee gevaccineerd met TAD Salmonella Vac E, een levend drinkwater vaccin dat 3 maal wordt toegediend, 0,24% met met Nobilis Salmonella F1 (geïnactiveerd, 2 maal parenterale toediening), 0,34% met Gallivac SE en 15,6% met Nobilis SG9R. Vanaf 2009 wordt het laatste vaccin niet meer verdeeld in België wegens de hoge toedieningskost waarvoor geen cofinanciering wordt voorzien door de Commissie. Vroeger werd de hoge toedieningskost gecompenseerd door de lage aankooprijks van het vaccin. De verdeling van Gallivac SE in België werd reeds stopgezet in 2008.

Vaccinatie van ruitomen is niet verplicht maar wordt sterk aanbevolen. Er wordt verwacht, ondanks de gegevens van 2008 dat ongeveer 20 ruitomen zullen gevaccineerd worden met TAD Salmonella Vac E. Hiervan wordt verwacht dat 10% eveneens zal gevaccineerd worden met TAD Salmonella Vac T. Beide vaccinaties vragen een eenmalige toediening.

¹³ Data to provide only if appropriate.

8. Gedetailleerde analyse van de kosten van het programma (één tabel per uitvoeringsjaar)

2010 - Kosten inzake	Specificatie	Aantal eenheden	Eenhedskosten in euro's	Totaalbedrag in euro's	Communautaire steun gevraagd (ja/nee)
1. Tests					
1.1. Kosten van de analyse	Test: Gepland aantal bacteriologische tests (kweek) in het kader van officiële bemonstering	756	14,28	10.795,68	JA
	Test: Aantal geplande tests voor de serotyping van de desbetreffende isolaten	50	14,40	720	JA
	Test: gepland aantal bacteriologische tests in het kader van de routinecontrole	1.689	14,28	24.118,92	JA
	Test: Aantal geplande tests voor de serotyping van de desbetreffende isolaten	180	14,40	2.592	JA
	Test: swabonderzoek na positieve toom	54	14,28	771,12	NEEN
1.2. Kosten van de bemonstering	Test: hygiënoogram	27	33,50	904,50	NEEN
	nvt				
1.3. Andere kosten	nvt				
2. Vaccinatie of behandeling van dierlijke producten					
2.1. Aankoop van vaccine/behandeling van dierlijke producten	Gepland aantal aan te kopen vaccin doses	26.200.000	0,0337	882.940	JA
2.2. Distributiekosten	nvt				
2.3. Toedieningskosten	Nobilis Salmonella ET (kost per dier)	1.218.778	0,04	48.751,12	JA
2.4. Controlekosten	nvt				

3. Slacht en vernietiging				
3.1. Vergoeding voor dieren	Destructie van einddagskuikens	55.000	0,413	22.715,00
3.2. Vervoerskosten				
3.3. Vernietigingskosten				
3.4. Verlies in geval van slacht	Vervroegd slachten op 16 weken	55.000	5,00	275.000
3.5. Kosten van de behandeling van dierlijke producten (melk, eieren, broedieren, enz.)				
4. Reiniging en ontsmetting				
5. Salarissen (alleen personeel dat voor het programma in dienst is genomen)				
6. Verbruiksgoederen en specifieke uitrusting				
7. Andere kosten				
TOTAAL				1.269.308,34

Bijlage

Hierbij wordt bevestigd dat de bepalingen van Verordeningen (EG) nr. 2160/2003, 1168/2006 en 1177/2006 strikt gevolgd worden met betrekking tot de bevestiging van resultaten en staving van het bereiken van de Communautaire doelstelling. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een bevestigingsonderzoek uit te voeren overeenkomstig Verordening (EG) nr. 2160/2003 onder bijlage II, D, 4 (b)(i) en een onderzoek op het gebruik van antimicrobiële middelen. Bij negatief bevestigingsonderzoek worden de maatregelen opgeheven. De toom wordt als positief gerapporteerd voor de prevalentiebepaling.

H. Diricks
Directeur-generaal
DG Controlebeleid

A.O.W.
W. van Oort

De Directeur,
Ir. W. VAN ORMELINGEN